

ÅRSBERETNING 2011

Hexagon Composites fikk i 2011 en noe svakere omsetningsvekst enn forventet, men likevel høyere enn i 2010. Vi leverer noen av markedets mest konkurranse-dyktige lettvektsløsninger, og omsetnings-utviklingen skyldes i betydelig grad økt salg i Høytrykksområdet.

25	Introduksjon
26	Segmentresultater
30	Finans og risikostyring
31	Foretaksstyring
31	Samfunnsansvar
34	Forskning og utvikling
34	Fremtidsutsikter
35	Disponering av årsresultat

VIKTIGE HENDELSER

- Årsomsetning på NOK 991,8 millioner, en økning på 17%
- Totalbalansen redusert med 12% i løpet av 2011
- Sterk vekst og økt lønnsomhet innen CNG markedet i Nord-Amerika
- Ragasco reduserte fra 6 til 3 skift som en del av selskapets kapasitetstilpasning

Etter balansedagen

- Devold AMT besluttet å flytte gjenværende produksjon i Langevåg til selskapets fabrikk i Litauen
- Konsernet besluttet å skille Ragasco CNG personbil fra Ragasco og fusjonere dette produktområdet med Raufoss Fuel Systems
- Lincoln Composites mottok spesialtillatelse fra det amerikanske transportdepartementet (DOT) som godkjenner produksjon og bruk av TITAN™ i USA
- Composite Scandinavia har inngått forhandlinger med tillitsvalgte med formål om å avvikle produksjonen av LPG-beholdere i Sverige

INTRODUKSJON

Konsernets regnskap for 2011 viser en årsomsetning på NOK 991,8 millioner, sammenlignet med NOK 846,0 millioner i 2010. Driftsresultatet (EBIT) ble på NOK 35,3 millioner (36,2) for året. Andre finansposter (netto) ble NOK -3,9 millioner (-8,4). Konsernets resultat før skatt ble på NOK 28,4 millioner (27,3). Forretningsområdet for komposittbeholdere (Ragasco og Composite Scandinavia) rapporterte et bedre salg i 2011, med en omsetning på NOK 435,8 millioner (398,1). Driftsresultat (EBIT) endte på NOK 22,8 millioner (44,7). Året har vært preget av en noe svakere salgsutvikling enn forventet, lavere kapasitetsutnyttelse og kapasitetstilpasninger ved selskapets anlegg på Raufoss. Høytrykksområdet (Lincoln Composites og Raufoss Fuel Systems) rapporterte en omsetning på NOK 386,5 millioner (323,5) og driftsresultat (EBIT) på NOK 25,4 millioner (21,9). Dette er en forbedring med hensyn til omsetning i forhold til 2010, og er hovedsakelig påvirket av økt omsetning innen CNG markedet i Nord-Amerika. Økningen ble likevel motvirket av et svakere salg av TITAN™ transportmoduler. Komposittarmringer (Devold AMT) rapporterte en omsetning på NOK 172,2 millioner (128,5) og et driftsresultat (EBIT) på NOK -1,5 millioner (-20,2). Omsetnings- og resultatutviklingen i Devold AMT i 2011 har vært positiv i forhold til tidligere år.

Egenkapitalandelen i konsernet er på 33,3 % (27,9). Ubenyttet disponibel konsernkreditt var NOK 93,3 millioner (50,9). Totalbalansen i konsernet ble redusert med 12% gjennom året, fra NOK 908,1 millioner til NOK 796,6 millioner. Dette skyldes hovedsakelig lavere investeringer og høye avskrivninger. Det har også vært en betydelig reduksjon i kundefordringer og leverandørgjeld.

Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter i konsernet var på NOK 117,4 millioner (41,8). Avskrivninger utgjorde NOK 72,7 millioner (75,0). Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter var på NOK -28,4 millioner (-72,4). Kontantbeholdningen var ved starten av året NOK 9,0 millioner (46,6) og ved årets slutt NOK 16,2 millioner (9,0). Netto kontantstrøm fra finansielle aktiviteter var -81,7 (-10,7). Blant annet er kassakreditt nedbetalt i 2011 med NOK 51,7 millioner og langsiktig gjeld NOK 6,4 millioner, og selskapet har utbetalt utbytte på NOK 9,3 millioner.

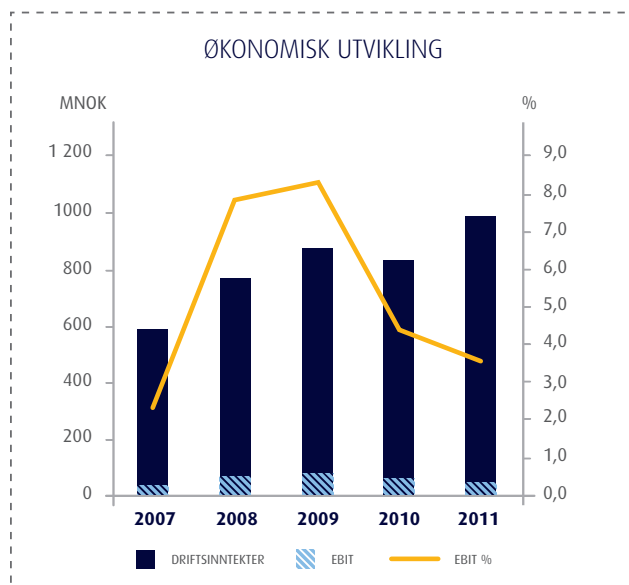
Hexagon Composites fikk i 2011 en noe svakere omsetningsutvikling enn forventet, men likevel høyere enn 2010. Konsernet leverer noen av markedets mest konkurransedyktige lettvektsløsninger, og omsetningsutviklingen skyldes i betydelig grad økt salg i Høytrykksområdet.

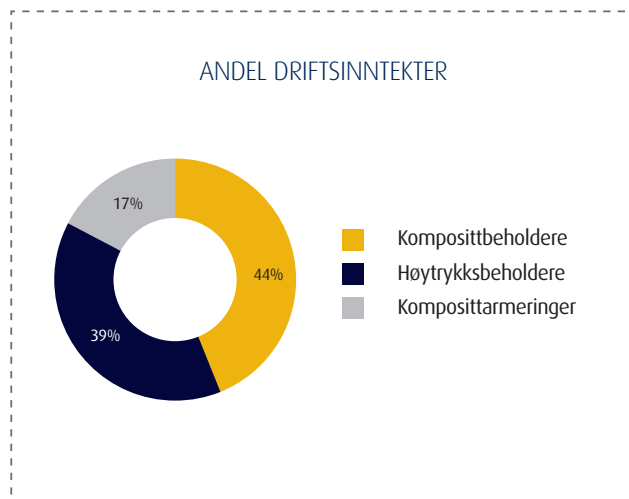
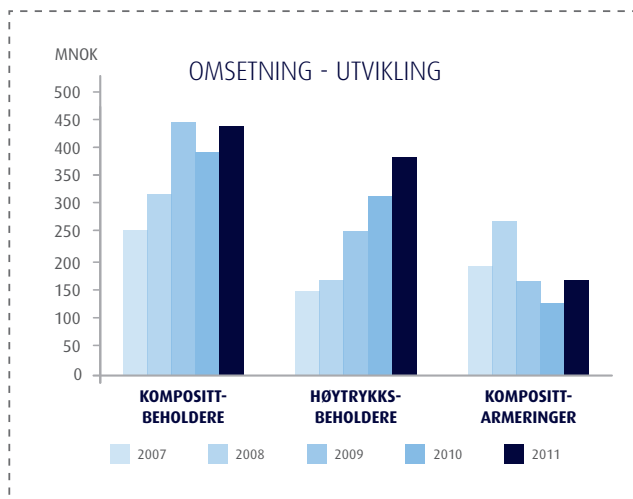
Den vanskelige økonomiske situasjonen i Europa har påvirket konsernets resultater. Prosjekter er utsatt på grunn av den makro-økonomiske situasjonen. Dette påvirker konsernets veksttakt negativt, selv om markedsandelene er opprettholdt.

Omsetningsutviklingen i Hexagon Composites er drevet av tilgang på nye store prosjekter og kunder. I 2011 var det generelt god tilgang på kunder innen produktområdet for høytrykksbeholdere til nyttekjøretøy, mens det innen LPG-beholdere og transportmoduler for gass var begrenset tilgang på nye store kunder. Driftsresultatet ble negativt påvirket av økte faste kostnader, og kostnadsreducerende tiltak er iverksatt.

Etter balansedagen ble det besluttet å flytte gjenværende produksjon av komposittarmringer i Langevåg til selskapets fabrikk i Litauen. Videre har konsernet besluttet å skille produktområdet CNG-personbil fra Ragasco og fusjonere det med Raufoss Fuel Systems. Lincoln Composites mottok spesialtillatelse fra det amerikanske transportdepartementet (DOT) som godkjenner produksjon og bruk av TITAN™ transportmoduler i USA. Composite Scandinavia har inngått forhandlinger med tillitsvalgte med formål om å avvikle produksjonen av LPG-beholdere i Sverige.

Styret er ikke fornøyd med salgsutviklingen i Ragasco. Det er iverksatt tiltak for å styrke salget, og det forventes at disse tiltakene vil få effekt i løpet av 2012. Styret er heller ikke fornøyd med salgsutviklingen av TITAN™ transportmoduler, og konstaterer at økt konkurranse har gitt nye utfordringer. For ytterligere å styrke Devold AMTs konkurranseposisjon har styret funnet det riktig å flytte gjenværende produksjon i Langevåg til Litauen for å redusere kostnadene. Målet er ytterligere omsetningsøkning, bedre kapasitetsutnyttelse og styrket lønnsomheten.

SEGMENTRESULTATER

Komposittbeholdere Ragasco/Composite Scandinavia

	2011	2010
Omsetning	435 792	398 114
EBITDA	71 742	96 900
EBIT	22 816	44 728
EBIT %	5,23%	11,23%

RESULTAT

2011 har vært et utfordrende år for forretningsområdet. Ragasco hadde en årsomsetning på NOK 435,8 millioner (398,1). Driftsresultatet (EBIT) ble på NOK 22,8 millioner (44,7). Året har vært preget av svakere salgsutvikling enn forventet ved inngangen til 2011, for lav kapasitetsutnyttelse og kapasitetstilpasninger ved selskapets anlegg på Raufoss. Første halvår var bedre enn samme periode i 2010, mens andre halvår var svakere. I tredje kvartal gjennomførte Ragasco en reduksjon fra 6 til 3 skift som del av selskapets kapasitetstilpasning med bakgrunn i en svakere ordre- og markedsituasjon.

Driftsmarginen samlet for hele 2011 ble på 5% (11). Driftsmarginen for forretningsområdet ble negativt påvirket av for lav kapasitetsutnyttelse gjennom året.

I første kvartal 2012 besluttet konsernet å skille CNG personbil fra Ragasco og fusjonere dette produktområdet med Raufoss Fuel Systems. På denne måten kan Hexagon Composites rendyrke produktområdene. Ragasco vil heretter konsentrere seg om produktområdet for LPG-beholdere. Det utvidede Høytrykksområdet vil konsentrere seg om å holde den ledende posisjonen i et sterkt voksende CNG-marked, samt å hente ut synergier mellom konsernets europeiske og amerikanske virksomhet.

MARKED

LPG-beholdere

I 2011 leverte Ragasco LPG-beholdere til allerede eksisterende kunder. Markedsinteressen for Ragascos LPG-beholdere er fortsatt god, men det er en utfordring å forutse den langsiktige ordrettilgangen. Det europeiske markedet er fortsatt det største markedet for Ragasco. Selskapet arbeider aktivt med å sikre salgskontrakter med eksisterende og nye kunder, og hovedmarkedet for LPG-beholdere i tiden fremover anses å være Europa, Midtøsten og Sør-Amerika. Ragascos LPG-beholder selges i dag i mer enn 40 land. Det arbeides kontinuerlig med å få typegodkjenninger i nye land, spesielt i Sør- og Mellom-Amerika.

Ragasco ansatte i 2011 ny salgssjef lokalisert i Chile med ansvar for det søramerikanske markedet. Dette forventes å styrke Ragascos posisjon og tilstedeværelse i dette markedet.

Selskapet ser et betydelig potensial i gaffeltruckmarkedet, og i 2011 ble komposittbeholderen godkjent for bruk i USA og Canada. Ragasco markedsfører nå disse spesialtilpassede LPG-beholderne i hovedsak i Nord-Amerika, som anses å ha det største potensialet. Disse beholderne bygger på samme teknologi og design som selskapets originale LPG-beholdere, men har en annen type ventil.

CNG-beholdere for personbiler

Ragasco har videreutviklet høytrykksbeholderen til gassdrevne personbiler. Beholderen gir økt sikkerhet og har samme vekt og lagringskapasitet som tidligere produktgenerasjon. I 2012 skal de nye tankene leveres til tre nye bilmodeller. Ragascos erfaring med fullautomatisert produksjon har vært et viktig element i avtalene som er inngått. Produktområdet har bidratt negativt i 2011. Anlegget forventes å ha god effektivitet og produksjonskapasitet som vil gi konsernet viktig konkurransekraft. Imidlertid står konsernet overfor en utfordrende innkjøringsperiode også i 2012.

KONKURRENTER

Hexagon-konsernet er internasjonalt ledende innen LPG-beholdere i kompositt. Konsernet konkurrerer hovedsaklig med globale produsenter av lettvekt-beholdere i stål, og med europeiske produsenter av komposittbeholdere med innerbeholder i stål eller plast. I 2011 har selskapet opprettholdt posisjonen som markedsleder og har økt markedsandelene. Selskapet er godt posisjonert med innovative og kostnadseffektive komposittløsninger som er konkurransedyktige på pris. Høyautomatisert produksjon, optimal produktdesign og høy kapasitetsutnyttelse vil gi oss den beste konkurransekraften i markedet.

Hexagon Composites er den største direkteleverandør av CNG-beholdere i kompositt til personbilindustrien. Konkurrentene er hovedsakelig leverandører av stålbeholdere som har en lavere kostnadsstruktur enn komposittprodukter har. En av komposittbeholderens fordeler er den lave vekten. Vekt blir et stadig viktigere konkurransefortrinn når bilprodusentene skal lage biler med mindre utslipp og kvalifisere for lavere avgiftsnivåer.

I Europa og Nord-Amerika er markedet for gassdrevne personbiler fortsatt lite, men økende. I Asia og Sør-Amerika er dette et stort marked, men sterkt prisfokus gjør at ståltanker i stor grad blir valgt.

STRATEGI

Strategien for Ragasco er å være nummer én på utvikling og levering av masseproduserte og kostnadseffektive komposittbeholdere for LPG. Selskapet skal ha bransjens høyeste standard på sikkerhet og skal være den mest pålitelige leverandør i bransjen.

Målsettinger 2012-2013

- Øke markedsandelene hos eksisterende kunder og salg til nye markeder
- Fokuserer satsingen i Europa, Midt-Østen og Sør-Amerika
- Utnytte all tilgjengelig produksjonskapasitet

Målsettinger for CNG-beholdere til personbiler beskrives under Høytrykksområdet.

Ragasco AS er lokalisert på Raufoss, Norge og har 88 ansatte. Composite Scandinavia AB er lokalisert i Piteå, Sverige og har 21 ansatte. Ragasco har salgsrepresentanter lokalisert i Danmark, Spania, USA, Chile og India.

Høytrykksbeholdere Lincoln Composites/Raufoss Fuel Systems

	2011	2010
Omsetning	386 548	323 489
EBITDA	40 245	35 592
EBIT	25 408	21 946
EBIT %	6,57%	6,78%

RESULTAT

Høytrykksområdet omsatte totalt for NOK 386,5 millioner (323,5) i 2011. Dette er en økning på nærmere 20% i forhold til 2010 og er hovedsakelig påvirket av økt omsetning innen CNG markedet i Nord-Amerika. Økningen ble likevel motvirket av et svakere salg av TITAN™ transportmoduler. Forretningsområdet hadde en sterk vekst i første halvår, mens tredje kvartal var preget av lavere omsetning. Etterspørselen tok seg igjen opp i fjerde kvartal med en god utvikling i ordreinngangen for forretningsområdet. Dette som følge av at det nordamerikanske markedet for gasskjøretøy har bedret seg betydelig i denne perioden. Ordreinngangen var imidlertid preget av store svingninger og lite forutsigbarhet, særlig for TITAN™ transportmoduler. Hovedårsaken til nedgangen i andre halvår skyldes redusert salg av TITAN™ og et svakere europeisk bussmarked.

Driftsresultat (EBIT) samlet for 2011 ble på NOK 25,4 millioner (21,9). Driftsmarginen ble 6,6% (6,8) og ble redusert hovedsakelig på grunn av høyere pris på karbonfiber.

De nye produksjonsfasilitetene som stod ferdig i Lincoln Composites i 2009, har løftet kapasiteten betraktelig og muliggjort selskapets sterke vekst. Det arbeides kontinuerlig med effektivisering av produksjonen.

Produktområdet for CNG-beholdere til gassdrevne personbiler rapporteres under Ragasco for 2011.

MARKED**Bulktransport**

Salget av TITAN™ transportmoduler gikk tilbake i andre halvdel av 2011 grunnet prosjektmessige variasjoner og økt konkurranse.

Det amerikanske transportdepartementet (DOT) tildelte i februar 2012 Lincoln Composites en spesialtillatelse som godkjenner bruk av TITAN™ transportmoduler i USA. Tillatelsen forventes å ha stor kommersiell betydning for konsernet i det amerikanske markedet. Ettersom godkjenninger og spesialtillatelser fra det amerikanske transportdepartementet er internasjonalt anerkjent, håper Hexagon Composites at dette kan bidra til andre internasjonale godkjenninger for TITAN™.

TITAN™ godkjennes av nasjonale kontrollorganer. Så langt er TITAN™ godkjent og selges i Vietnam, Malaysia, Colombia, den Dominikanske Republik og Peru. Videre er den godkjent for bruk i Thailand, Indonesia, USA og Australia. Det arbeides for å få TITAN™ godkjent i Europa, en prosess som kan ta 3-5 år.

For å ytterligere øke lagringskapasiteten per trailer, introduserte Lincoln Composites i 2011 TITAN5™ med 5 trykkbeholdere. Sammenlignet med 40 fots TITAN™ modul som kan transportere ca. 10 000 Sm³ komprimert naturgass, kan TITAN5™ transportere ca. 12,057 Sm³ gass. Denne kapasitetsøkningen gjør det mulig å transportere 2-3 ganger så mye gass som ved bruk av konvensjonelle løsninger i stål, siden kjøretøyets totale bruttovekt reduseres med flere tonn. Økt nyttelast gjør også at færre trailere behøves for å transportere en gitt mengde gass, hvilket i seg selv effektiviserer gasstransporten.

Europeiske myndigheters regelverk tillater ikke frakt av gass på veiene i Europa i så store enkeltbeholdere som TITAN™. Løsningen er å frakte gass i mindre beholdere (maks 450 liter), og SMART-STORE™ beholderne selges derfor til dette markedet. Det er primært biogasstransport i Skandinavia som driver markedet, og konsernet har så langt levert til alle disse prosjektene.

Selskapet forventer en moderat vekst innen TITAN™ i året som kommer, i første rekke til de etablerte regionene Sørøst-Asia og Sør-Amerika, i tillegg til USA og Australia.

Mercedes-Benz F-CELL World Drive i Oslo:
Bilen kjører med hydrogenbeholdere fra Hexagon Composites.

Ved å erstatte et typisk eldre kjøretøy med et nytt naturgassdrevet kjøretøy (NGV), vil en oppnå følgende utslippsreduksjon:

- Karbonmonoksid (CO) med 70-90%
- Organiske gasser eksklusive metan (NMOG) med 50-75%
- Nitrogenoksid (NOx) med 75-95%
- Karbondioksid (CO₂) med 20-30%

(Kilde: Natural Gas Vehicles for America (NGVAmerica))

Hydrogenbiler med TUFFSHELL® teknologi:

- Utslippsfrie biler som får strøm fra brenselceller matet med hydrogen
- Rekkevidde: Ca. 400 km – 3-4 ganger mer enn en elbil
- Lagringstrykk: 700 bar for biler og 1050 bar for tilhørende tankfyllestasjoner
- Tilsvarende stor lagringskapasitet uten å redusere bagasjerommet
- Trykk, vekt og behovet for stor lagringskapasitet krever komposittmateriale

CNG-beholdere for kjøretøy

Den internasjonale interessen for gassdrevne kjøretøy er fortsatt sterk. I Nord-Amerika har CNG markedet økt med 30% det siste året. Økningen er i hovedsak påvirket av den store prisdifferansen mellom olje og gass. Alle de store flåteeierne av nyttekjøretøy i Nord-Amerika ser de klare fordelene som naturgass har som drivstoff, og store konverteringsprogrammer er igangsatt for å tilby gassdrevne kjøretøy til transportsektoren. Lincoln Composites er den ledende leverandøren av CNG høytrykksbeholdere i kompositt til det nordamerikanske markedet og leverer til flere av de store gassbilprodusentene.

Det største markedet for konsernets TUFFSHELL® løsninger er fortsatt det amerikanske og europeiske gassbussmarkedet. Salget av TUFFSHELL® beholdere for gassdrevne busser har vært jevnt stigende de siste årene. Hexagon Composites leverer til alle de store bussaktørene, med et par unntak. Hexagon-konsernet er markedsleder både i USA og Europa innen komposittbeholdere til gassdrevne busser. Salget av komposittbeholdere til det europeiske markedet var godt i første halvår av 2011, mens andre halvår har vært svakere på grunn av redusert etterspørsel. Dette kan forklares med den svake økonomiske situasjonen i Europa. Det har likevel vært en positiv trend i markedet for biogass-busser i Nord-Europa, noe som igjen øker behovet for biogasstransport. Konsernet har økt sin markedsandel i Europa til tross for markedsituasjonen.

Hydrogen

Bruk av hydrogen under høyt trykk fremstår i dag som den beste og mest kostnadseffektive løsning for å anvende hydrogen som energibærer for kjøretøy. Tyskland og Japan er i dag ledende innen utviklingen av hydrogenrevne biler og tilhørende infrastruktur. I 2011 deltok Hexagon Composites i flere prosjekter med utvikling av tilpassede beholdere til kjøretøy, fyllestasjoner og transportmoduler. Konsernet er teknologiledende innen stasjonære fyllestasjoner som tillater bruk av 950 bar trykk. Disse trykkbeholdere er i bruk i Tyskland, Danmark, Norge, USA og Canada.

Det amerikanske energidepartementet (DOE) annonserte i 2011 at de bevilger mer enn 7 millioner amerikanske dollar til teknologiutvikling for lagring av hydrogen til brenselcellebiler. Lincoln Composites er utnevnt til å delta i et av de finansierte prosjektene med mål om å redusere kostnadene relatert til lagringssystemer for hydrogen under trykk. Deltakelse i det statlige amerikanske hydrogenprosjektet vil ha stor betydning for Hexagon Composites.

KONKURRENTER

Konkurransesbildet i Høytrykksområdet er sammensatt. I den vestlige verden der det kreves lavgulvbusser med drivstofftanker på taket, er det avgjørende at beholdere har lavest mulig vekt. Vekt er et av konsernets sterkeste konkurransefortrinn i dette markedet. I USA har Hexagon Composites en markedsandel på over 80%. Konkurrentene er hovedsakelig nordamerikanske produsenter av beholdere med aluminium innerbeholder (Type 3), samt noen mindre europeiske produsenter med Type 4. I Europa har Hexagon Composites en markedsandel på mer enn 60%.

I Asia skjer det en gradvis omlegging til lavgulvbusser, men bussprodusentene har et sterkt prispåslag og velger i stor grad løsninger med rene stålbeholdere selv om dette gir busser med vesentlig dårligere stabilitet.

Innen bulktransport er Hexagon Composites en unik leverandør av TITAN™. Konsernet opererer i et marked med leverandører av tradisjonelle stålløsninger, samt mindre Type 4 beholdere. Det er en sterk konkurranse og pris sett opp mot transportvolum er avgjørende. I Europa har Hexagon Composites så langt levert løsninger (SMART-STORE™) til alle biogassprosjektene, men også her er det betydelig konkurranse både fra stålløsninger og andre produsenter av komposittbeholdere.

STRATEGI

Strategien for Høytrykksområdet er å være nummer én globalt på utvikling og produksjon av komplette lagrings- og transportsystemer i kompositt for gass under trykk. Hexagon Composites skal oppfylle de høyeste sikkerhetsstandarder, være den mest pålitelige leverandøren i bransjen og den foretrukne samarbeidspartner for utvikling.

Målsettinger 2012-2013

- Øke markedsandelen av TITAN™ i Asia og Sør-Amerika
- Opprettholde og utvide den ledende posisjonen innen CNG transportløsninger i Europa med SMARTSTORE™
- Styrke posisjonen ytterligere i bussmarkedet i Europa og USA

Lincoln Composites Inc. er lokalisert i Nebraska, USA og har 133 ansatte. Raufoss Fuel Systems AS er lokalisert på Raufoss, Norge med 11 ansatte. Selskapene har salgsrepresentanter lokalisert i Singapore, India og Tyrkia.

Komposittarmeringer Devold AMT

	2011	2010
Omsetning	172 248	128 528
EBITDA	7 017	-11 152
EBIT	-1 453	-20 227
EBIT %	-0,84%	-15,74%

RESULTAT

Devold AMT fikk en samlet omsetning på NOK 172,2 millioner (128,5) i 2011. Dette er en omsetningsøkning på 34% i forhold til 2010 og er hovedsakelig påvirket av at selskapet har oppnådd økt ordretliggang fra eksisterende kunder.

Forretningsområdet fikk et driftsresultat (EBIT) i 2011 på NOK -1,5 millioner (-20,2). Dette er en bedring i EBIT på NOK 18,7 millioner i forhold til 2010.

Driftsmarginen i forretningsområdet var i 2011 svakt negativ. For å beholde en konkurransedyktig posisjon i markedet og levere positive resultater fremover, besluttet konsernet i januar 2012 å flytte gjenværende produksjon i Langevåg i Norge til selskapets fabrikk i Litauen. Dette innebærer en reduksjon på 23 årsverk i Norge. Hovedkontoret vil fortsatt være lokalisert i Langevåg. Det vil være produksjon i Langevåg frem til sommeren 2012. Totalt antall årsverk forventes å bli redusert.

I USA har aktiviteten vært god i 2011. Selskapet er godt posisjonert med lavkostproduksjon i både Litauen og USA, og det planlegges videre utbygging av kapasitet i produksjonsanlegget i Litauen. Med leveranser ut fra Litauen vil en komme nærmere kundene i det europeiske markedet og få en mer effektiv logistikk.

Totalt sett har omsetnings- og resultatutviklingen i 2011 vært svært positiv sammenlignet med tidligere år. Selskapet har hatt et betydelig fokus på salgs- og markedsarbeidet og har i løpet av året ansatt to nye selgere som har bidratt til å øke markedsaktiviteten. Utfordringen fremover er å øke salgsveksten og oppnå en bedre kapasitetsutnyttelse.

MARKED

EU-kommisjonen besluttet i mars i 2011 å opprettholde straffetollen på kinesisk fiber. Straffetollen med varighet på 5 år, og importtoll, utgjør totalt 21% og har gitt produksjon i Norge et konkurransefortrinn, men dette oppveies imidlertid ikke av lavere drifts- og lønnskostnader i Litauen.

Hovedmarkedet for Devold AMT er vindkraftindustrien i Europa og Nord-Amerika. Vindkraftmarkedet har de siste årene hatt en kraftig teknologisk utvikling med krav til større og mer optimaliserte blad. I 2011 har Devold AMT deltatt i flere utviklingsprosjekter med konkrete kunder og råvareleverandører om videreutvikling og optimalisering av eksisterende produkter. Devold AMT arbeider nå med å få alle produktene kvalifisert i Litauen.

Devold AMT har fornyet avtalene med flere av de eksisterende kundene. Det forventes en flat utvikling hos de fleste aktørene i vindkraftmarkedet i 2012.

KONKURRENTER

Devold AMT er en av få internasjonale produsenter av komposittarmeringer. For ytterligere å styrke markedsposisjonen, spesielt innenfor vindkraft, kreves det å være en global leverandør med lokal tilstedeværelse. De siste årene har antallet konkurrenter i Kina økt, mens man i øvrige deler av verden har sett en konsolidering mot færre og større enheter.

STRATEGI

Strategien for Devold AMT er å øke markedsandelen ved ytterligere internasjonalisering og å få et solid fotfeste i Asia i tillegg til Europa og USA.

Målsettinger 2012-2013

- Øke markedsandeler gjennom vekst hos eksisterende kunder og salg til nye kunder
- Fabrikkene i Litauen og USA skal videreutvikles med fokus på kostnadsoptimalisering, kapasitetsøkning og volumproduksjon av komposittarmeringer
- Hovedkontoret i Langevåg skal lede den teknologiske utviklingen.

Devold AMT sitt hovedkontor er lokalisert i Langevåg, Norge og har 36 ansatte. UAB AMT Baltija er lokalisert i Kursenai i Litauen med 50 ansatte, og PPG-Devold LLC joint venture ligger i Shelby, North Carolina, USA med 32 ansatte.

Morselskap

Konsernadministrasjonen er lokalisert i Ålesund og omfattet i 2011 tre ansatte; konsernsjef, kommunikasjonssjef og konserndirektør for Høytrykksområdet. I tillegg leies økonomidirektør, group controller, innkjøpsjef og sekretær inn fra Flakk Gruppen på deltid. Dette gir en kostnadseffektiv konsernadministrasjon. Driftsresultatet ble NOK -11,5 millioner (-10,2) i 2011.

FINANS OG RISIKOSTYRING**Finans**

Hexagon-aksjen fikk i 2011 en negativ avkastning på 62%. Ved årets begynnelse i 2011 var aksjekursen NOK 6,53 og endte ved årets slutt på NOK 2,46. Markedsverdi ved årsslutt var på NOK 328 millioner. Til sammenligning hadde OBX-indeksen en utvikling på -11 % og industriindeksen en utvikling på -16%. Viktigste årsak til nedgangen i aksjekurs er redusert vekst og inntjening i forretningsområdet Ragasco i 2011. I tillegg kommer generelle negative forhold knyttet til finansmarkedet. Les mer om aksjonærforhold og kursutvikling på side 20-21.

Det ble utbetalt utbytte i 2011 med NOK 0,07 pr aksje. Til generalforsamlingen 13. april 2012 er det foreslått å ikke betale utbytte.

Ved årsskiftet hadde konsernet en beholdning på 20 727 egne aksjer.

I slutten av desember 2010 ble konsernets obligasjonslån på NOK 300 millioner innløst og erstattet med et langsiktig lån i DNB. Erfaringene med den nye finansieringen har vært positiv på grunn av mer hensiktsmessige finansielle covenants og utvidede rammer. Konsernets rentesikringsavtaler utløp 27. juni 2011 og ble ikke fornyet. Fastrente på disse rentesikringsavtalene var i intervallet 6,47-8,13%. Det medførte at konsernet i andre halvår 2011 lå åpen med en flytende

rente og fikk betydelig reduserte lånekostnader som følge av det. Ny sikringsavtale for 50% av langsiktig lån ble inngått i februar 2012 på et attraktivt nivå.

Risikostyring

Hexagon Composites er opptatt av en systematisk risikostyring for å identifisere og håndtere de risikofaktorer som konsernet er utsatt for. Konsernets viktigste forum for å behandle og iverksette tiltak knyttet til risikoforhold er revisjonsutvalget. Erfaringene med konsernets revisjonsutvalg er meget gode. Revisjonsutvalget har sterk fokus på intern kontroll og den samlede risikostyringen i konsernet. Utvalget fungerer som et saksforberedende og rådgivende arbeidsutvalg for konsernstyret, og støtter konsernstyret i utøvelsen av sitt ansvar for regnskapsrapportering, finansiell informasjon og revisjon.

FINANSIELL RISIKO

Konsernet har en sentral økonomi- og finansfunksjon med overordnet ansvar for konsernets regnskapsføring, likviditetsstyring, kapitalforvaltning, opplåning og styring av Hexagon Composites samlede finansielle risikoforhold. I tillegg har alle forretningsområdene egne kontrollere som også utfører denne type oppgaver. Målsetningen med økonomi- og finansfunksjonen er å støtte opp under konsernets industrielle mål.

Konsernets største finansielle utfordring var i 2011 manglende betaling fra en større kunde i Sør-Amerika. I tillegg ble det innført leveringsstans av ordreproduserte varer til kunden. Det medførte en sterk økning i kundefordringer og varelager. Kunden har i løpet av 2011/12 nedregulert utestående fordringer til NOK 14 millioner og Hexagon Composites anser tapsrisikoen for å være lav. Konsernet har historisk hatt lave tap på fordringer og dette var også situasjonen per 31.12.2011. Konstaterte tap på krav i 2011 var NOK 0,2 millioner (0,9). Kundefordringer ved utgangen av året var NOK 160,7 millioner (220,3).

«Hexagon Composites arbeidet i 2011 aktivt med balansereduserende tiltak. Det ga positive resultater, og balansen ble redusert med NOK 111 millioner.»

Konsernets konkurranseevne påvirkes over tid av verdiutviklingen av norske kroner i forhold til andre valutaer. Viktigste valutakurser for Hexagon Composites er USD, Euro, Litas og SEK. Konsernet er på linje med øvrig norsk industri, for tiden negativt påvirket av den sterke norske kronen. Dersom denne situasjonen vedvarer, vil det svekke konkurranseevnen. Konsernet anser ikke situasjonen for å være dramatisk, siden vi er etablert med flere salgs- og produksjons-

heter i USA og EU. Den pågående flytting av resterende produksjon for komposittarmeringer fra Norge til Litauen vil også redusere valutaeksponeringen. Etablering av ny produksjon i Norge er, på grunn av valutasisuasjonen og det høye kostnadsnivået, mindre sannsynlig.

Hexagon-konsernet arbeidet i 2011 aktivt med balansereduserende tiltak. Det ga positive resultater og balansen ble redusert med NOK 111 millioner. I 2011 var også investeringsnivået lavt i forhold til tidligere år. Konsekvens var at likviditeten styrket seg i vesentlig grad. Ved årsskiftet hadde konsernet en ubenyttet disponibel konsernkreditt på NOK 93,3 millioner (50,9).

OPERASJONELL RISIKO

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er risiko for tap og sviktende lønnsomhet som følge av forhold på selve konkurransearenaen. Hexagon-konsernet har en sterk posisjon både markedsmessig og ikke minst teknologisk innenfor utvalgte nisjer, og er på enkelte områder global markedsleder. Konsernets produkter har en sterk konkurranseposisjon grunnet lav vekt, høy sikkerhet og god design. Dagens markedsutvikling med høye oljepriser og stabilt lave gasspriser medfører at fremtidsutsiktene og rammebetingelsene for gassbeholderløsningene er lovende. Hexagon Composites ser for eksempel i det nordamerikanske markedet at etterspørselen etter konsernets CNG-beholdere har økt betydelig siste år. Vindkraftindustrien har i en årrekke hatt meget god vekst grunnet høy etterspørsel etter ren energi. For komposittarmeringsvirksomheten er denne utviklingen positiv.

Drift- og teknologirisiko

Hexagon Composites har som målsetting innenfor sine nisje å være ledende i verden på prosesstyring og effektivitet. Det har og vil gi konsernet konkurransefortrinn fordi de kan produsere produktene kostnadseffektivt. For å klare dette har Hexagon Composites utviklet og investert betydelig i avanserte produksjons- og kvalitetssystemer de siste årene. To av produksjonsanleggene er blant komposittindustriens mest avanserte på verdensbasis. Alle produksjonsselskaper er ISO-sertifisert. Ragasco har i flere år benyttet 5S. 5S er en filosofi og en måte å organisere og administrere arbeidsplassen og arbeidsflyten på, med den hensikt å forbedre effektiviteten gjennom å eliminere sløsing, forbedre flyt og redusere overflødig prosessering. Bilindustrien stiller strenge krav til kvalitet og leveringspresisjon. Dette stiller tilsvarende høye krav til Hexagon Composites.

Hexagon-konsernet har en forebyggende HMS-filosofi med målsetting om null arbeidsulykker. Ovennevnte bidrar sterkt til å redusere operasjonell risiko i konsernet.

Når det gjelder vesentlige pågående rettsaker, er Lincoln Composites saksøkt sammen med flere andre i forbindelse med en eksplosjonsulykke i Los Angeles, California i 2009. Risikoen for at konsernet vil bli idømt erstatningsplikt, vurderes som liten.

Råvarerisiko

Konsernet er spesielt eksponert mot prisutviklingen for glass- og karbonfiber. Pris på disse to innsatsfaktorene er hovedsakelig avledet av prisutviklingen på olje og energi. Glassfiber hadde i 2011 en moderat prisoppgang og Hexagon Composites forventer at prisene for 2012 skal reduseres noe. Karbonfiber hadde i 2011 en økning på 20-30% i forhold til 2010. Konsernet forventer at karbonfiberprisene i 2012 skal være stabile på dagens nivå. For begge innsatsfaktorer vil en stabilt høyere oljepris medføre prisøkning. Tilgangen av glass- og karbonfiber er god.

Konsernet har som innkjøpspolicy å inngå fastprisavtaler på årsbasis for de viktigste vareinnkjøpene. Muligheten for prissikring er i hovedsak avgrenset til fastprisavtaler med leverandører. Konsernet har som målsetting å benytte dual-sourcing i forbindelse med vareinnkjøp.

FORETAKSSTYRING

Konsernets prinsipper for foretaksstyring ble sist revidert i styremøte 14. februar 2012, og følger norsk anbefaling av 21. oktober 2010, oppdatert per 20. oktober 2011. Prinsippene er utfyllende omtalt i et eget kapittel i årsrapporten på sidene 16-19, samt på konsernets nettsider.

SAMFUNNSANSVAR

Hexagon Composites skal drive sin virksomhet på en økonomisk, sosial og miljømessig ansvarlig måte. Konsernet har valgt ut seks fokusområder som vi arbeider med; miljø, arbeidsforhold, lokalsamfunn, etisk adferd, produktsikkerhet og leverandørkjede. Les mer om samfunnsansvar i et eget kapittel i årsrapporten på sidene 24-25.

1) Miljø

Miljørapportering

Konsernet har ingen utslipp til det ytre miljø som krever konsesjon av noen art, såfremt spesialtillatelse ikke er innhentet og det er ikke forbundet helsefare med konsernets produkter. Avfall, spesialavfall og svinn fra produksjonen i alle datterselskapene kildesorteres og leveres til godkjente deponi og mottak for gjenvinning og gjenbruk.

Utslipp og gjenvinning

Ragascos produksjon gir avgasser av styren som renses gjennom et eget rensanlegg. Det foretas årlige registreringer av eksternt utslipp som rapporteres til Klima- og forurensingsdirektoratet (KLIF). På grunn av et høyere produksjonsvolum i 2011 enn i 2000, overskrider Ragasco de faktiske måleresultater i henhold til opprinnelig utslippsgodkjenning fra 2000. Ragasco har i 2011 søkt KLIF om endrede utslippskrav. Søknaden er så langt ikke besvart.

Valg av nye og mer miljøvennlige kjemikalier har gitt miljømessige forbedringer både for de ansatte ved Ragasco og for det ytre miljø. I dag gjenvinnes innerbeholderne av polymer, kompositt og messing-ventilene fra feilproduserte tanker.

Lincoln Composites følger gjeldende miljøreglementer for Nebraska, USA. Raufoss Fuel Systems og Devold AMT har miljøstyringssystemer som er sertifisert i henhold til ISO 14001.

Miljøforbedrende tiltak

Ragasco deltar i «Sustainable Manufacturing», et større prosjekt i regi av SINTEF som tar for seg bærekraftig produksjon. I dette ligger miljøutfordringer og tiltak som bedriften kan gjøre for å redusere miljøbelastningen og spare miljøet. Les mer om dette prosjektet under Samfunnsansvar på side 25.

Lincoln Composites har de siste årene gjort en rekke miljøforbedringer. I 2011 hadde de størst fokus på resirkulering av materiale både fra produksjon og administrasjon. Materialene som blir resirkulert omfatter blant annet rester av karbonfiber, kartong, aluminium og plastrør, samt kontorrekvisita og brukt olje. Brukte dataskjermer og elektronikk blir donert.

Ved Devold AMT har isolering av støvsone gitt betydelig renere luft og mindre støv fra produksjonen. Dette har bidratt til bedre trivsel og miljø. For 2012 er målsetningen å holde standarden med hensyn til renhold og ryddighet i produksjonslokalene. I forbindelse med installasjon av ny maskin våren 2011, ble det foretatt støymålinger for å kartlegge støynivået i fabrikklokaler og omliggende lokaler.

2) Arbeidsforhold

Hexagon Composites har som målsetting at arbeidsmiljøet skal være fremtidsrettet, og ønsker derfor å tiltrekke oss arbeidstakere med høy kompetanse. Sentralt i dette arbeidet har vært å involvere de ansatte, slik at de selv kan være med å påvirke sin egen arbeidssituasjon. Konsernet ønsker en flat organisasjonsstruktur med kort avstand mellom ansatte og beslutningstakere. Hexagon-konsernet legger vekt på god interninformasjon om fremtidsplaner og løpende utvikling for å skape et positivt arbeidsmiljø.

Likestilling og ikke-diskriminering

Styret og ledelsen i konsernet ønsker å fremme mangfold og likestilling på alle områder. Derfor legges det vekt på å søke etter kvalifiserte kvinner ved nyansettelser, og kvinner blir foretrukket under ellers like vilkår. Et flertall av arbeidsplassene i konsernet er imidlertid knyttet til industriell produksjon, innenfor områder som tradisjonelt er mannsdominerte. Her har Hexagon Composites en utfordring ved alle sine lokasjoner.

Av de ansatte i Hexagon-konsernet er kvinneandelen på 13% (12,6) i Ragasco, 28,6% (24,3) i Devold AMT, 9,0% (8,3) i Raufoss Fuel Systems og 13,5% (18,3) i Lincoln Composites. Endringene i kvinneandelen skyldes i hovedsak regulære ansettelser, samt naturlig avgang

og oppsigelser. I konsernadministrasjonen er det 3 ansatte, hvorav en kvinne. Andel kvinner i konsernstyret er 40%.

Hexagon Composites har som policy at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling eller diskriminering i arbeidsforholdet grunnet kjønn, religion eller etnisk opprinnelse. Det er ikke registrert noen tilfeller av diskriminering i Hexagon Composites i 2011.

SYKEFRAVÆR

	2011	2010	TILTAK OG MÅLSETTINGER
Ragasco	5,5%	5,0%	Innføre målrettede tiltak for å redusere og forebygge sykefraværet, bla. veiledning og behandling hos fysioterapeut Mål for sykefravær 2012: 5%
Lincoln Composites	0,6%	1,6%	Rapporteringspolicy og -rutiner endret og ansvar flyttet til lønnskantoret. Mål for sykefravær i 2012: Opprettholde nivå
Raufoss Fuel Systems	7,7%	4,5%	Løpende informasjonsmøter og sosiale arrangementer. Sykefravær i hovedsak relatert til langtidssykdom. Korttidsfravær iht målsetting på 2% Mål for sykefravær i 2012: 2% Arbeidsrelatert langtidssykdom: 0%
Devold AMT	5,6%	11,1%	Oppfølgingssamtaler. Tidligere sykefravær relatert til langtidssykdom. Korttidsfravær: 3,9 % Sykefravær ved PPG-Devold LLC 0% og ved UAB-AMT Baltija 3,8% Mål for sykefravær i 2012: Devold AMT 5% UAB-AMT Baltija 3%

HMS

Hexagon Composites har som målsetting å ha en meget høy bevissthet rundt helse, miljø og sikkerhet (HMS) og ingen arbeidsulykker eller fraværsskader. Alle forretningsområder har etablert arbeidsutvalg for industrivern, med egne rutiner for en hensiktsmessig organisering. Konsernet har en meget positiv skadehistorikk som skyldes det systematiske arbeidet som har vært utført i konsernet over en lengre tidsperiode.

Ragasco registrerte i 2011 én arbeidsskade som resulterte i fravær, og ingen materielle skader. Arbeidsmiljø og trivsel ved bedriften anses som tilfredsstillende, og de ansatte har respondert positivt på tiltakene rundt kosthold, livsstil og trening. Det avholdes HMS-møter hver 6. uke.

Lincoln Composites har ikke registrert noen skader som har resultert i fravær. Dette grunnet mer automatisert produksjonsprosess, som har ført til færre skader forårsaket av ensformig og tungt arbeid. Videre er

det registrert 13 tilfeller av mindre arbeidsskader som ikke medførte fravær, og 15 tilfeller av hudirritasjon knyttet til bruk av resin i produksjonen. Helseutvalget har hatt et spesielt fokus på dette, og underviser alle nyansatte og vikarer i skadeforebygging. Et sikkerhetsutvalg avholder månedlige møter og foretar revisjoner av HMS-arbeidet ved fabrikken. Det er ikke registrert noen materielle skader.

I 2011 er det fokusert videre på opplæring og bevisstgjøring innen HMS. Operatørene har blitt trent i trygg og sikker håndtering av produksjonsutstyr og råvarer, samt 5S (se ordliste side 93), førstehjelp og sikkerhet. Videre har Lincoln Composites implementert et opplæringsprogram for operatørene for kvalifisering til to eller flere arbeidsstasjoner, for å skape bedre flyt og øke effektiviteten.

Ved Raufoss Fuel Systems er det ikke registrert noen arbeidsulykker eller materielle skader i 2011. Selskapet er en IA-bedrift og har implementert tiltaksplaner og avholder minimum seks vernerunder og to spesifikke IA-møter i året. Selskapet har implementert en årlig HMS plan og gjennomfører regelmessige møter. Arbeidsmiljø og trivsel ved bedriften ansees som tilfredsstillende.

«Konsernet har en meget positiv skadehistorikk, som skyldes det systematiske arbeidet som har vært utført i konsernet over en lengre periode.»

Devold AMT registrerte én arbeidsskade som resulterte i fravær, og én mindre arbeidsskade som ikke resulterte i fravær. Det er ikke registrert noen materielle skader. Det er videre registrert én skade hos UAB AMT Baltija og ingen hos PPG-Devold LLC. Devold AMT har vært IA-bedrift siden 2003 og tegnet ny avtale i 2011. Målsettingen for 2012 er å holde den gode standarden med tanke på renhold og ryddighet i produksjonslokalene.

3) Lokalsamfunn

Hexagon Composites vil fortsette å være en viktig bidragsyter til lokalsamfunnet gjennom å støtte ideelle organisasjoner med fokus på barn og unge, særlig innenfor idrett og kunnskapsutvikling.

Hexagon Composites har generelt et godt samarbeid med utdanningsinstitusjoner om studentoppgaver, og ønsker å fortsette med dette fremover. Konsernet støtter videre forskjellige initiativ og aktiviteter innen idrett, lokalsamfunn og veldedighet, både nasjonalt og internasjonalt.

4) Etisk Adferd

I 2009 vedtok styret samlede etiske retningslinjer for konsernet og alle datterselskaper. I 2011 har konsernet hatt videre fokus på å gjøre ledergruppen og de ansatte kjent med retningslinjene og ønsket praksis. Formålet med dette er en bevisstgjøring i alle ledd i organisasjonen som bidrar til å skape gode holdninger. Konsernets nye kommunikasjonssjef har fått et spesielt ansvar for dette arbeidet. Hexagon Composites policy vedrørende korrupsjon og risiko for at ansatte misbruker sin posisjon for urettmessig vinning er at dette ikke skal forekomme. I tillegg til å kommunisere de etiske retningslinjene internt, har konsernet i 2011 gjennomført et overordnet korrupsjonsforebyggende tiltak i form av en ny innkjøpspolicy, der hensynet til samfunnsansvar er integrert. Konsernets innkjøpsjef har et spesielt ansvar for å følge opp dette arbeidet. Hexagon-konsernet vil gjennomføre tiltak overfor andre funksjoner i konsernet og/eller enheter som kan være særlig utsatt for korrupsjonsrisiko.

5) Produktsikkerhet

Det er en helt grunnleggende forutsetning for konsernets virksomhet og for et godt omdømme at konsernet tilfredsstillende de strengeste krav til produktsikkerhet. Alle produkter testes grundig og typegodkjennes etter gjeldende standarder. Produksjonen og tilstøtende prosesser overvåkes av jevnlig kvalitetskontroll. Devold AMT og Raufoss Fuel Systems er sertifisert etter kvalitetsledelsessystemet ISO 9001.

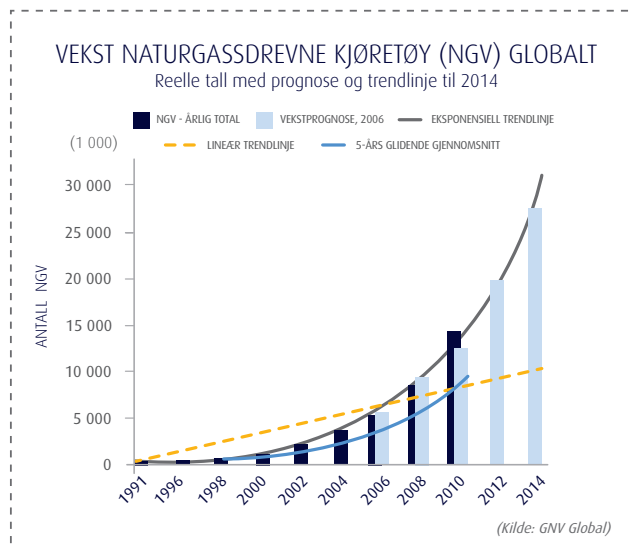
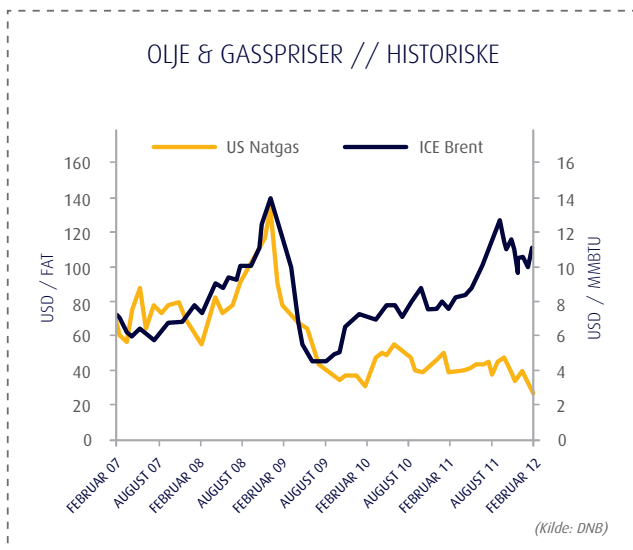
Ved Lincoln Composites gjennomføres testingen av TITAN™ beholderne i egne testfasiliteter i henhold til kravene fra American Bureau of Shipping (ABS). Ragasco har videreutviklet CNG-beholderne for personbiler med et lavpermeasjon innerbeholderkonsept som reduserer gjennomtrengeligheten av gass. Hexagon Composites har fått innvilget tillatelse fra det lovpålagte kravet til periodisk inspeksjon av europeiske myndigheter om inspeksjon hvert 10. år, som for stålbeholdere. Dette fører til lavere kostnader for kundene. Land utenfor Europa har også 10 års inspeksjon, og bedriften arbeider med å få tilsvarende tidsrammer for inspeksjon i alle land.

6) Leverandørkjede

Med et internasjonalt virkeområde følger et ansvar for å påvirke leverandører i positiv retning gjennom å kommunisere virksomhetspraksis og forretningskikk. Konsernet har innført en praksis der det kreves at leverandører opptrer overens med konsernets verdier og etiske retningslinjer. De innkjøpsansvarlige i konsernet følger opp dette i praksis.

Hexagon Composites har i 2011 utarbeidet en konserninstruks som skal gjøre anskaffelsesprosessen mer effektiv, oversiktlig, dokumentert og kontrollerbar. Den gir retningslinjer blant annet for autorisasjon, bestillinger, varemottak, fakturakontroll og utbetaling. Datterselskapene er nå i ferd med å gjennomgå sine prosedyrer og prosesser, og implementeringen vil bli fulgt opp i 2012.

I 2012 vil konsernet fortsette å holde fokus på holdningsskapende arbeid i leverandørkjeden. Hexagon Composites skal i større grad forsøke å påvirke leverandører gjennom henvisninger til konsernets innkjøpspolicy og etiske retningslinjer i formelle innkjøpsdokumenter.

FORSKNING OG UTVIKLING

Det foregår en kontinuerlig teknologisk utvikling, og for å beholde den ledende posisjonen som Hexagon Composites har, kreves det at konsernet kontinuerlig investerer i teknologi- og prosessutvikling. Flere av prosjektene innen FoU er rettet mot konkrete kunder og råvareleverandører på videreutvikling og kostnadsreduksjon av eksisterende produkter.

Konsernet hadde i 2011 utgiftsførte FoU-kostnader på NOK 8,6 millioner (3,7). Konsernet har mottatt offentlig tilskudd på NOK 1,0 millioner som reduserer forsknings- og utviklingskostnadene i 2011. Sum balanseført teknologiutvikling utgjorde NOK 48,7 millioner per 31.12.2011. Årets aktivering utgjorde NOK 2,4 millioner, mens årets avskrivninger beløp seg til NOK 5,1 millioner. Utvalgte FoU prosjekter er beskrevet under segmentresultatene.

FREMTIDSUTSIKTER

Den viktigste vekstdriveren for Hexagon Composites er den store differansen mellom olje- og gasspris. En stabil høy prisdifferanse vil bidra til en stadig større markedsovergang til naturgass både i den vestlige verden og i utviklingsland. Hexagon Composites mener at naturgass er ideelt som drivstoff. Et voksende marked for gass vil gi økt behov for konsernets lettvektprodukter, en utvikling som konsernet for eksempel opplever i USA i dag.

Konsernet har en tilfredsstillende ordresituasjon for første halvår i 2012. For å fylle produksjonskapasiteten for resten av 2012 og videre fremover, må det kontinuerlig fokuseres på selskapets salgs- og markedsaktiviteter både mot eksisterende kunder, og mot nye potensielle markeder.

For LPG-beholdere er ordresituasjon for første halvår i 2012 tilfredsstillende, mens andre halvår fortsatt er uavklart. Det er forventet en moderat etterspørsel etter LPG-beholdere i tiden fremover.

Segmentet for gassbeholdere til personbiler og nyttekjøretøy er et marked i sterk vekst. Potensialet for gassdrevne kjøretøy er størst i Nord-Amerika grunnet raske omstillinger. Gassdrevne biler vil bli mer interessante med økt produksjon av biogass, slik Hexagon Composites ser i Europa.

Spesialtillatelse fra det amerikanske transportdepartementet (DOT), som godkjenner produksjon og bruk av TITAN™ transportmoduler i USA, forventes å ha stor kommersiell betydning for konsernet i det amerikanske markedet. I USA finnes det i dag et omfattende ledningsnettverk, men det er fortsatt mange anlegg som ikke er knyttet til nettverket. Disse anleggene vil kunne realisere betydelige besparelser ved å bytte til naturgass. Ettersom godkjenninger og spesialtillatelser fra DOT er internasjonalt anerkjent, håper konsernet at dette også kan bidra til andre internasjonale godkjenninger for TITAN™.

Det økende markedet for gasstransport fører også til økt konkurranse. Hexagon Composites forventer moderat vekst av transportmoduler i første rekke til de etablerte salgsregionene Europa, Sørøst-Asia og Sør-Amerika. I USA er det forventet moderat vekst.

Det forventes en videre vekst i omsetning og resultat i Høytrykksområdet i 2012.

Vindkraft er en av de fornybare energiformene som er anslått til å ha størst potensial. Det anslås at vindkraft vil vokse 15-20% årlig frem mot 2015. Byggingen av vindkraftprosjekter både på land og offshore, vil være av avgjørende betydning for å realisere EUs ambisjoner om at 20% av energiforbruket skal komme fra fornybare energikilder innen 2020.

Devold AMT har i 2011 opplevd en positiv omsetningsvekst, og utfordringen fremover vil være å øke kapasitetsutnyttelsen. Det forventes at flyttingen av gjenværende produksjon i Langevåg til Litauen vil bidra til å gjøre selskapet mer konkurransedyktig.

Hexagon Composites forventer en vekst i salget mot vindkraftbransjen, noe som vil gi bedre resultater i 2012.

MARKEDSDRIVERE

Komposittbeholdere

- Overgang fra stål til kompositt
- Økt fokus på lettvekt, sikkerhet og design
- Politisk ønske om økt levestandard for befolkningen

Høytrykksbeholdere

- Stor prisdifferanse mellom olje og naturgass fører til mer bruk av naturgass
- Økt markedsinteresse vil gi flere gassdrevne kjøretøy
- Flere gasskjøretøy vil kreve flere fyllestasjoner
- Kraftverk konverterer fra olje til gass
- Økt behov for gasstransportløsninger

Komposittarmeringer

- Fortsatt global vekst i vindkraft som ren energi

Konsern

Utviklingen i Hexagon Composites er avhengig av fortsatt stor pris-differanse mellom olje og gass, samt politisk tilrettelegging for mer fornybar energi.

Hexagon Composites er en markedsleder i et marked i vekst, en posisjon konsernet har oppnådd gjennom innovative kvalitetsprodukter lansert på gunstige tidspunkter. Med økt global konkurranse vil kompetanse og profesjonalitet være en avgjørende faktor for å beholde og styrke markedsposisjonen. Hexagon Composites er godt posisjonert, både markedsmessig og operasjonelt. Konsernet vil fortsette å effektivisere produksjonslinjene og utvikle lettvektprodukter i samarbeid med kundene for best å møte markedets behov.

I 2012 forventer styret at alle forretningsområdene i Hexagon Composites vil øke omsetningen og gi bedre resultater enn i 2011.

Styret vil presisere at det generelt er knyttet betydelig usikkerhet til vurderinger av fremtidige forhold.

FORTSATT DRIFT

Årsregnskapet for 2011 er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift. I henhold til krav i regnskapslovens § 3-3a, bekrefter styret at forutsetning om fortsatt drift er til stede.

DISPONERING AV ÅRSRESULTATET I HEXAGON COMPOSITES ASA

Styret i Hexagon Composites ASA (morselskap) foreslår følgende disponering av årets resultat:

ÅRETS OVERSKUDD NOK 3,0 MILLIONER DISPONERES SOM FØLGER

Avsatt til utbytte	0,0 MNOK
Overført til annen egenkapital	3,0 MNOK
Sum disponeringer	3,0 MNOK

SELSKAPETS FRIE EGENKAPITAL PER 31.12 2011 VAR

Annen egenkapital	72,2 MNOK
Annen innskutt egenkapital	2,3 MNOK
Egne aksjer	-0,1 MNOK
Balanseført skattefordel	-0,2 MNOK
Fri egenkapital	74,2 MNOK

Ålesund, den 22. mars 2012
Styret for Hexagon Composites ASA

Knut Flakk
Styreleder

Kristin Krohn Devold
Nestleder

Kristine Landmark
Styremedlem

Sverre Narvesen
Styremedlem

Rune Selmar
Styremedlem

Erik Espeset
Konsernsjef

REGNSKAP 2011

Vi vil ha en robust og solid balanse og egenkapital for å kunne investere i egen virksomhet og gjøre relaterte oppkjøp. Vi vil gi selskapet en solid plattform i perioder med lavere etterspørsel og svakere kapasitetsutnyttelse.

REGNSKAP KONSERN

38	Resultatregnskap
39	Oppstilling over totalresultatet
40	Finansiell stilling
41	Kontantstrømanalyse
42	Oppstilling over endringer i egenkapitalen
43	Noter

REGNSKAP MORSELSKAP

76	Resultatregnskap
77	Balanse
79	Kontantstrømanalyse
80	Noter

89	LEDELSESERKLÆRING
90	REVISJONSBERETNING

RESULTATREGNSKAP KONSERN

KONSOLIDERT RESULTATREGNSKAP FOR PERIODEN 1. JANUAR TIL 31. DESEMBER

(NOK 1 000)	NOTE	2011	2010	2009
DRIFTSINNTEKTER				
Salgsinntekter	4	991 791	845 974	867 542
Sum driftsinntekter		991 791	845 974	867 542
DRIFTSKOSTNADER				
Varekostnad	13	565 975	421 869	457 049
Lønn og sosiale kostnader	9,18,25,28	185 554	185 409	173 151
Avskrivninger	10,11	72 741	75 034	56 654
Andre driftskostnader	5,14,23	132 214	127 456	108 702
Sum driftskostnader		956 484	809 768	795 556
Driftsresultat		35 307	36 207	71 985
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER				
Finansinntekter	6,24	50 882	57 912	84 026
Finanskostnader	6,20,21	54 746	66 266	66 515
Netto finansposter		-3 863	-8 354	17 511
Andel resultat fra tilknyttede selskap	26	-3 087	-598	-3 112
Resultat før skatt		28 357	27 254	86 385
Skattekostnader	7	9 294	8 956	24 946
Årsresultat	27	19 063	18 298	61 439
Resultat per aksje (NOK)	8	0,14	0,14	0,46
Utvannet resultat per aksje (NOK)	8	0,14	0,14	0,46

OPPSTILLING OVER TOTALTRESULTATET

(NOK 1 000)	NOTE	2011	2010	2009
Årsresultat etter skatt		19 063	18 298	61 439
Omregningsdifferanser ved omregning av utenlandsk virksomhet		1 382	1 186	-10 791
Periodens endring estimatavvik pensjoner		-323	-1 526	3 456
Skatt på periodens endring estimatavvik pensjoner		90	427	-968
Virkelig verdiendring av instrumenter benyttet som kontantstrømsikring		0	9 820	6 850
Skatt på virkelig verdiendring av instrumenter benyttet som kontantstrømsikring		0	-2 749	-1 939
Andre inntekter og kostnader i tilknyttede selskap		0	0	-2 258
Sum andre inntekter og kostnader etter skatt		1 150	7 157	-5 650
Totalresultat		20 213	25 456	55 789
Totalresultat per aksje (NOK)	8	0,15	0,19	0,42
Utvannet totalresultat per aksje (NOK)	8	0,15	0,19	0,42

FINANSIELL STILLING KONSERN

KONSOLIDERTE TALL

(NOK 1 000)	NOTE	31.12.2011	31.12.2010
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler	10	264 502	293 302
Immaterielle eiendeler	11	114 596	127 786
Netto pensjonsmidler	18	542	350
Investeringer i tilknyttede selskaper	26	2 413	5 499
Andre langsiktige eiendeler	12	1 953	564
Utsatt skatt eiendel	7	5 648	7 261
Sum anleggsmidler		389 653	434 764
OMLØPSMIDLER			
Varelager	13	196 779	201 391
Kundefordringer	14	160 735	220 255
Valutaterminkontrakter	24	11 292	21 450
Andre kortsiktige omløpsmidler	15	21 943	21 211
Bankinnskudd, kontanter og kontantekvivalenter	16	16 204	9 028
Sum omløpsmidler		406 953	473 335
Sum eiendeler	27	796 606	908 099
GJELD OG EGENKAPITAL			
EGENKAPITAL			
Aksjekapital	17	13 329	13 329
Overkursfond	17	82 955	82 955
Egne aksjer	17	-106	-106
Innskutt annen egenkapital		7 437	7 001
Sum innskutt egenkapital		103 616	103 180
Annen egenkapital		161 283	150 399
Sum opptjent egenkapital		161 283	150 399
Sum egenkapital		264 898	253 580
LANGSIKTIG GJELD			
Rentebærende langsiktig gjeld	6,20,23	307 021	307 251
Rente- og valutaderivater	24	0	1 968
Pensjonsforpliktelse	18	2 922	3 486
Utsatt skatt forpliktelse	7	11 400	12 707
Sum langsiktig gjeld		321 343	325 411
KORTSIKTIG GJELD			
Kortsiktige lån	6,16,21,23	44 199	96 951
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	22	152 100	212 893
Betalbar skatt	7	8 338	13 901
Avsetninger	19	5 728	5 363
Sum kortsiktig gjeld		210 365	329 108
Sum gjeld	24,27	531 707	654 519
Sum gjeld og egenkapital		796 606	908 099

Ålesund, 22.03.2012
Styret for Hexagon Composites ASA

Knut Flakk
STYRELEDER

Kristin Krohn Devold
NESTLEDER

Sverre Narvesen
STYREMEDLEM

Kristine Landmark
STYREMEDLEM

Rune Selmar
STYREMEDLEM

Erik Espeset
KONSERNSJEF

KONTANTSTRØMANALYSE KONSERN

(NOK 1 000)	NOTE	31.12.2011	31.12.2010
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER			
Resultat før skatt		28 357	27 254
Periodens betalte skatt	7	-13 898	-7 822
Gevinst/tap ved salg av anleggsmidler	10	-1 046	0
Avskrivninger	10,11	72 741	75 034
Renteinntekter	6	-1 415	-3 541
Rentekostnader	6	19 346	29 229
Andel resultat fra tilknyttede selskap	26	3 087	598
Endring i varelager/kunder/leverandørgjeld		2 822	-75 311
Endring i avsetning pensjon	18	-1 078	-3 375
Endring i andre tidsavgrensningsposter		8 444	-233
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		117 360	41 834
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER			
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	10	2 900	100
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	10	-28 874	-52 793
Utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler	11	-2 493	-3
Innbetalinger ved tilskudd til immaterielle eiendeler	11	0	2 109
Innbetalinger renter	6	1 415	3 541
Utbetalinger ved kjøp av virksomhet	5	0	-25 325
Innbetalinger/utbetalinger andre investeringer		-1 389	-35
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-28 440	-72 406
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	20,23	5 069	300 000
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	20,23	-6 376	-313 965
Netto endring i kassakreditt	21	-51 675	63 005
Utbetalinger renter	6	-19 433	-29 042
Utbetalinger utbytte		-9 329	-30 650
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-81 744	-10 652
Netto endring i betalingsmidler		7 176	-41 224
Beholdning av betalingsmidler ved periodens begynnelse		9 028	46 563
Beholdning av betalingsmidler selskap inn-/ut av konsern		0	3 689
Beholdning av betalingsmidler ved periodens slutt	16	16 204	9 028
Ubenyttet disponibel konsernkreditt	16	93 316	50 926
Bundne midler inklusive i betalingsmidler	16	4 032	4 684

OPPSTILLINGER OVER ENDRINGER I EGENKAPITALEN

(NOK 1 000)	AKSJE- KAPITAL	OVERKURS- FOND	FOND FOR VERDI- ENDRINGER	EGNE AKSJER	INNSKUTT ANNEN EK	ANNEN EGENKAPITAL	TOTAL
Balanse 01.01.2010	13 329	157 955	-7 070	-73	6 147	87 612	257 900
Utbytte til aksjonærene						-30 650	-30 650
Nedsettelse av overkursfond		-75 000				75 000	0
Aksjebasert avlønning med mer				-33	854	52	874
Årsresultat						18 298	18 298

ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER

Omregningsdifferanser ved omregning av utenlandsk virksomhet						1 186	1 186
Periodens endring estimatavvik pensjoner						-1 099	-1 099
Virkelig verdiendring av instrumenter benyttet som kontantstrømsikring			7 070				7 070
Sum andre inntekter og kostnader etter skatt			7 070			87	7 157

Balanse per 31.12.2010   **13 329**   **82 955**   **0**   **-106**   **7 001**   **150 399**   **253 580**

(NOK 1 000)	AKSJE- KAPITAL	OVERKURS- FOND	FOND FOR VERDI- ENDRINGER	EGNE AKSJER	INNSKUTT ANNEN EK	ANNEN EGENKAPITAL	TOTAL
Balanse 01.01.2011	13 329	82 955	0	-106	7 001	150 399	253 580
Utbytte til aksjonærene						-9 329	-9 329
Aksjebasert avlønning med mer					435		435
Årsresultat						19 063	19 063

ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER

Omregningsdifferanser ved omregning av utenlandsk virksomhet						1 382	1 382
Periodens endring estimatavvik pensjoner						-232	-232
Sum andre inntekter og kostnader etter skatt						1 150	1 150

Balanse per 31.12.2011   **13 329**   **82 955**   **0**   **-106**   **7 437**   **161 283**   **264 898**

Egne aksjer utgjør anskaffelseskost for foretakets aksjer som er eiet av konsernet. Den 31. desember 2011 eide konsernet 20 727 (20 727) egne aksjer.

Annen egenkapital inkluderer omregningsdifferanser med totalt TNOK - 541 (endret med TNOK 1 382 fra TNOK -1 924 per 31.12.2010). Videre akkumulert estimatavvik pensjoner etter skatt TNOK -17 660 (endret med TNOK -232 fra TNOK -17 428 per 31.12.2010).

NOTE 1 // GENERELT

Hexagon Composites ASA er et allmennaksjeselskap registrert i Norge. Selskapets hovedkontor er lokalisert i Korsegata 8, 6002 Ålesund, Norge.

Årsregnskapet ble godkjent for publisering av styret 22.mars 2012.

Konsernets virksomhet er beskrevet i note 4.

NOTE 2 // REGNSKAPSPRINSIPPER

2.1 GRUNNLAGET FOR UTARBEIDELSE AV ÅRSREGNSKAPET

Konsernets årsregnskap er avlagt i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsatt av International Accounting Standards Board og godkjent av EU per 31.12.2011.

Konsernregnskapet legger til grunn prinsippene i et historisk kost regnskap, med unntak av finansielle derivater til virkelig verdi over resultatet og finansielle derivater som benyttes i kontantstrømsikringer som er regnskapsført til virkelig verdi.

Konsernregnskapet er utarbeidet med ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og hendelser under ellers like forhold.

2.2 FUNKSJONELL VALUTA OG PRESENTASJONSVALUTA

Konsernets presentasjonsvaluta er NOK. Dette er også morselskapets funksjonelle valuta. Datterselskap med annen funksjonell valuta, omregnes til balansedagens kurs for balanseposter, og resultatregnskapet til vektet gjennomsnittskurs for perioden. Omregningsdifferanser føres mot andre inntekter og kostnader i totalresultatet.

2.3 KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Konsernregnskapet inkluderer Hexagon Composites ASA og selskaper som Hexagon Composites ASA har bestemmende innflytelse over. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier mer enn 50% av aksjene i selskapet, og når konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Det vises til note 31 som viser oversikt over datterselskaper og tilknyttede selskaper samt note 27 som viser felleskontrollerte virksomheter.

Virksomhetssammenslutninger regnskapsføres i henhold til oppkjøpsmetoden, og transaksjonsutgifter resultatføres etter hvert som de påløper.

Vederlaget ved kjøp av virksomhet måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet og består av kontanter og betinget vederlag. Det betingede vederlaget er klassifisert som en forpliktelse i henhold til IAS 39 og regnskapsføres til virkelig verdi i etterfølgende perioder med verdiendringen over resultatet. Forutsetningene for utøvelse av det betingede vederlaget er omtalt i note 5.

Ved kjøp av en virksomhet vurderes alle overtatte eiendeler og forpliktelser for klassifisering og tilordning i samsvar med kontraktsbetingelser, økonomiske omstendigheter og relevante forhold på oppkjøpstidspunktet. Overtatte eiendeler og gjeld balanseføres til virkelig verdi i åpningsbalansen i konsernet.

Merverdiallokeringen ved virksomhetssammenslutningen endres dersom det fremkommer ny informasjon om virkelig verdi gjeldende per dato for overtakelse av kontroll. Allokeringen kan endres inntil 12 måneder etter oppkjøpstidspunktet. Minoritetsinteressene beregnes til minoritetens andel av identifiserbare eiendeler og gjeld, alternativt til virkelig verdi. Valg av metode gjøres for hver enkelt virksomhetssammenslutning.

Ved trinnvis oppkjøp måles tidligere eierandeler til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Verdiendringer på tidligere eierandeler resultatføres.

Goodwill beregnes som summen av vederlaget og regnskapsført verdi av minoritetsinteressene og virkelig verdi av tidligere eide eierandeler, med fradrag for nettoverdien av identifiserbare eiendeler og forpliktelser beregnet på overtakelsestidspunktet. Goodwill avskrives ikke, men testes minst årlig for verdifall. I forbindelse med en nedskrivningsvurdering allokeres goodwill til de kontantstrømgenererende enheter eller grupper av kontantstrømgenererende enheter som forventes å få synergi av virksomhetssammenslutningen.

Den del av virkelig verdi av egenkapitalen som overstiger vederlaget (negativ goodwill) inntektsføres umiddelbart på oppkjøpstidspunktet.

Tilknyttede selskaper er enheter hvor konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel på mellom 20% og 50%). Konsernregnskapet inkluderer konsernets andel av resultat fra tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører. Når konsernets tapsandel overstiger investeringen i et tilknyttet selskap, reduseres konsernets balanseførte verdi til null og ytterligere tap regnskapsføres ikke med mindre konsernet har en forpliktelse til å dekke dette tapet.

Konsernregnskapet tar inn felleskontrollert virksomhet etter bruttometoden fra det tidspunkt felles kontroll oppnås og til felles kontroll opphører. Bruttometoden innebærer at andel felleskontrollert virksomhet tas inn linje for linje i konsernet for eiendeler, gjeld, inntekt og kostnader.

Felleskontrollert virksomhet er virksomhet som konsernet har felles kontroll over gjennom en kontraktsfestet avtale mellom partene. Et felleskontrollert selskap innebærer etablering av en egen enhet hvor hver av partene har sin eierandel og hvor det er felles kontroll.

Alle andre investeringer er regnskapsført i overensstemmelse med IAS 39, Finansielle instrumenter – innregning og måling.

Konserninterne transaksjoner og konsernmellomværende, inkludert internfortjeneste og urealisert gevinst og tap er eliminert. Ved transaksjoner med tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet elimineres andel av gevinster og tap.

2.4 KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter i kasse og bankbeholdning. I kontantstrømanalysen er eventuell positiv saldo på kassakreditt inkludert i kontanter og kontantekvivalenter. Kontantstrømanalysen er utarbeidet etter den indirekte metoden. I balansen er kassakreditt inkludert i kortsiktige lån.

2.5 KUNDEFORDRINGER

Kundefordringer regnskapsføres til nominell verdi fratrukket tap ved verdifall. Nominell verdi er ansett å ikke være vesentlig forskjellig fra amortisert kost.

2.6 VARELAGER

Varelager regnskapsføres til det laveste av anskaffelseskost og netto salgspris. Netto salgspris er estimert salgspris ved ordinær drift fratrukket estimerte utgifter til ferdigstilling, markedsføring og distribusjon. Anskaffelseskost tilordnes ved bruk av gjennomsnittlig anskaffelseskost og inkluderer utgifter påløpt ved anskaffelse av varene og kostnader for å bringe varene til nåværende tilstand og plassering. Egenproduserte varer inkluderer variable og faste kostnader som kan allokeres basert på normal kapasitetsutnyttelse.

2.7 VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler måles til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Når eiendeler selges eller avhendes, blir balanseført verdi tilbakeført i regnskapet og eventuelt tap eller gevinst resultatføres.

Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpsprisen og kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmiddelet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler blir balanseført.

Anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid (brukstid), som er:

- Bygninger 10-20 år
- Maskiner og utstyr 4-15 år
- Inventar og transportmidler 3-10 år

Dersom ulike deler av et varig driftsmiddel har forskjellig levetid, blir driftsmiddelet dekomponert. De forskjellige delene blir avskrevet separat dersom kostpris i forhold til driftsmiddelets totale kostpris og forskjellen i levetid er vesentlig.

Avskrivning blir i hovedsak beregnet ved bruk av lineær metode, men konsernet benytter også avskrivninger etter unit-metoden (antall forventet produserte enheter).

Avskrivningsperiode og -metode vurderes årlig. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Anlegg under utførelse er klassifisert som driftsmiddel og er oppført til kost inntil tilvirking eller utvikling er ferdigstilt. Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet før driftsmidlet blir tatt i bruk.

2.8 LEASING

Finansielle leieavtaler

Leieavtaler hvor konsernet overtar den vesentlige del av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen er klassifisert som finansielle leieavtaler. Ved leieperiodens begynnelse innregnes finansielle leieavtaler til et beløp tilsvarende det laveste av virkelig verdi og minsteleiens nåverdi. Ved beregning av minsteleiens nåverdi benyttes den implisitte rentekostnaden i leiekontraktene dersom det er mulig å beregne denne. I motsatt fall benyttes selskapets marginale lånerente. Direkte utgifter knyttet til etablering av leiekontrakten er inkludert i eiendelens kostpris.

Samme avskrivningstid benyttes som for selskapets øvrige avskrivbare eiendeler. Dersom det ikke foreligger en rimelig sikkerhet for at selskapet vil overta eierskapet ved utløpet av leieperioden, avskrives eiendelen over den korteste av periodene for leieavtalens løpetid og for eiendelens brukstid.

Operasjonelle leieavtaler

Leieavtaler hvor det vesentligste av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen er på kontraktspartnersiden, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetalinger klassifiseres som driftskostnad og resultatføres lineært over kontraktperioden.

2.9 FINANSIELLE INSTRUMENTER

I overensstemmelse med IAS 39 *Finansielle instrumenter- Innregning og måling* klassifiseres finansielle instrumenter innenfor virkeområdet til IAS 39 i følgende kategorier: virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, utlån og fordringer og andre forpliktelser.

Lån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med fastsatte betalinger som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. I så fall klassifiseres de som anleggsmidler.

Terminkontrakter i utenlandsk valuta verdsettes til virkelig verdi over resultatet. Rentederivater, ikke klassifisert som sikring, verdsettes og til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer resultatføres løpende i posten finansinntekt eller finanskostnad.

Valutaterminkontraktene er klassifisert som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld når de tilhører varekretsløpet og de underliggende objekter er klassifisert som kortsiktige poster. Instrumentene klassifiseres som langsiktige når de underliggende objektene er klassifisert som langsiktige.

Gjeld regnskapsføres til virkelig verdi med fradrag for transaksjonskostnader på etableringstidspunktet. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente. Rentesikringsinstrumenter klassifisert som kontantstrømsikring balanseføres til virkelig verdi på etableringstidspunktet. Senere verdiendringer føres over andre inntekter og kostnader i totalresultatet.

2.10 SIKRING

Konsernet benytter valutaterminer for å redusere valutaeksponering, men benytter ikke sikringsbokføring knyttet til valutainstrumentene.

Kontantstrømsikring

Konsernet praktiserer sikringsbokføring av sikringsinstrumenter inngått for å redusere konsernets renteeksponering. Den effektive delen av endringer i virkelig verdi på et sikringsinstrument regnskapsføres mot andre inntekter og kostnader i totalresultatet. Den ineffektive delen av sikringsinstrumentet resultatføres løpende.

Dersom sikringsinstrumentet avhendes avhenger behandling av om sikringsobjektet forventes å inntreffe eller ikke. Dersom sikringsobjektet forventes å inntreffe forblir egenkapitalelementet i egenkapitalen inntil sikringsobjektet materialiserer seg eller ikke forventes å inntreffe lengre. Dersom sikringsobjektet ikke forventes å inntreffe blir egenkapitalelementet resultatført.

Dersom kontantstrømsikring ikke lengre er effektiv, men sikringsobjektet fremdeles forventes å inntreffe forblir egenkapitalelementet av sikringsforholdet i egenkapital inntil objektet materialiserer seg eller ikke forventes å inntreffe lengre. Etterfølgende verdiendring på sikringsinstrumentet resultatføres løpende.

Dersom en bestemmer seg for å slutte å sikringsføre og sikringsobjektet fremdeles forventes å inntreffe forblir egenkapitalelementet av sikringsforholdet i egenkapital inntil objektet materialiserer seg eller ikke forventes å inntreffe lengre.

Dersom den sikrede transaksjonen ikke lenger er forventet å inntreffe, resultatføres akkumulerte urealiserte gevinster eller tap på sikringsinstrumentet som tidligere er ført mot totalresultatet.

2.11 IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler ervervet separat balanseføres til kost. Kostnaden ved immaterielle eiendeler ervervet ved oppkjøp balanseføres til virkelig verdi i åpningsbalansen i konsernet. Balanseførte immaterielle eiendeler regnskapsføres til kost redusert for eventuell av- og nedskrivning.

Internt genererte immaterielle eiendeler, med unntak av balanseførte utviklingskostnader, balanseføres ikke, men kostnadsføres løpende.

Økonomisk levetid er enten bestemt eller ubestemt. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid avskrives over økonomisk levetid og testes for nedskrivning ved indikasjoner på verdifall. Avskrivningsmetode og – periode vurderes minst årlig. Endringer i avskrivningsmetode og / eller – periode behandles som estimatendring.

Immaterielle eiendeler med ubestemt levetid testes for nedskrivning minst årlig, enten individuelt eller for kontantstrømgenererende enheter. En kontantstrømgenererende enhet er den minste identifiserbare gruppe som genererer inngående kontantstrøm som i alt vesentlig er uavhengig fra andre eiendeler eller grupper. Immaterielle eiendeler med ubestemt levetid avskrives ikke. Levetiden vurderes årlig i forhold til om antakelsen om ubestemt levetid kan forsvares. Hvis ikke behandles endringen til bestemt levetid prospektivt.

Goodwill

Overtatte eiendeler og gjeld ved virksomhetssammenslutninger balanseføres til virkelig verdi i åpningsbalansen i konsernet. Minoritetsandel beregnes basert på minoritetens andel av disse eiendelene og gjeld. Forskjellen mellom anskaffelseskost ved oppkjøp og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler på oppkjøpstidspunktet klassifiseres som goodwill. I forbindelse med dette allokteres goodwill til kontantstrømgenererende enheter eller grupper av kontantstrømgenererende enheter som forventes å ha synergieffekter av virksomhetssammenslutningen.

Goodwill føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket eventuelle akkumulerte nedskrivninger. Goodwill avskrives ikke, men testes minst årlig for verdifall. Måling av kontantstrømgenererende enheter gjøres på et høyere nivå enn for andre eiendeler, men begrenses til driftssegment som høyeste nivå. Nedskrivning resultatføres når gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført beløp.

Patenter og lisenser

Beløp betalt for patenter og lisenser balanseføres og avskrives lineært over forventet brukstid. Forventet brukstid for patenter og lisenser varierer fra 6 til 17 år.

Teknologiutvikling

Utgifter til forskning kostnadsføres når de påløper. Utviklingskostnader på prosjekter (relatert til design og testing av nye eller forbedrede produkter) balanseføres som immaterielle eiendeler når alle av de følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille eiendelen slik at den i fremtiden kan benyttes eller være til salg;
- ledelsens hensikt er å ferdigstille eiendelen og bruke eller selge den;
- det er mulig å bruke eller selge eiendelen;
- det kan påvises hvordan eiendelen vil generere fremtidige inntekter;
- teknologiske og finansielle ressurser er tilgjengelig for å ferdigstille eiendelen;
- kostnadene kan måles pålitelig.

Andre utviklingskostnader resultatføres når de påløper. Utviklingskostnader som tidligere er kostnadsført blir ikke balanseført i senere perioder. Balanseførte utviklingskostnader avskrives lineært over eiendelens estimerte brukstid eller så avskrives de etter unit-metoden når brukstiden er nært knyttet til produksjonsutstyr som avskrives etter unit-metoden.

Balanseførte utviklingskostnader med ubestemt levetid eller relatert til prosjekter under utvikling testes årlig for verdifall i tråd med IAS 36.

Kunderelasjoner

Kjøpte kundekontrakter har begrenset utnyttbar levetid og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av avskrivning. Kunde-kontrakter og teknologi avskrives etter den lineære metode over forventet utnyttbar levetid (2 til 10 år).

2.12 VERDIFALL PÅ IKKE-FINANSIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid avskrives ikke, men vurderes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte verdi. En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi.

Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantstrømgenererende enheter). En kontantstrømgenererende enhet er den minste identifiserbare gruppe som genererer inngående kontantstrøm som i alt vesentlig er uavhengig fra andre eiendeler eller grupper. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler (unntatt goodwill og øvrige immaterielle eiendeler med ubestemt levetid).

2.13 AVSETNINGER

En avsetning regnskapsføres når konsernet har en forpliktelse (rettslig eller selvpålagt) som en følge av en tidligere hendelse, det er sannsynlig at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av denne forpliktelsen og beløpets størrelse kan måles pålitelig. Hvis effekten er betydelig, beregnes avsetningen ved å diskontere forventede fremtidige kontantstrømmer med en diskonteringsrente før skatt som reflekterer markedets prissetting av tidsverdien av penger og, hvis relevant, risiki spesifikt knyttet til forpliktelsen.

En avsetning for garanti innregnes når de underliggende produkter eller tjenester leveres. Avsetningen er basert på historisk informasjon om garantier og en vektning av mulige utfall mot deres sannsynlighet for å inntreffe. Avsetning for tapsbringende kontrakter innregnes når konsernets forventede inntekter fra en kontrakt er lavere enn uunngåelige kostnader som antas å påløpe for å innfri forpliktelsene etter kontrakten.

2.14 EGENKAPITAL**(i) Egne aksjer**

Ved tilbakekjøp av egne aksjer føres kjøpspris inklusiv direkte henførbare kostnader som endring i egenkapital. Egne aksjer presenteres som reduksjon av egenkapital. Tap eller gevinst på transaksjoner med egne aksjer blir ikke resultatført.

(ii) Kostnader ved egenkapitaltransaksjoner

Transaksjonskostnader direkte knyttet til en egenkapitaltransaksjon blir regnskapsført direkte mot egenkapitalen.

(iii) Annen egenkapital**(a) Omregningsdifferanser**

Omregningsdifferanser oppstår i forbindelse med valutaforskjeller ved konsolidering av utenlandske enheter, og føres direkte mot andre inntekter og kostnader i totalresultatet. Valutaforskjeller på gjeld som inngår som en del av selskapets sikring av nettoinvestering i utenlandsk enhet inngår i omregningsdifferanser.

Ved avhendelse av utenlandsk enhet reverseres og resultatføres akkumulert omregningsdifferanse knyttet til enheten i samme periode som gevinsten eller tapet ved avhendelsen er regnskapsført.

(b) Endring i estimatavvik pensjonsforpliktelser

Aktuarmessig gevinst eller tap (estimatavvik) som oppstår som følge av endringer i forutsetninger og grunnlagsdata føres direkte mot andre inntekter og kostnader i totalresultatet.

(iv) Innskutt annen egenkapital – Aksjebasert avlønning

Virkelig verdi av ledelsens opsjoner til å tegne aksjer i morselskapet kostnadsføres over opptjeningsperioden som en lønnskostnad med tilsvarende økning i annen innskutt egenkapital. Virkelig verdi blir beregnet ut fra Black & Scholes-modellen på tildelingstidspunktet.

(v) Fond for verdiendringer

Valutaterminkontrakter og rentederivater som anses som sikringsinstrumenter (kontantstrømsikring), balanseføres til virkelig verdi med motpost i andre inntekter og kostnader i totalresultatet og overføres fond for verdiendringer (netto etter skatt). Ved realisasjon resultatføres eventuelt tap eller gevinst for å motregne gevinst eller tap på de poster som var valutasikret.

2.15 PRINSIPPER FOR INNETKTSFØRING

Konsernets inntekter kommer i all hovedsak fra salg av egenproduserte varer innenfor de forskjellige segmentene:

- Komposittholdere gass
- Høytrykksbeholdere
- Komposittarmeringer

Inntekt regnskapsføres når det er sannsynlig at transaksjoner vil generere fremtidige økonomiske fordeler som vil tilflyte selskapet og beløpets størrelse kan estimeres pålitelig. Salgsinntekter er presentert fratrukket merverdiavgift og rabatter.

Inntekter fra salg av varer og tjenester resultatføres når levering har funnet sted og det vesentligste av risiko og avkastning er overført. Royalties resultatføres når de opptjenes i tråd med betingelsene i royaltyavtalene. Renteinntekter inntektsføres etter hvert som de opptjenes.

Utbytte inntektsføres når aksjonærenes rettighet til å motta utbytte er fastsatt av generalforsamlingen.

2.16 UTENLANDSK VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Utenlandske enheter

Eiendeler og forpliktelser i utenlandske enheter med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvaluta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Inntekter og kostnader fra utenlandske enheter omregnes til norske kroner ved å benytte vektet gjennomsnittskurs (dersom gjennomsnitt ikke gir et rimelig estimat på de akkumulerte virkninger av å bruke transaksjonskurs, brukes transaksjonskurs). Omregningsdifferanser innregnes i andre inntekter og kostnader i totalresultatet.

Omregningsdifferanse som følge av omregning av nettoinvestering i utenlandsk enhet, og fra relaterte sikringsobjekter, spesifiseres som omregningsdifferanse i totalresultatet. Omregningsdifferanser i totalresultatet overføres til ordinært resultat ved avhendelse av utenlandske enheter.

2.17 ANSATTEYTELSE

Ytelsesbaserte pensjonsordninger

Konsernets selskaper i Norge har ytelsesbaserte pensjonsordninger. Netto forpliktelse er beregnet med utgangspunkt i nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som den ansatte har opptjent på balanse-dagen, fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidler. Diskonteringsrenten tilsvarer renten på 10 års statsobligasjon med et tillegg for å hensynta løpetiden. Beregningene er utført av en kvalifisert aktuar, og er basert på lineær opptjeningsmodell. Aktuarmessig gevinst eller tap (estimat-avvik) føres direkte mot andre inntekter og kostnader i totalresultatet.

Det er forskjellige ordninger i de ulike selskapene. Pensjons-utbetalingene er avhengig av alder, antall år i selskapet og lønn. Periodens netto pensjonskostnad (brutto pensjonskostnad fratrukket estimert avkastning på pensjonsmidler) inngår i posten lønn og sosiale kostnader. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene og beregnes ut fra brutto pensjonsforpliktelse.

Selskapet deltok i LO/NHO-ordningen som innebar at alle ansatte kunne velge å gå av med førtidspensjon fra og med 62 år. Denne ordningen ble i februar 2010 vedtatt avvirket og det var kun mulig å gå av med førtidspensjon etter den gamle ordningen fram til 31.12.2010. Gevinsten ved avviklingen av ordningen ble inntektsført i 2010, og presentert som en reduksjon av lønnskostnader. En gjenværende avsetning gjelder selskapets egenandel for personer som er førtidspensjonister i den gamle ordningen. Ved avviklingen av den gamle AFP-ordningen viste det seg å være en betydelig underdekning i ordningen. Denne underdekningen må medlemsbedriftene dekke opp gjennom fortsatt innbetaling av premier for de kommende fire årene. Selskapets andel av denne underdekningen er estimert og avsatt for i regnskapet.

Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet.

Eventuell introduksjon av en ny ytelsesplan eller en forbedring av nåværende ytelsesplan medfører endringer i pensjonsforpliktelsen. Dette blir kostnadsført lineært frem til effekten av endringen er opptjent. Innføring av nye ordninger eller endringer i eksisterende ordninger som skjer med tilbakevirkende kraft slik at de ansatte umiddelbart har opptjent en fripolise (eller endring i fripolise) resultatføres umiddelbart. Gevinst eller tap knyttet til innskrenkninger eller avslutning av pensjonsplaner resultatføres når dette skjer.

Innskuddsplan

Selskapet vedtok i desember 2008 å opphøre ytelsesbasert pensjonsordning for ansatte som var under 52 år på overgangstidspunktet. Disse ansatte ble meldt inn i innskuddsbasert pensjonsordning med virkning fra 1. januar 2009. Ansatte som var over 52 år på overgangstidspunktet fortsatte i den ytelsesbaserte pensjonsordningen. Innskuddsbasert pensjonsordning har innskuddssatser på 5% for lønn i intervallet opp til 6 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 8% for lønn i intervallet 6 til 12 G. Konsernets selskap i USA og Sverige har og innskuddsbaserte pensjonsordninger.

Pensjonspremier knyttet til innskuddsplaner kostnadsføres når de påløper.

Aksjebasert avlønning

De ledende ansatte i konsernet har fått opsjoner til å tegne aksjer i morselskapet. Virkelig verdi av tildelte opsjoner er målt på tildelingstidspunktet og kostnadsføres over opptjeningsperioden som en lønnskostnad med tilsvarende økning i annen innskutt egenkapital. Virkelig verdi er beregnet ut fra Black & Scholes-modellen. Arbeidsgiveravgift periodiseres ut over opptjeningsperioden basert på egenverdien. Nytt incentiv-program for ledende ansatte ble etablert i 2010. Eksisterende tildelte opsjoner løper videre til 2012, men det vil ikke bli tildelt nye opsjoner.

2.18 OFFENTLIGE TILSKUDD

Offentlige tilskudd inklusiv Skattefunn regnskapsføres når det foreligger rimelig sikkerhet for at selskapet vil oppfylle vilkårene knyttet til tilskuddene og til at tilskuddene vil bli mottatt. Tilskudd føres til fradrag i den kostnad som tilskuddet er ment å dekke. Investeringstilskudd balanseføres og innregnes på en systematisk måte over eiendelens brukstid. Investeringstilskudd innregnes ved at tilskuddet trekkes fra ved fastsettelse av eiendelens balanseførte verdi.

2.19 INNETKSTSKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Forpliktelse ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller, unntatt:

- når eiendelen ved utsatt skatt oppstår som en følge av førstegangs innregning av goodwill eller av en eiendel eller forpliktelse i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning og ikke påvirker verken regnskapsmessig eller skattemessig gevinst eller tap på transaksjonstidspunktet; og
- med hensyn til skattemessige midlertidige forskjeller knyttet til investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet, hvor tidspunktet for reversering av midlertidige forskjeller kan kontrolleres og det er sannsynlig at de midlertidige forskjellene ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle skattereduserende midlertidige forskjeller, fremføring av ubenyttede skattefradrag og skattemessige tap i den utstrekning det foreligger objektive bevis på at det vil være tilstrekkelig skattemessig overskudd tilgjengelig til å motregne skattereduserende midlertidige forskjeller, fremføring av ubenyttede skattefradrag og skattemessige tap. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidig skattesats til de selskapene i konsernet hvor det har oppstått midlertidige forskjeller.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt føres opp til nominell verdi og er klassifisert som finansielt anleggsmiddel (langiktig forpliktelse) i balansen.

Utsatt skatt føres over totalresultatet dersom skattepostene relateres til poster ført mot andre inntekter og kostnader i totalresultatet. Utsatt skatt føres direkte mot egenkapitalen dersom skattepostene relateres til poster ført direkte mot egenkapitalen.

2.20 SEGMENT

For ledelsesformål er konsernet organisert i forskjellige forretningsområder etter produkt/tjenestespekter. Forretningsområdene utgjør basisen for segmentrapporteringen. Finansiell informasjon vedrørende segmenter og geografisk fordeling er presentert i note 4.

Konsernet er organisert i følgende forretningsområder:

- Komposittbeholdere gass - Ragasco/Composite Scandinavia
- Høytrykksbeholdere - Lincoln Composites/Raufoss Fuel Systems/Hexagon Technology
- Komposittarmeringer - Devold AMT

I segmentrapporteringen er transaksjoner og internfortjeneste innad i segmentene eliminert.

2.21 BETINGEDE FORPLIKTELSER OG EIENDELER

Betingede forpliktelser hvor det ikke er sannsynlig at forpliktelsen vil inntreffe er ikke regnskapsført i årsregnskapet. Det er opplyst om vesentlige betingede forpliktelser med unntak av betingede forpliktelser hvor sannsynligheten for forpliktelsen er lav. Betingede eiendeler er ikke regnskapsført i årsregnskapet, men opplyst om dersom det foreligger en viss sannsynlighet for at en fordel vil tilflyte konsernet.

2.22 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

2.23 NYE REGNSKAPSSTANDARDER

Konsernet har implementert følgende nye standarder/endringer i standarder i 2011:

IAS 24 Opplysninger om nærstående parter

IAS 24 har klargjort og forenklet definisjonen av nærstående parter. Den reviderte standarden gir også noen lettelser i kravene til tilleggsopplysninger for offentlige virksomheter.

IASBs årlige forbedringsprosjekt 2010

Gjennom det årlige forbedringsprosjektet har IASB vedtatt endringer i en rekke standarder.

- **IFRS 3 Virksomhetssammenslutninger:**
Det er tatt inn en presisering om at endringene i IFRS 7, IAS 32 og IAS 39 som fjerner unntaket for betinget vederlag, ikke gjelder for betinget vederlag i forbindelse med virksomhetssammenslutninger hvor oppkjøpstidspunktet er tidligere enn tidspunkt for implementering av revidert utgave av IFRS 3 (2008).

Videre er det innført en begrensning i omfanget av målealternativer for komponenter av ikke-kontrollerende eierinteresser. Valgalternativene gjelder bare for de delene av de ikke-kontrollerende eierinteressene som refererer seg til eksisterende eierinteresse. Øvrige deler av ikke-kontrollerende eierinteresser skal måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet.

Det er også gjort endringer i IFRS 3 for å klargjøre reglene for regnskapsføring av aksjebaserte betalingsordninger i det oppkjøpte selskap som opphører som følge av oppkjøpet og som det overtakende selskap frivillig erstatter med en ny ordning. Slike ordninger skal i sin helhet regnskapsføres som lønnskompensasjon i perioden etter oppkjøpet.

- **IFRS 7 Finansielle instrumenter – opplysninger:**
Det er ikke lenger krav om å spesifisere maksimal kredittksporing i notene for de instrumentene hvor balanseført beløp representerer maksimal kredittksporing. Det er derved bare de eksponeringene hvor balanseført beløp ikke representerer maksimal kredittksporing som nå kreves spesifisert i noter.

Kravet om å opplyse om den balanseførte verdien for finansielle eiendeler hvor vilkårene er reforhandlet og som ellers ville ha vært forfalt og misligholdt, eller ville ha vært gjenstand for en nedskrivning, dersom ikke en slik reforhandling hadde funnet sted er nå tatt bort.

- **IAS 1 Presentasjon av finansregnskap:**
Det er tatt inn en presisering om at det skal presenteres en analyse av andre inntekter og kostnader (OCI) for hver komponent av egenkapitalen, enten i oppstillingen av totalresultat eller i noter til finansregnskap.
- **IAS 27 Konsernregnskap og finansregnskap:**
Det er tatt inn en presisering om at endringene i IAS 21, IAS 28, og IAS 31 som fulgte av endringene i IAS 27 skal anvendes prospektivt.

Standarder og fortolkninger som har relevans for konsernet og som per 31.12. 2011 var offentliggjort, men ikke trådt i kraft for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2011. Listen omfatter også endringer/nyheter hvor ikrafttredelsestidspunkt iht IASB er passert, men som ennå ikke er EU-godkjent og derfor ikke tillatt å anvende. Konsernet forventer ikke at kommende endringer vil gi vesentlige effekter på konsernregnskapet.

Endring til IFRS 7 Finansielle instrumenter - opplysninger

Endringen vedrører notekrav i forbindelse med overføring av finansielle eiendeler som selskapet fortsatt har en involvering i, og tar sikte på å gi brukerne et bedre bilde av eksponeringen til foretaket som overfører de finansielle eiendelene. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. juli 2011 og senere. Konsernet forventer å anvende den endrede standarden fra og med 1. januar 2012.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IFRS 9 vil erstatte dagens IAS 39. Prosjektet er delt opp i flere faser. Første fase knyttet til klassifikasjons- og målereglene er ferdigstilt fra IASB. I denne første fasen fremkommer det fra IFRS 9 at finansielle eiendeler som inneholder vanlige lånevilkår regnskapsføres til amortisert kost, med mindre en velger å føre dem til virkelig verdi, mens andre finansielle eiendeler skal regnskapsføres til virkelig verdi. Klassifikasjons- og målereglene for finansielle forpliktelser i IAS 39 videreføres, med unntak for finansielle forpliktelser utpekt til virkelig verdi med verdiendring over resultat (virkelig verdi-opsjon), hvor verdiendringer knyttet til egen kredittrisiko separeres ut og føres over andre inntekter og kostnader. IFRS 9 gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2015 eller senere, men EU har ikke godkjent standarden. Tidligere anvendelse er tillatt dersom EU godkjenner standarden. Konsernet forventer å anvende IFRS 9 fra og med 1. januar 2015.

IFRS 10 Consolidated Financial Statements/Konsernregnskap (uoffisiell oversettelse)

IFRS 10 erstatter de delene av IAS 27 *Konsernregnskap og separate finansregnskap* som omhandler konsoliderte regnskaper, og SIC-12 *Konsolidering – foretak med særskilt formål*. IFRS 10 bygger på én enkelt kontrollmodell som skal anvendes for alle enheter. Innholdet i kontrollbegrepet er noe endret fra IAS 27. Avgjørende for om selskaper skal konsolideres etter IFRS 10 er om det foreligger kontroll. Kontroll foreligger når investoren har makt over investeringsobjektet; er utsatt for, eller har rettigheter til variabel avkastning fra investeringsobjektet; og evne til å bruke makt til å styre de aktiviteter hos investeringsobjektet som i vesentlig grad påvirker avkastningen. IFRS 10 gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013 eller senere, men EU har foreløpig ikke godkjent standarden. Tidligere anvendelse er tillatt dersom EU godkjenner standarden. Konsernet forventer å anvende IFRS 10 fra og med 1. januar 2013.

IFRS 11 Joint Arrangements/Fellesordninger (uoffisiell oversettelse)

Denne standarden erstatter IAS 31 *Andeler i felleskontrollert virksomhet*, samt SIC-13 *Felleskontrollerte foretak - ikke-monetære overføringer fra deltakere*.

IFRS 11 gjelder fellesordninger (joint arrangements) og gir retningslinjer for regnskapsføring av to ulike typer fellesordninger - felles drift (joint operations) og felles virksomhet (joint ventures). Det følger av IFRS 11 at felles virksomhet skal regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden. Ved felleskontrollert drift skal partene innregne sin del av eiendeler og forpliktelser de har en felles interesse i. Eiendeler og forpliktelser som en part har alene skal innregnes i sin helhet. Resultatet fra felleskontrollert drift skal innregnes hos partene tilsvarende den andel de har i driften. IFRS 11 gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013 eller senere, men EU har ikke godkjent standarden. Tidligere anvendelse er tillatt dersom EU godkjenner standarden. Konsernet forventer å anvende IFRS 11 fra og med 1. januar 2013.

IFRS 12 Disclosure of Interests in Other Entities/Opplysninger om interesser i andre foretak (uoffisiell oversettelse)

IFRS 12 gjelder for foretak som har interesser i datterselskaper, felleskontrollert virksomhet, tilknyttede foretak, eller ikke-konsoliderte strukturerte enheter (structured entities). IFRS 12 erstatter opplysningskrav som tidligere fulgte av IAS 27 *Konsernregnskap og separat finansregnskap*, IAS 28 *Investeringer i tilknyttede foretak*, og IAS 31 *Andeler i felleskontrollert virksomhet*. I tillegg introduseres det en rekke nye opplysningskrav. IFRS 12 gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013 eller senere, men EU har ikke godkjent standarden. Tidligere anvendelse er tillatt dersom EU godkjenner standarden. Konsernet forventer å anvende IFRS 12 fra og med 1. januar 2013.

IFRS 13 Fair Value Measurement/Måling av virkelig verdi (uoffisiell oversettelse)

Standarden angir prinsipper og veiledning for måling av virkelig verdi for eiendeler og forpliktelser som andre standarder krever eller tillater målt til virkelig verdi. IFRS 13 gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013 eller senere, men EU har ikke godkjent standarden. Tidligere anvendelse er tillatt dersom EU godkjenner standarden. Konsernet forventer å anvende IFRS 13 fra og med 1. januar 2013.

Endringer til IAS 1 Presentasjon av finansregnskap

Endringen til IAS 1 var et krav om å gruppere inntekter og kostnader i oppstillingen over andre inntekter og kostnader på grunnlag av om de potensielt kan bli reklassifisert til resultatet eller ikke. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. juli 2012 eller senere, men EU har ikke godkjent endringene. Tidligere anvendelse er tillatt dersom EU godkjenner endringene. Konsernet forventer å anvende den endrede standarden fra og med 1. januar 2013.

Endringer til IAS 27 (Revidert) Separate Financial Statements/ Separat finansregnskap (uoffisiell oversettelse)

Som følge av introduksjonen av IFRS 10 og IFRS 12 ble det gjort endringer i IAS 27 som samordner standarden med de nye regnskapsstandardene. IFRS 10 *Consolidated Financial Statements* erstattet de delene av IAS 27 som omhandler konsernregnskap. IAS 27 omhandler nå bare selskapsregnskapet, og vil derfor ikke være aktuell for konsernregnskapet etter ikrafttredelsen. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013 eller senere, men EU har ikke godkjent endringene. Tidligere anvendelse er tillatt, dersom EU godkjenner endringene. Konsernet forventer å anvende den endrede standarden fra og med 1. januar 2013.

Endringer til IAS 28 (Revidert) Investment in Associates and Joint Ventures/Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet (uoffisiell oversettelse)

Virkeområdet til IAS 28 er utvidet til også å omfatte investeringer i felles virksomhet (joint ventures). Standarden beskriver prinsipper for regnskapsføring av investeringer i tilknyttede foretak og felles virksomhet (joint ventures), og angir hvordan egenkapitalmetoden skal anvendes. Endringene gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2013 eller senere, men EU har ikke godkjent endringene. Tidligere anvendelse er tillatt, dersom EU godkjenner endringene. Konsernet forventer å anvende den endrede standarden fra og med 1. januar 2013.

NOTE 3 // ESTIMATUSIKKERHET

Estimater og skjønsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige under nåværende omstendigheter.

Konsernet utarbeider estimater og gjør forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall. Estimater og forutsetninger representerer en risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår.

Konsernets mest vesentlige regnskapsestimater er knyttet til følgende poster:

- Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler
- Innregning av immaterielle eiendeler
- Nedskrivning av goodwill
- Virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser ved oppkjøp
- Investeringer i tilknyttet selskap
- Utsatt skatt eiendel
- Garantiavsetninger
- Netto pensjonsforpliktelser

I tillegg vil valg av regnskapsprinsipper og skjønn ved utøvelsen av disse, kunne påvirke regnskapet. Utover regnskapsestimater nevnt over, anser ledelsen at det ikke foreligger bruk av skjønn som har vesentlig innvirkning på regnskapsposter eller prinsipper. Fremtidige hendelser og endringer i rammebetingelser kan medføre at estimater og forutsetninger må endres. Nye uttalelser og tolkninger av standarder kan medføre at valg av prinsipper og presentasjon vil bli endret. Slike endringer vil bli regnskapsført når nye estimater blir utarbeidet og nye krav til presentasjon eventuelt foreligger.

Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Konsernledelsen fastsetter økonomisk levetid og tilknyttede avskrivningssatser for varige driftsmidler og immaterielle eiendeler. Forventet brukstid på konsernets produksjonsutstyr er i stor grad påvirket av den teknologiske utvikling. Dagens avskrivningsperiode er på 3-20 år, og det er et rimelig usikkerhetsintervall mellom 10 og 20 år.

En produksjonslinje i Ragasco avskrives etter unit-metoden, dvs etter antall beholdere produsert. Selskapet har gjort en fornyet vurdering av estimert levetid på de delene som ble anskaffet i 2006. Opprinnelig estimat var basert på en levetid på 7 000 000 enheter mens det nye estimatet er innarbeidet i regnskapet fra 2. kvartal 2011 og er basert på 8 000 000 enheter. Regnskapsmessig virkning av estimatendringen utgjør TNOK 3 000 i 2011. Det er et rimelig usikkerhetsintervall utover 8 000 000 beholdere.

Tilsvarende avskrives også den nye produksjonslinjen for Titan™-beholdere i Lincoln Composites Inc etter unit-metoden, dvs. etter antall beholdere produsert. Levetid er beregnet ut fra 5 000 Titan™-beholdere og det avskrives etter produserte enheter pr år. Per 31.12.2011 var det produsert totalt 316 Titan™-beholdere og dette tilsvarer akkumulerte avskrivninger. Samme avskrivningsmetode og grunnlag er også benyttet for aktiverte utviklingskostnader knyttet til Titan™-beholderen. Det er et rimelig usikkerhetsintervall utover 5 000 beholdere. Det vises til note 10 og note 11.

Nedskrivning av goodwill

Konsernets balanseførte goodwill vurderes årlig for nedskrivning. Gjennvinnbart beløp fra kontantstrømgenererende enheter er fastsatt ved kalkulasjoner av bruksverdi. Det foreligger usikkerhet knyttet til forutsetninger lagt til grunn i utarbeidelsen av budsjetter for beregning av bruksverdi. Dette er beregninger som krever bruk av estimater og forutsetninger om fremtidig utvikling i henholdsvis inntekter og kostnader. Det vises til note 11.

Innregning av immaterielle eiendeler

Det er usikkerhet knyttet til tidspunktet for når kriteriene for innregning av immaterielle eiendeler er oppfylt. Kriteriene for innregning se note 2.11 og note 11.

Virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser ved oppkjøp

Konsernet må fordele kostpris for ervervede virksomheter på ervervede eiendeler og overtatt gjeld basert på anslått virkelig verdi. Verdivurderingene forutsetter at ledelsen gjør betydelige vurderinger ved valg av metode, estimater og forutsetninger. Vesentlig oppkjøpte immaterielle eiendeler som konsernet har innregnet, omfatter kundebase og utsatt skattefordel. Forutsetninger som legges til grunn for vurdering av immaterielle eiendeler, omfatter, men er ikke begrenset til, anslått gjennomsnittlig levetid på kundeforholdet basert på kundeavgang. Forutsetninger som legges til grunn for verdifastsettelse av eiendeler, omfatter, men er ikke begrenset til gjenanskaffelseskost for varige driftsmidler. Ledelsens beregninger av virkelig verdi er basert på forutsetninger som antas å være rimelige, men som har en iboende usikkerhet, og som følge av dette kan de faktiske resultatene avvike fra beregningene. Det vises til note 5.

Investeringer i tilknyttet selskap

Konsernet benytter egenkapitalmetoden på investeringer i tilknyttede selskaper. Når balanseført verdi på eierandelen i tilknyttede selskaper er høyere enn estimert virkelig verdi nedskrives verdien på eierandelen til virkelig verdi. Dette er vurderinger som krever bruk av estimater og forutsetninger om fremtidig avkastning på investeringene. Det vises til note 26.

Utsatt skatt eiendel

Konsernets balanseførte utsatte skatt eiendel vurderes løpende og balanseføres kun i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig overskudd vil være stort nok til å nyttiggjøre seg skattefordelen. Det vises til note 7.

Garantiavsetninger

Ledelsen estimerer avsetningen for fremtidige garantiforpliktelser basert på informasjon om historiske garantikrav, sammen med annen informasjon for å beregne fremtidig garantiforpliktelse. Faktorer som kan påvirke estimerte forpliktelser inkluderer utfallet av produktivitets- og kvalitetsinitiativ, så vel som delepriser og arbeidskostnader. Det vises til note 19.

Pensjonsforpliktelser

Nåverdien av pensjonsforpliktelser avhenger av flere faktorer som fastsettes ved bruk av en rekke aktuariemessige forutsetninger. Enhver endring i disse forutsetningene vil påvirke balanseført beløp for pensjonsforpliktelsen. Diskonteringsrenten fastsettes ved årsslutt. Dette er renten som benyttes for å beregne nåverdien av fremtidige nødvendige utbetalinger for å dekke pensjonsforpliktelsen. Diskonteringsrenten baseres på statsobligasjoner med tilnærmet lik forfallstid som pensjonsforpliktelsen. Regnskapsføring av pensjonsforpliktelser forutsetter at det estimeres en sluttlønn. I tilknytning til dette fastsettes en forutsetning om lønnsvekst med utgangspunkt i inflasjon og reallønnsutvikling. Estimater på forventet langsiktig lønnsvekst er beheftet med betydelig usikkerhet. Andre grunnleggende forutsetninger for pensjonsforpliktelsen er delvis basert på faktiske markedsforhold. Forutsetningene om døds- og uføreutviklingen er basert på standardiserte forutsetninger, samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Forsikringens Hovedorganisasjon. Konsernet har valgt å føre alle aktuarielle gevinster eller tap umiddelbart mot egenkapitalen.

Konsernet besluttet i 2008 overgang fra ytelsespensjonsordning til innskuddspensjonsordning for alle aktuelle norske selskaper. Dette reduserte konsernets fremtidige pensjonsforpliktelser og tilhørende usikkerhet knyttet til beregning av konsernets fremtidige pensjonsforpliktelse. Ytelsespensjonsordning ble opprettholdt og lukket for ansatte i norske selskaper eldre enn 52 år på overgangstidspunktet. Det vises til note 18.

NOTE 4 // SEGMENTINFORMASJON

Konsernets virksomhet er delt inn i strategiske forretningsenheter som er organisert og ledet separat. De forskjellige forretningssegmentene selger forskjellige produkter, retter seg mot forskjellige kundegrupper og har ulik risikoprofil.

HEXAGON-KONSERNET ER DELT INN I FØLGENDE FORRETNINGSSEGMENTER

- Komposittbeholdere gass - Ragasco/Composite Scandinavia
- Høytrykksbeholdere - Lincoln Composites/Raufoss Fuel Systems/Hexagon Technology
- Komposittarmeringer - Devold AMT

Ragasco / Composite Scandinavia lager trykketanker i kompositt. Det vil si beholdere for propangass. Produkter selges gjennom distribusjonsnett til Statoil, BP, AGA og Antargaz med flere.

Lincoln Composites / Raufoss Fuel Systems utvikler og leverer komplette lagrings- og transportsystem for naturgass og hydrogen til bussindustrien og for bulktransport av gass under trykk.

Devold AMT er en leverandør av strikkede multiaksiale fiberarmeringer. Dette er materialer som gjør vindmøller og skip sterkere og lettere.

Prising av transaksjoner mellom segmentene skjer etter armlengdes prinsipp.

GEOGRAFISK SEGMENT

Konsernets aktiviteter er i hovedsak fordelt på følgende regioner: Europa, Nord-Amerika, Sør-Amerika og Sørøst Asia.

Transaksjoner innen de ulike segment er eliminert.

Forretningssegmentet komposittbeholdere har en kunde med omsetning som utgjorde mer enn 10% av konsernets årlige omsetning i 2010. Omsetning til kunden utgjorde i 2011 TNOK 39 248 (104 044).

FORRETNINGSSEGMENT DATA

(NOK 1 000)

	KOMPOSITTBEBOLDERE			HØYTRYKKSBEHOLDERE			KOMPOSITTARMERINGER		
	2011	2010	2009	2011	2010	2009	2011	2010	2009
DRIFTSINTEKTER FRA EKSTERNE KUNDER									
Salg av varer	434 016	395 669	451 417	385 527	321 958	249 622	171 041	127 352	165 364
Royalties							1 207	996	1 137
Sum driftsinntekter fra eksterne kunder	434 016	395 669	451 417	385 527	321 958	249 622	172 248	128 347	166 501
Interne transaksjoner	1 776	2 444	271	1 021	1 531	1 498	0	181	0
Sum driftsinntekter	435 792	398 114	451 688	386 548	323 489	251 120	172 248	128 528	166 501
Segment driftsresultat før avskrivninger (EBITDA)	71 742	96 900	117 531	40 245	35 592	22 073	7 017	-11 152	-1 270
Segment driftsresultat (EBIT)	22 816	44 728	80 948	25 408	21 946	10 594	-1 453	-20 227	-9 838
Andel resultat fra tilknyttede selskap									
Netto finanskostnader									
Skattekostnader									
Årsresultat									
Segment eiendeler	354 493	465 859	393 837	320 425	332 536	265 385	122 058	134 616	142 244
Segment gjeld	246 211	358 514	287 008	211 589	238 675	179 286	114 823	126 301	129 407
Årets investeringer i anleggsmidler og immaterielle eiendeler	8 701	71 830	35 169	13 368	8 718	52 402	9 235	3 011	4 331
Avskrivninger per segment	48 927	52 172	36 583	14 836	13 646	11 480	8 470	9 075	8 568

GEOGRAFISK SEGMENTDATA

(1 000)

	EUROPA			NORD-AMERIKA			SØRØST-ASIA		
	2011	2010	2009	2011	2010	2009	2011	2010	2009
Inntekt fordelt på kundelokasjoner fra eksterne kunder	566 645	498 331	520 975	229 038	149 991	166 912	118 900	73 602	6 132
Segment eiendeler	540 879	645 768	555 884	255 727	262 331	202 764			
Årets investeringer i anleggsmidler og immaterielle eiendeler	19 805	78 766	57 106	11 562	8 698	37 876			

IKKE ALLOKERT			ELIMINERING			KONSOLIDERT					
2011	2010	2009	2011	2010	2009	2011	2010	2009	2011	2010	2009
0	0	2	0	0	0	990 584	844 979	866 405			
						1 207	996	1 137			
0	0	2				991 791	845 974	867 542			
4 400	4 357	4 357	-7 197	-8 514	-6 126	0	0	0			
4 400	4 357	4 359	-7 197	-8 514	-6 126	991 791	845 974	867 542			
-10 956	-10 099	-9 694				108 048	111 241	128 640			
-11 464	-10 241	-9 718				35 307	36 207	71 985			
						-3 087	-598	-3 112			
						3 863	8 354	-17 511			
						9 294	8 956	24 946			
						19 063	18 298	61 439			
12 308	17 188	52 132	-12 678	-42 098	-94 950	796 606	908 099	758 648			
42 194	40 426	13 285	-83 111	-109 397	-108 238	531 707	654 519	500 748			
63	3 905	3 080				31 367	87 464	94 982			
508	142	23				72 741	75 034	56 654			
MIDT-ØSTEN			SØR-AMERIKA			ANDRE			KONSOLIDERT		
2011	2010	2009	2011	2010	2009	2011	2010	2009	2011	2010	2009
23 865	2 747	65 927	53 342	121 249	105 999	0	55	1 598	991 791	845 974	867 542
									796 606	908 099	758 648
									31 367	87 464	94 982

NOTE 5 // ENDRINGER I KONSERNETS STRUKTUR

Det har ikke vært vesentlige endringer i konsernets struktur i løpet av 2011.

26. mars 2010 kjøpte konsernet alle aksjene i Composite Scandinavia AB. Kjøpet av det svenske selskapet ble gjort for å styrke konsernets markedsposisjon i virksomhetsområdet for komposittbeholdere. Avtalt kontantvederlag for det overtatte selskapet var 25,3 MNOK. I tillegg ble det avtalt et tilleggsvederlag knyttet til profit-split på et konkret prosjekt i det oppkjøpte selskapet. Selger skal ha 66% av eventuelt overskudd på dette prosjektet. Usikkerheten knyttet til gjennomføring og resultat på prosjektet var så stor at konsernet estimerte det betingede vederlaget i oppkjøpsanalysen til tilnærmet 0 MNOK. Per 31.12.2011 er det gjort avsetninger i balansen på 2,9 MNOK for å dekke et beregnet tilleggsvederlag. Avsetningen er kostnadsført under andre driftskostnader i 2011. Se for øvrig oppstillingen under med spesifisering av resultat, eiendeler, gjeld og egenkapital per 31.12.2009 og på overtakelsestidspunktet 26. mars 2010.

Composite Scandinavia AB (NOK 1 000)	26.03.2010	31.12.2009
Driftsinntekter	13 242	62 323
Varekostnad	6 361	35 467
Lønn og sosiale kostnader	2 879	9 660
Avskrivninger	1 051	4 127
Andre driftskostnader	2 499	12 057
Driftsresultat	452	1 011
Finansposter	1 471	-2 446
Resultat før skatt	1 922	-1 435
Skattekostnader	0	0
Periodens resultat	1 922	-1 435
Varige driftsmidler	14 595	15 066
Immaterielle eiendeler	1 581	1 674
Utsatt skatt eiendel	5 772	5 669
Varelager	6 440	4 428
Kundefordringer	6 442	6 724
Valutaterminkontrakter	1 612	0
Andre kortsiktige omløpsmidler	2 422	2 045
Bankinnskudd, kontanter og kontantekvivalenter	3 689	495
Sum eiendeler	42 553	36 101
Egenkapital	13 085	10 963
Rentebærende langsiktig gjeld	2 000	1 964
Kortsiktige lån	11 359	14 585
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	16 110	8 590
Sum gjeld og egenkapital	42 553	36 101
OPPKJØPSANALYSE		
Avtalt kontantvederlag	25 325	
Betinget vederlag	0	
Totalt beregnet vederlag	25 325	
Netto bokført verdi av eiendeler og forpliktelser i overtatt selskap	13 085	
Mindreverdi i bokført utsatt skattefordel i selskapet	-1 381	
Merverdi knyttet til kunderelasjoner	18 483	
Utsatt skattegjeld knyttet til kunderelasjoner	-4 861	
Netto verdi på eiendeler og forpliktelser i overtatt selskap	25 325	

Dersom Composite Scandinavia AB hadde vært kjøpt opp med virkning fra 1. januar 2010, ville konsernets omsetning i 2010 vært 859,2 MNOK og resultat før skatt ville ha vært 26,9 MNOK.

I konsernets resultat for 2010 er Composite Scandinavia AB kun inkludert fra og med overtakelsen 26. mars 2010. Composite Scandinavia AB har i denne perioden hatt et resultat før skatt på 2,0 MNOK.

NOTE 6 // NETTO FINANSKOSTNADER

	2011	2010	2009
Renteinntekt	1 415	3 541	1 443
Inntekt fra investeringer	1	25	0
Gevinst rentederivat med virkelig verdiendring over resultatet	3 703	0	0
Urealisert gevinst valutaterminkontrakter med virkelig verdiendring over resultatet	0	5 176	50 789
Øvrige agioposter	45 764	49 169	31 794
Sum finansinntekt	50 882	57 912	84 026
Øvrige disagioposter	23 092	31 710	38 981
Urealisert tap valutaterminkontrakter med virkelig verdiendring over resultatet	10 146	739	0
Urealisert tap rentederivater ved opphør sikring og verdiendring over resultatet	0	3 703	0
Rentekostnad på lån mm	18 719	28 676	25 675
Rentekostnad på finansielle leieavtaler	627	553	714
Andre finanskostnader	2 161	885	1 145
Sum finanskostnader	54 746	66 266	66 515
Netto finansposter	-3 863	-8 354	17 511

NOTE 7 // SKATT

SKATTEKOSTNAD	NOTE	2011	2010	2009
Betalbar skatt i resultatregnskapet		8 899	14 110	-1 487
Endring utsatt skatt over resultatregnskapet		395	-5 154	26 433
Skattekostnad		9 294	8 956	24 946
Årets betalbare skatt i balansen		9 328 ^{*)}	13 901	2 663
Forskuddsbetalt skatt utland	15	-426	-4 949	-4 988
Avregnet skatt utland		-2	5 158	838
Sum betalbar skatt i resultatregnskapet		8 899	14 110	-1 487
*) Betalbar skatt i balansen er redusert med fradrag Skattefunn TNOK 990.				
Nominell skattesats i Norge:		28%	28%	28%
Resultat før skatt		28 357	27 254	86 385
Skatt beregnet til nominell skattesats i Norge		7 940	7 631	24 188
Andre forskjeller knyttet til utenlandsk datterselskap		-326	1 550	560
Andel resultat fra tilknyttede selskap		864	167	871
Andre ikke skattepliktige inntekter og ikke fradragsberettigede kostnader		815	-393	-673
Skattekostnad		9 294	8 956	24 946
Effektiv skattesats i konsernet		32,8%	32,9%	28,9%
Skattekostnad i resultatregnskapet		9 294	8 956	24 946
Skattekostnad		9 294	8 956	24 946

> FORTSETTELSE NOTE 7 // SKATT

UTSATT SKATT EIENDEL OG UTSATT SKATT FORPLIKTELSE	BALANSE		ENDRING UTSATT SKATT OVER RESULTATREGNSKAPET		
	2011	2010	2011	2010	2009
UTSATT SKATT EIENDEL					
Pensjon	-666	-878	302	931	-18
Underskudd til fremføring	-9 547	-12 491	2 944	-3 674	10 686
Varer og kundefordringer	-4 746	-3 851	-895	-62	-552
Derivater	0	-1 037	1 037	-1 037	9 932
Avsetning for forpliktelser/annen kortsiktige forpliktelser	-3 062	-3 290	228	-390	-296
Annet	-1 056	-1 180	124	-87	-804
Utsatt skatt eiendel - brutto	-19 077	-22 728	3 740	-4 319	18 948
UTSATT SKATT FORPLIKTELSE					
Varige driftsmidler	21 668	22 578	-910	-2 143	3 197
Derivater	3 162	5 596	-2 435	1 308	4 288
Utsatt skatt forpliktelse - brutto	24 830	28 174	-3 345	-835	7 485
Netto regnskapsført utsatt skatt forpliktelse/eiendel (-)	5 752	5 446	395	-5 154	26 433
BALANSEFØRT SOM					
Utsatt skatt eiendel	-5 648	-7 261			
Utsatt skatt forpliktelse	11 400	12 707			
Netto regnskapsført utsatt skatt eiendel/utsatt skatt forpliktelse	5 752	5 446			

Oppkjøpet av Composite Scandinavia AB i 2010 medførte en netto utsatt skatt forpliktelse på oppkjøpstidspunktet på TNOK 470. Se balanse og oppkjøpsanalyse i note 5.

Konsernet har totalt MNOK 37,7 (46,8) i underskudd til fremføring per 31. desember 2011, hvorav MNOK 37,7 er relatert til utenlandsk virksomhet.

Utsatt skatt eiendel er balanseført i sin helhet da det forventes at konsernet vil ha skattemessig overskudd til å nyttiggjøre eiendelen. Underskudd til fremføring har i all vesentlighet ubegrenset fremføringsrett.

UTSATT SKATT SOM ER REGNSKAPSFØRT I OPPSTILLING OVER ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER I TOTALRESULTATET ER SOM FØLGER

	2011	2010	2009
Estimatavvik pensjoner	-90	-427	968
Derivater	0	2 750	1 939
Sum	-90	2 323	2 907

NOTE 8 // RESULTAT PER AKSJE

Resultat per aksje er beregnet som forholdet mellom årets resultat og vektet gjennomsnittlig utestående ordinære aksjer. I beregningen av utvannet resultat per aksje er resultatet og antall vektet gjennomsnittlig utestående aksjer justert for alle utvanningseffekter knyttet til aksjeopsjoner. I «nevneren» er alle aksjeopsjoner hensyntatt, og det er korrigert for resultatførte opsjonskostnader i telleren. I beregningene er aksjeopsjoner ansett å ha blitt konvertert på tildelingsdatoen. Innløste opsjoner er tatt med fra utstedelsestidspunktet.

	NOTE	2011	2010	2009
ÅRETS RESULTAT SOM TILFALLER INNEHAVERE AV ORDINÆRE AKSJER				
Årets resultat		19 063	18 298	61 439
Årets resultat som tilfaller innehavere av ordinære aksjer		19 063	18 298	61 439
Årets totalresultat som tilfaller innehavere av ordinære aksjer				
		20 213	25 456	55 789
GJENNOMSNIITTLIG VEKTET ANTALL UTESTÅENDE AKSJER 31.12				
	17			
Utstedte ordinære aksjer 01.01		133 294 868	133 294 868	133 294 868
Effekt av egne aksjer		-20 727	-30 129	-34 000
Gjennomsnittlig vektet antall utestående aksjer 31.12		133 274 141	133 264 739	133 260 868
Resultat per aksje		0,14	0,14	0,46
Totalresultat per aksje		0,15	0,19	0,42
UTVANNET ANTALL UTESTÅENDE AKSJER 31.12				
	17			
Utstedte ordinære aksjer 01.01		133 294 868	133 294 868	133 294 868
Effekt av egne aksjer		-20 727	-30 129	-34 000
Effekt av utstedte ansatt-opsjoner		1 466 667	2 346 667	2 640 000
Gjennomsnittlig vektet antall utestående aksjer 31.12 justert for utvanningseffekter		134 740 808	135 611 406	135 900 868
Utvannet resultat per aksje		0,14	0,14	0,46
Utvannet totalresultat per aksje		0,15	0,19	0,42

NOTE 9 // LØNSKOSTNADER OG ANTALL ANSATTE

	NOTE	2011	2010	2009
Lønn/honorarer *)		150 090	142 965	132 148
Bonus/overskuddsdeling		2 935	6 394	11 766
Pensjonskostnad ytelsesplaner	18	1 139	-866	2 303
Pensjonskostnad innskuddsordninger	18	7 162	7 853	5 125
Andre sosiale kostnader		24 229	29 063	21 808
Totale lønnskostnader		185 554	185 409	173 151

*) Balanseførte lønnskostnader utgjorde TNOK 386 i 2011 mot TNOK 924 i 2010 og TNOK 5 412 i 2009.

	2011	2010	2009
Antall årsverk	386	371	315
KONSERNLEDELSE			
	3	3	3
KOMPOSITTARMERINGER			
Norge	35	37	45
Litauen	50	39	40
USA	32	23	16
KOMPOSITTBEOHOLDERE			
Norge	100	103	107
Sverige	21	23	
USA	1	1	1
HØYTRYKKSBEHOLDERE			
Norge	14	14	14
USA	130	128	89
Totalt	386	371	315

NOTE 10 // VARIGE DRIFTSMIDLER

	TOMTER OG BYGNINGER	MASKINER OG UTSTYR	INVENTAR OG KJØRETØY	ANLEGG U. UTFØRELSE	2011 SUM
ANSKAFFELSESKOST					
Anskaffelseskost 01.01.2011	38 220	520 190	24 226	11 991	594 627
Tilgang	417	25 246	548	15 419	41 630
Avgang/utrangering	-1 348	-23 756	0	-12 756	-37 859
Omregningsdifferanser	160	2 302	73	52	2 586
Anskaffelseskost 31.12.2011	37 448	523 981	24 847	14 706	600 983
AKKUMULERTE AV- OG NEDSKRIVNINGER					
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2011	9 505	275 208	16 612	0	301 325
Årets avskrivninger	2 904	51 073	2 842	0	56 819
Avgang/utrangering	-1 348	-21 904	0	0	-23 252
Omregningsdifferanser	82	1 466	42	0	1 590
Akkumulerte av-og nedskrivninger 31.12.2011	11 143	305 843	19 496	0	336 481
Regnskapsført verdi per 31.12.2011	26 305	218 139	5 351	14 706	264 502

Herav pantsatt 264 502

Avskrivningsprosent	5-10%	7-25%	10-33%
Økonomisk levetid	10-20 år	4-15 år	3-10 år
Avskrivningsmetode	Lineært	Lineært/ unit-metode	Lineært

	TOMTER OG BYGNINGER	MASKINER OG UTSTYR	INVENTAR OG KJØRETØY	ANLEGG U. UTFØRELSE	2010 SUM
ANSKAFFELSESKOST					
Anskaffelseskost 01.01.2010	27 860	440 823	20 513	38 020	527 216
Tilgang	10 275	65 009	3 654	2 220	81 158
Avgang/utrangering	0	-689	0	-28 365	-29 055
Tilgang ved kjøp av selskap	0	14 497	106	0	14 603
Omregningsdifferanser	85	551	-48	117	705
Anskaffelseskost 31.12.2010	38 220	520 190	24 226	11 991	594 627
AKKUMULERTE AV- OG NEDSKRIVNINGER					
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2010	7 215	219 618	14 182	0	241 015
Årets avskrivninger	2 276	56 696	2 497	0	61 469
Avgang/utrangering	0	-581	0	0	-581
Omregningsdifferanser	15	-524	-67	0	-577
Akkumulerte av-og nedskrivninger 31.12.2010	9 505	275 208	16 612	0	301 325
Regnskapsført verdi per 31.12.2010	28 715	244 981	7 614	11 991	293 302

Herav pantsatt 293 302

	TOMTER OG BYGNINGER	MASKINER OG UTSTYR	INVENTAR OG KJØRETØY	ANLEGG U. UTFØRELSE	2009 SUM
Årets avskrivninger 2009	2 333	47 074	3 023	0	52 430
Sum avskrivninger 2009	2 333	47 074	3 023	0	52 430

- 1) Tilgang/avgang. Ragasco og Lincoln Composites har anlegg under utførelse for totalt TNOK 14 706 (11 991).
- 2) Finansielt leaset utstyr. Regnskapsført verdi var henholdsvis TNOK 18 609 og TNOK 17 205 per 31. desember 2011 og 31. desember 2010. Se også note 23 leieavtaler.
- 3) Byggelånsrenter. Ingen byggelånsrenter er aktivert hverken i 2010 eller 2011.
- 4) En produksjonslinje i Ragasco avskrives etter unit-metoden, dvs etter antall beholdere produsert. Selskapet har gjort en fornyet vurdering av estimert levetid på de delene som ble anskaffet i 2006. Opprinnelig estimat var basert på en levetid på 7 000 000 enheter mens det nye estimatet er innarbeidet i regnskapet fra 2. kvartal 2011 og er basert på 8 000 000 enheter. Regnskapsmessig virkning av estimatendringen utgjør TNOK 3 000 i 2011.
- 5) Produksjonslinje for Titan™-tanker i Lincoln Composites avskrives etter unit-metoden, dvs etter antall tanker produsert. Levetid er beregnet ut fra 5 000 tanker og er fra 2009 avskrevet etter produserte enheter per år.
- 6) Beregnet restverdi på varige driftsmidler utgjør TNOK 2 570 per 31.12.2011.

NOTE 11 // IMMATERIELLE EIENDELER

HEXAGON COMPOSITES ASA HAR FØLGENDE KJØPTE OG EGENUTVIKLEDE IMMATERIELLE EIENDELER

	GOODWILL	PATENTER OG LISENSER	TEKNOLOGI- UTVIKLING ^{*)}	KUNDE- RELASJONER	2011 SUM
KOSTPRIS					
Inngående balanse 01.01.2011	62 415	11 133	60 648	18 483	152 678
Tilgang	0	39	2 454	0	2 493
Omregningsdifferanse	307	-12	30	0	325
Anskaffelseskost 31.12.2011	62 721	11 160	63 132	18 483	155 496
AKKUMULERTE AV-OG NEDSKRIVNINGER					
Inngående balanse 01.01.2011	1 121	7 665	9 177	6 930	24 893
Årets avskrivning	0	1 542	5 140	9 240	15 923
Omregningsdifferanse	0	-4	87	0	83
Akkumulerte av-og nedskrivninger 31.12.2011	1 121	9 204	14 404	16 170	40 899
Regnskapsført verdi 31.12.2011	61 600	1 956	48 728	2 313	114 596

^{*)} Teknologikutvikling ved egne ressurser.

Avskrivningsprosent	Ingen	6-17%	5-20%	50%
Økonomisk levetid	Ubestemt	6-17 år	5-20 år	2 år
Avskrivningsmetode	Ingen	Lineært	Lineært/ unit-metode	Lineært

> FORTSETTELSE NOTE 11 // IMMATRIELLE EIENDELER

	GOODWILL	PATENTER OG LISENSER	TEKNOLOGI- UTVIKLING ^{*)}	KUNDE- RELASJONER	2010 SUM
KOSTPRIS					
Inngående balanse 01.01.2010	62 235	9 464	62 740	0	134 439
Tilgang ved kjøp av selskap	0	1 581	0	18 483	20 063
Tilgang	0	3	0	0	3
Tilskudd	0	0	-2 109	0	-2 109
Omregningsdifferanse	179	86	17	0	282
Anskaffelseskost 31.12.2010	62 415	11 133	60 648	18 483	152 678

AKKUMULERTE AV-OG NEDSKRIVNINGER

Inngående balanse 01.01.2010	1 121	5 694	4 509	0	11 325
Årets avskrivning	0	1 962	4 672	6 930	13 565
Omregningsdifferanse	0	8	-5	0	3
Akkumulerte av-og nedskrivninger 31.12.2010	1 121	7 665	9 177	6 930	24 893
Regnskapsført verdi 31.12.2010	61 294	3 468	51 471	11 553	127 786

*) Teknologitviking ved egne ressurser.

	GOODWILL	PATENTER OG LISENSER	TEKNOLOGI- UTVIKLING ^{*)}	KUNDE- RELASJONER	2009 SUM
Årets avskrivninger 2009	0	1 140	3 087	0	4 226
Sum avskrivninger 2009	0	1 140	3 087	0	4 226

Årets tilgang knytter seg i all hovedsak til teknologitviking i høytrykksområdet. Tilgang 2010 knyttet seg i hovedsak til vurdert verdi på kunde-relasjoner fastsatt i forbindelse med erverv av virksomhet.

Forskning -og utviklingskostnader på totalt 8,6 MNOK (3,7) er blitt kostnadsført i 2011. Konsernet har mottatt offentlige tilskudd på 1,0 MNOK (4,8) som har redusert resultatførte forskning- og utviklingskostnader.

TESTING FOR VERDIFALL

Goodwill blir ikke avskrevet. Imidlertid blir det foretatt nedskrivningstester hvert år for å se om antatt virkelig verdi er lavere enn bokført verdi.

NEDSKRIVNINGSTEST ER UTFØRT FOR FØLGENDE KONTANTSTRØMGENERERENDE ENHETERS GOODWILLPOSTER

	2011	2010
Ragasco	32 350	32 350
Raufoss Fuel Systems	15 409	15 409
Lincoln Composites	13 841	13 535
Total goodwill	61 600	61 294

For selskap hvor det er avdekket nedskrivningsindikatorer i selskapets eiendeler, herunder goodwill, er test av verdifall gjennomført hvor selskapets veide kapitalkostnad (WACC) er brukt som estimat for diskonteringsrenten (= avkastningskrav for totalkapitalen). Tilsvarende er og WACC benyttet ved årlige tester for verdifall. WACC-satsen som er benyttet til å diskontere fremtidige kontantstrømmer er basert på 10 års risikofrie renter i markedet, selskapets lånerente, beta, egenkapitalandel og markedspremie.

Bruksverdi er beregnet via neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Nåverdieregningene er utarbeidet basert på forventede fremtidige kontantstrømmer for de ulike kontantstrømgenererende enhetene som alle utgjør egne datterselskap. Estimaten for fremtidige kontantstrømmer er laget med utgangspunkt i styregodkjente budsjetter og markedsplaner for 2012, samt prognoser til og med 2016. Kontantstrøm for årene deretter er gjort med en fremskrivning lik kontantstrøm i 2016, da enhetene forventes ikke å ha noen begrenset levetid. Fremskrivningen er gjort uten tillegg av prisstigning eller annen form for vekst i kontantstrømmene.

De viktigste forutsetningene er knyttet til estimatene for driftsinntekter, driftsmargin, samt avkastningskrav. For alle selskaper er det benyttet et avkastningskrav på 13,7% før skatt.

Det er ikke identifisert nedskrivningsbehov i regnskapsåret.

NOTE 12 // ANDRE LANGSIKTIGE EIENDELER

	2011	2010
Lån til ansatte	333	363
Andre langsiktige eiendeler	1 620	201
Sum andre langsiktige eiendeler	1 953	564

Flere detaljer angående lån til ansatte er gitt i note 28.

NOTE 13 // VARELAGER

	2011	2010
Råmaterialer og forbruksvarer	110 515	108 448
Arbeid under utføring	19 314	9 944
Ferdigvarer	66 950	82 999
Sum varelager	196 779	201 391
Resultatført nedskrivning i året utgjør	-366	-86
Balansført verdi av beholdninger gjenstand for sikkerhetsstillelse	117 352	139 106

Varelageret i de norske enhetene er i sin helhet pantsatt.

NOTE 14 // KUNDEFORDRINGER

	2011	2010
Kundefordringer	163 952	222 185
Avsetning for tap	-3 216	-1 930
Kundefordringer etter avsetning for tap	160 735	220 255

Tap på kundefordringer er klassifisert som andre driftskostnader i resultatregnskapet. Avsetning for tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. Ved vurderingen tas det hensyn til garanterte og forsikrede beløp.

Balansført verdi av kundefordringer som er gjenstand for sikkerhetsstillelse	102 229	159 739
ENDRINGEN I AVSETNING FOR TAP ER SOM FØLGER	2011	2010
IB	1 930	1 555
Årets avsetning til tap på krav	1 428	1 284
Årets konstaterte tap	-158	-917
Omregningsdifferanser	16	8
UB	3 216	1 930

Kreditrisiko og valutarisiko vedrørende kundefordringer er nærmere omtalt i note 24.

PER 31.12 HADDE SELSKAPET FØLGENDE KUNDEFORDRINGER SOM VAR FORFALT, MEN IKKE BETALT

	SUM	IKKE FORFALT	<30D	30-60D	60-90D	>90D
2011	163 952	106 628	22 541	5 783	2 829	26 171
2010	222 185	82 948	44 497	31 519	53 401	9 821
2009	162 478	47 364	38 335	47 425	11 124	18 231

Per dato for vedtak av regnskapet er fortsatt MNOK 14 (21) utestående på en av kundefordringene som lå i balansen per 31.12.2011. Det er antatt at risiko for tap på fordringen er lav, og ingen avsetning for tap er gjennomført.

NOTE 15 // ANDRE KORTSIKTIGE OMLØPSMIDLER

	2011	2010
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	7 750	0
Forskuddsbetalte kostnader	5 873	2 766
Tilgode merverdiavgift	4 630	11 792
Forskuddsbetalt skatt utland	426	4 949
Annet	3 263	1 704
Sum andre omløpsmidler	21 943	21 211

NOTE 16 // BANKINNSKUDD, KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

	2011	2010
Kontanter i bank og kasse	16 204	9 028
Bankinnskudd, kontanter og kontantekvivalenter	16 204	9 028
Kassakreditt	39 227	90 903
Betalingsmidler i kontantstrømanalysen	16 204	9 028
Ubenyttet disponibel konsernkreditt	93 316	50 926
Bundne midler inklusive i betalingsmidler ¹⁾	4 032	4 684

1) Skattetrekkmidler

NOTE 17 // AKSJEKAPITAL OG OVERKURS

	2011	2010
Ordinære aksjer, pålydende NOK 0,10	133 294 868	133 294 868
Sum antall aksjer	133 294 868	133 294 868

Selskapets aksjekapital består av en aksjeklasse.

ENDRINGER I AKSJEKAPITAL OG OVERKURS

	ANTALL AKSJER		AKSJEKAPITAL (1 000)		OVERKURS (1 000)	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
ORDINÆRE AKSJER						
Utstedt og betalt 01.01	133 294 868	133 294 868	13 329	13 329	82 955	157 955
Nedsettelse av overkursfond						-75 000
Utstedt og betalt 31.12	133 294 868	133 294 868	13 329	13 329	82 955	82 955
EGNE AKSJER						
01.01	20 727	34 000	2	3		
Endring i perioden		-13 273		-1		
31.12	20 727	20 727	2	2		

31.12.2011 hadde selskapet 20 727 egne aksjer (20 727). Anskaffelseskost på 106 TNOK er ført som fradrag i egenkapitalen. Aksjene holdes som «egne aksjer» og selskapet har rett til å selge disse på et senere tidspunkt.

20 STØRSTE AKSJONÆRER PER 31.12.2011

	ANTALL AKSJER	ANDEL
Flakk Holding AS ¹⁾	51 285 988	38,48 %
Rasmussengruppen AS	15 268 000	11,45 %
MP Pensjon	12 903 097	9,68 %
Bøckmann Holding AS	11 547 531	8,66 %
Skagen Vekst	3 100 000	2,33 %
The Northern Trust Corporation (Klientkonto)	2 957 500	2,22 %
DnB NOR SMB VPF	2 479 482	1,86 %
Knut Flakk ¹⁾	1 931 248	1,45 %
Spilka International AS	1 894 607	1,42 %
WarrenWicklund Norge VPF	1 554 113	1,17 %
Terra Norge VPF	1 305 000	0,98 %
Lars Ivar Flydal	1 273 325	0,96 %
Holberg Norge VPF	1 090 460	0,82 %
Strafo AS	810 500	0,61 %
Ivar Arvid Molvær	800 000	0,60 %
JP Morgan Chase Bank (Klientkonto)	772 000	0,58 %
Tore Johan Fjell	771 044	0,58 %
Yamba AS	550 000	0,41 %
Grete Flakk	524 000	0,39 %
Driveklepp Invest AS	418 000	0,31 %
Sum 20 største aksjonærer	113 235 895	84,95 %
Resterende	20 058 973	15,05 %
Sum	133 294 868	100,00 %

¹⁾ Disse aksjepostene kontrolleres av styrets leder Knut Flakk

EIERSTRUKTUR

Totalt antall aksjonærer per 31.12.2011 var 1 385 hvorav 49 var utenlandske. Antall aksjer på utenlandske aksjonærer var 5 826 538 eller 4,4%. Styret har fullmakt til å forhøye aksjekapitalen med inntil NOK 3 750 000 ved nytegning av inntil 37 500 000 aksjer, pålydende NOK 0,10.

Styret foreslår overfor generalforsamlingen å utbetale et utbytte på NOK 0,00 per aksje, totalt TNOK 0 for regnskapsåret 2011.

For regnskapsåret 2010 ble det utbetalt et utbytte på NOK 0,07 per aksje, totalt TNOK 9 331.

Utbytte blir innregnet som fordeling til eierne i perioden det blir utbetalt.

NOTE 18 // PENSJONER OG ANDRE LANGSIKTIGE ANSATTEYTELSER

Konsernets norske selskaper er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. De norske pensjonsordningene tilfredsstiller kravene i denne lov.

Konsernet opphørte i 2008 ytelsesbasert pensjonsordning i Norge for ansatte som var under 52 år på overgangstidspunktet. De ansatte ble meldt inn i innskuddsbasert pensjonsordning med virkning fra 1. januar 2009. Ansatte som var over 52 år på overgangstidspunktet fortsatte i den ytelsesbaserte pensjonsordningen. Betingelsene er 60% og 66% pensjon av sluttlønn og 30 års opptjeningstid. Ordningene inkluderer uførepensjon. Noen selskaper har også ektefellepensjon.

De norske datterselskapene deltok i LO/NHO-ordningen som innebar at alle ansatte kunne velge å gå av med førtidspensjon fra og med 62 år. Denne ordningen ble i februar 2010 vedtatt avvirket og det var kun mulig å gå av med førtidspensjon etter den gamle ordningen fram til 31.12.2010. Gevinsten ved avviking av ordningen ble inntektsført med TNOK 2 560 i 2010, og presentert som en reduksjon av lønnskostnader. En gjenværende avsetning gjelder selskapets egenandel for personer som er førtidspensjonister i den gamle ordningen. Ved avvikingen av den gamle AFP-ordningen viste det seg å være en betydelig underdekning i ordningen. Denne underdekningen må medlemsbedriftene dekke opp gjennom fortsatt innbetaling av premier for de kommende fire årene. Selskapets andel av denne underdekningen er estimert til TNOK 582 (1 059) og er tatt med som pensjonsforpliktelse. Endringen er innregnet i årets pensjonskostnad.

Som erstatning for den gamle AFP-ordningen ble det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det er betalt premie til den nye ordningen i 2011 på TNOK 761 (0).

Forpliktelsen i de ytelsesbaserte ordningene er beregnet ved bruk av lineær opptjening. Urealiserte gevinster og tap som følge av endringer i aktuariemessige forutsetninger føres løpende mot andre inntekter og kostnader i totalresultatet. Netto akkumulerte estimatavvik etter skatt per 31.12.2011 utgjør TNOK -17 660 mot TNOK -17 428 per 31.12.2010.

Innskuddsordning i de norske selskapene har innskuddssatser på 5% for lønn i intervallet opp til 6 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 8% for lønn i intervallet 6 til 12 G.

Kostnadsført innskudd i de innskuddsbaserte norske ordningene utgjorde TNOK 3 790 i 2011 mot TNOK 4 829 i 2010.

Per 31.12.2011 hadde de norske ordningene 154 medlemmer, hvorav 133 var med i den innskuddsbaserte ordningen og 21 var med i ytelsesbaserte ordninger.

ÅRETS PENSJONSKOSTNAD KNYTTET TIL YTELSESDORDNINGENE ER BEREGET SOM FØLGER

	2011	2010	2009
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	891	1 276	1 851
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	541	600	610
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-621	-684	-556
Administrasjonskostnader	188	292	114
Arbeidsgiveravgift	141	209	285
Kostnad (inntekt) ved endring pensjonsordning	0	-2 560	0
Sum	1 139	-866	2 303

PENSJONSFORPLIKTELSER OG PENSJONSMIDLER

Nåverdi av påløpte sikrede forpliktelser	16 191	15 488
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-14 105	-12 740
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	294	387
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12	2 380	3 135
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 01.01	3 135	4 984
Resultatført pensjonskostnad	1 139	-866
Premiebetalinger	-2 217	-2 509
Estimatavvik ført mot andre inntekter og kostnader i totalresultatet	323	1 526
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12	2 380	3 135
Pensjonsforpliktelse	2 922	3 486
Pensjonsmidler	542	350

	2011	2010
ENDRING I PENSJONSFORPLIKTELSEN GJENNOM ÅRET		
Pensjonsforpliktelse 01.01	15 488	15 735
Nåverdi av årets opptjening	891	1 276
Rentekostnad	541	600
Estimatavvik tap/gevinst (-)	396	339
Pensjonsutbetalinger	-1 125	-219
Kostnad (inntekt) ved overgang til ny pensjonsordning	0	-2 243
Pensjonsforpliktelse 31.12	16 191	15 488

PENSJONSFORPLIKTELSENE ER FORDELT PÅ FØLGENDE ORDNINGER

Sikrede ordninger Norge	15 593	14 057
AFP-ordningen Norge	598	1 431
Pensjonsforpliktelse 31.12	16 191	15 488

ENDRING I VIRKELIG VERDI AV PENSJONSMIDLER GJENNOM ÅRET

Pensjonsmidler 01.01	12 740	11 367
Avkastning på pensjonsmidler	621	684
Estimatavvik gevinst / tap (-)	113	-998
Administrasjonskostnader	-188	-292
Betaling av pensjonspremie	1 168	2 157
Utbetalte pensjoner	-349	-177
Pensjonsmidler 31.12	14 105	12 740

Alle midlene er knyttet til sikrede ordninger i Norge.
Neste års innbetaling av pensjonspremie er estimert til TNOK 1 208.

GJENNOMSNIITTLIG FORDELING AV PENSJONSMIDLENE PÅ INVESTERINGSKATEGORIER PER 31.12

Aksjer	8 %	15 %
Obligasjoner/sertifikater	73 %	67 %
Eiendom	18 %	17 %
Annet	1 %	2 %
Sum	100 %	100 %

Faktisk avkastning på pensjonsmidlene i 2011 var TNOK 0 hensyntatt tidligere års estimatavvik.

VED BEREGNING AV PENSJONSKOSTNAD OG NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE ER FØLGENDE FORUTSETNINGER LAGT TIL GRUNN

	2011	2010	2009
Diskonteringsrente ^{*)}	2,60 %	3,60 %	4,40 %
Avkastning på pensjonsmidler	4,10 %	4,80 %	5,60 %
Lønnsvekst	3,50 %	4,00 %	4,25 %
Pensjonsregulering	0,10 %	0,90 %	1,30 %
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,25 %	3,75 %	4,00 %
Uttakstilbøyelighet AFP			40 %
Dødelighetstabell	K2005	K2005	K2005

^{*)} Diskonteringsrenten er basert på tiårig statsobligasjonsrente og det er benyttet en vektet gjennomsnittlig rente per 31. desember.

INNSKUDDSPAN USA

Lincoln Composites Inc i USA har innskuddsplan i samsvar med lokale lover. Innskuddsplanen omfatter kun heltidsansatte og utgjør henholdsvis 5% og 6% av lønnen for henholdsvis timelønte og månedslønte. I tillegg foretas det en tilleggsbetaling ved årets slutt i henhold til betingelsene i innskuddsplanen. Per 31.12.11 var det 130 medlemmer i ordningen. Kostnadsført innskudd utgjorde TNOK 2 691 i 2011 mot TNOK 2 563 i 2010 og TNOK 2 270 i 2009.

INNSKUDDSPAN SVERIGE

Composite Scandinavia AB i Sverige har innskuddsplan i samsvar med lokale overenskomster. Gjennomsnittlig innskudd er 9% av lønnen for de som er med i ordningen. Per 31.12.11 var det 21 medlemmer i ordningen. Kostnadsført innskudd utgjorde TNOK 681 i 2011 mot TNOK 461 i eierperioden i 2010.

NOTE 19 // AVSETNINGER

VEDLIKEHOLDSGARANTIER	2011	2010
Balanse 01.01	5 363	3 631
Avsatt i løpet av året	3 555	2 236
Omregningsdifferanser	6	3
Benyttet avsetning i løpet av året	-3 195	-508
Balanse 31.12	5 728	5 363

VEDLIKEHOLDSGARANTIER

Avsetninger for garantier knyttet til LPG- og CNG-beholdere. Avsetninger er basert på estimater på grunnlag av historiske garantikostnader for lignende produkter og tjenester.

NOTE 20 // LANGSIKTIG RENTEBÆRENDE GJELD

	RENTE- BETINGELSER	VALUTA	FORFALL	BALANSEFØRT VERDI	
				2011	2010
SIKRET					
Banklån (bullet)	Nibor 3mnd + pt 1,90%	NOK	2015	299 761	299 700
Banklån	6,75 %	SEK	2011	0	1 850
Banklån	5,30 %	SEK	2012	519	914
Forpliktelse fra finansielle leasing kontrakter	Euribor + 0,95 %	EUR	2013	1 870	3 107
Forpliktelse fra finansielle leasing kontrakter	Nibor 3mnd + 2,00 %	NOK	2017 ¹⁾	4 451	0
Forpliktelse fra finansielle leasing kontrakter	Libor/Euro 6mnd + 1,50 %	EUR	2014	2 690	3 794
Forpliktelse fra finansielle leasing kontrakter	8,99 %	USD	2012	750	1 403
Forpliktelse fra finansielle leasing kontrakter	6,82 %	USD	2014	1 951	2 530
Sum sikret langsiktig gjeld				311 993	313 299
Total langsiktig gjeld				311 993	313 299
1. års avdrag langsiktig gjeld				-4 972	-6 049
Sum langsiktig gjeld eksklusiv første års avdrag				307 021	307 251

¹⁾ Finansiell leasingavtale må refinansieres i 2012 som følge av flytting av produksjonslinje fra Norge til Litauen. Se note 30.

Alle langsiktige lån har kvartalsvise renteforfall.

ESTIMERT AVDRAGSTRUKTUR PÅ LANGSIKTIG GJELD PER 31.12.2011 (TNOK)

	2012	2013	2014	2015	2016	DERETTER
	4 972	3 051	2 157	300 879	922	251

Som sikkerhet for banklån er det stilt pant i kundefordringer, varelager og driftstilbehør fra datterselskapene i konsernet. Det er videre stilt selvskyldnerkausjoner fra norske datterselskap til morselskap. Total bokført verdi på eiendeler stilt som sikkerhet var per 31.12.2011 TNOK 484 083 (592 147).

Garanti på 5 MUSD er også stilt til DNB ASA, New York Branch, USA vedrørende kassekreditt for Lincoln Composites.

SOM VILKÅR FOR BANKGJELD ER DET FASTSATT FØLGENDE BETINGELSER

- Egenkapital i forhold til anvendt kapital (egenkapital + rentebærende gjeld) skal være større enn 30%.
- Netto rentebærende gjeld kan ikke være større enn 4 ganger rullerende driftsresultat før avskrivninger de siste 12 måneder (NIBD/EBITDA < 4,0).

	31.12.2011
Egenkapital i forhold til anvendt kapital:	42,99 %
NIBD/EBITDA:	3,10

Konsernet har ikke hatt brudd på covenants.

NOTE 21 // KORTSIKTIGE RENTEBÆRENDE LÅN

	2011	2010
MED SIKKERHET		
Kortsiktig rentebærende gjeld	39 227	90 903
1. års avdrag langsiktig rentebærende gjeld	4 972	6 049
Sum	44 199	96 951

Per 31. desember 2011 består kortsiktige rentebærende lån av trekk på kassakreditt og 1. års avdrag langsiktig gjeld.

Samme finansielle vilkår gjelder for kortsiktig som for langsiktig bankgjeld. Se note 20. Rentebetingelser for kassakreditt i Norge er NIDR + 0,6% mens den for trekk i USA er DNB overnight Eurodollar rate + 2,5%. I tillegg kommer limitprovisjon.

Kassekreditt i Sverige har rente på STIBOR + 1,75%.

NOTE 22 // LEVERANDØRGJELD OG ANNEN KORTSIKTIG GJELD

	2011	2010
Leverandørgjeld	108 635	170 564
Leverandørgjeld til nærstående parter	686	68
Skyldige offentlige avgifter	7 788	9 713
Påløpte kostnader og annen kortsiktig gjeld	34 991	32 548
Sum	152 100	212 893

NOTE 23 // LEIEAVTALER**KONSERNET SOM LEIETAKER – FINANSIELLE LEIEAVTALER****Konsernets eiendeler under finansielle leieavtaler gjelder**

Leasingavtale for to strikkemaskiner i Devold AMT AS. Selskapet er ansvarlig for vedlikehold og forsikring. Leieavtalene ble inngått i 2006 og 2011 og leieperiode er fra 6 til 7 år. Rest leietid er henholdsvis 2 og 6 år. Det leasede utstyret er stillet som sikkerhet for leasingforpliktelsene. Leasingavtalen har en forlengelsesopsjon.

Leasingavtaler i UAB AMT Baltija for strikkemaskin og hjelpeutstyr. Selskapet er ansvarlig for vedlikehold og forsikring. Leieperiode er fra 5 til 8 år. Rest leietid er fra 1 til 3 år. Det leasede utstyret er stillet som sikkerhet for leasingforpliktelsene. Leasingavtalen har en forlengelsesopsjon.

Leasingavtale i PPG-Devold LLC for to strikkemaskiner. Selskapet er ansvarlig for vedlikehold og forsikring. Leieperiode er 5 år for begge maskinene. Rest leietid er henholdsvis 1 og 3 år. Det leasede utstyret er stillet som sikkerhet for leasingforpliktelsene.

EIENDELER UNDER FINANSIELLE LEIEAVTALER ER SOM FØLGER

	2011	2010
Maskiner og utstyr	31 232	26 031
Akkumulerte avskrivninger	12 623	8 827
Netto balanseført verdi	18 609	17 205

OVERSIKT OVER FREMTIDIG MINIMUMSLEIE

Neste år	4 905
1 til 5 år	7 604
Etter 5 år	239
Fremtidig minimumsleie	12 748

NÅVERDI AV FREMTIDIG MINIMUMSLEIE

Hvorav	
- kortsiktig gjeld	4 453
- langsiktig gjeld	7 259

> FORTSETTELSE NOTE 23 // LEIEAVTALER

KONSERNET SOM LEIETAKER – OPERASJONELLE LEIEAVTALER

Konsernet har inngått flere forskjellige operasjonelle leieavtaler av maskiner, fabrikkbygg og andre fasiliteter. De fleste leieavtalene har en forlengelsesopsjon. Øvrige er tidsbegrenset. Hoveddelen av leieavtalene er knyttet til leie av lokaler. Leieavtalene har ulik løpetid fra 3 år til 20 år. Leieavtaler reguleres typisk ut fra endringer i KPI-indeks, økninger i offentlige avgifter, rentenivå, etc. Ingen av leieavtalene omfatter betingelser om variabel leie. Det foreligger ingen juridisk rett til kjøp av leide objekter.

LEIEKOSTNAD BESTOD AV FØLGENDE

	2011	2010
Ordinære leiebetalinger	22 497	21 480
Sum	22 497	21 480

FREMTIDIG MINIMUMSLEIE KNYTTET TIL TIDSBEGRENSEDE LEIEAVTALER FORFALLER SOM FØLGER

Innen 1 år	20 498
1 til 5 år	63 861
Etter 5 år	49 969
Sum	134 328

NOTE 24 // FINANSIELLE INSTRUMENTER**FINANSIELL RISIKO**

Konsernet benytter finansielle instrumenter som banklån og lån fra andre finansielle institusjoner. Formålet med disse finansielle instrumentene er å skaffe kapital til investeringer som er nødvendig for konsernets virksomhet. I tillegg har konsernet finansielle instrumenter som kundefordringer, leverandørgjeld og lignende som er direkte knyttet til virksomhetens daglige drift. For sikringsformål kan konsernet benytte enkelte finansielle derivater. Konsernet benytter ikke finansielle instrumenter, herunder finansielle derivater, for omsetningsformål. Rutiner for risikostyring er vedtatt av styret og foretas av en sentral økonomidirektør i samarbeid med datterselskapene.

De viktigste finansielle risikoer konsernet er utsatt for er knyttet til renterisiko, likviditetsrisiko, valutarisiko og kredittrisiko. Konsernets ledelse har en løpende vurdering av disse risikoer og fastsetter retningslinjer for hvordan disse skal håndteres. Konsernet benytter finansielle instrumenter for å sikre risikoen knyttet til fluktasjoner i rentenivå og utenlandsk valuta. I samsvar med konsernets strategi for rente- og valutaeksponering benytter konsernet finansielle derivater for å redusere denne risikoen. Regnskapsmessig behandling av finansielle derivater er omtalt i note 2.

KONSERNET HAR FØLGENDE FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER FORDELT PÅ ULIKE KATEGORIER FOR REGNSKAPSMESSIG BEHANDLING, AVSTEMT MOT BALANSEPOSTENE

31.12.2011	FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET	DERIVATER BENYTTET SOM SIKRING	UTLÅN OG FORDRINGER/ FINANSIELLE FORPLIKTELSER TIL AMORTISERT KOST	ANDRE FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER	TOTAL
EIENDELER					
Andre langsiktige eiendeler			333	1 620	1 953
Kundefordringer				160 735	160 735
Valutaterminkontrakter	11 292				11 292
Andre kortsiktige omløpsmidler				4 630	4 630
Bankinnskudd, kontanter og kontantekvivalenter			16 204		16 204
Sum finansielle eiendeler	11 292	0	16 537	166 985	194 814
FORPLIKTELSER					
Rentebærende langsiktig gjeld			307 021		307 021
Kortsiktige lån			44 199		44 199
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld				117 109	117 109
Sum finansielle forpliktelser	0	0	351 220	117 109	468 329

31.12.2010	FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET	DERIVATER BENYTTET SOM SIKRING	UTLÅN OG FORDRINGER/ FINANSIELLE FORPLIKTELSER TIL AMORTISERT KOST	ANDRE FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER	TOTAL
EIENDELER					
Andre langsiktige eiendeler			363	201	564
Kundefordringer				220 255	220 255
Valutaterminkontrakter	21 450				21 450
Andre kortsiktige omløpsmidler				11 792	11 792
Bankinnskudd, kontanter og kontantekvivalenter			9 028		9 028
Sum finansielle eiendeler	21 450	0	9 391	232 248	263 089
FORPLIKTELSER					
Rentebærende langsiktig gjeld			307 251		307 251
Derivater	1 968	0			1 968
Kortsiktige lån			96 951		96 951
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld				180 345	180 345
Sum finansielle forpliktelse	1 968	0	404 202	180 345	586 515

(I) KREDITTRISIKO

Konsernet er hovedsakelig eksponert for kredittrisiko knyttet til kundefordringer og andre kortsiktige fordringer. Konsernet reduserer sin eksponering mot kredittrisiko ved at alle motparter som får kreditt hos konsernet, for eksempel kunder, skal godkjennes og underlegges en vurdering av kredittverdighet.

Konsernet har et fåtall større kunder eller motparter som kan sees på som en gruppe på grunn av likheter i kredittrisikoen. Risikoen knyttet til disse motpartene vurderes løpende og er blant annet redusert ved bruk av kredittforsikringer. I de norske datterselskapene Devold AMT AS, Ragasco AS og Raufoss Fuel Systems AS er det tegnet kredittforsikringer med GIEK som dekker deler av selskapenes fordringsmasse.

Konsernet har retningslinjer for å påse at salg kun foretas til kunder som ikke har hatt vesentlige problemer med betaling tidligere og at utestående beløp ikke overstiger fastsatte kredittrammer. Videre benyttes kredittopplysninger i den løpende vurderingen av nye og eksisterende kunder.

Konsernet har ikke garantert for tredjeparters gjeld.

Maksimal risikoeksponering er representert ved balanseført verdi av de finansielle eiendelene, inkludert derivater, i balansen. Da motparten i derivathandelen normalt er banker anses kredittrisikoen knyttet til derivater for å være liten. Konsernet anser sin maksimale risikoeksponering å være balanseført verdi av kundefordringer (se note 14) og andre kortsiktige omløpsmidler (se note 15).

(II) RENTERISIKO

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom sine finansieringsaktiviteter (se note 20 og 21). Deler av den rentebærende gjelden har flytende rentebetingelser som innebærer at konsernet er påvirket av endringer i rentenivået.

Formålet med konsernets styring av renterisiko er å redusere rentekostnadene og på samme tid holde volatiliteten på fremtidige rentebetalinger innenfor akseptable rammer. Konsernets strategi er at finansfunksjonen løpende vurderer renteeksponeringen på Hexagons gjeld ut fra en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil. Samlet rentebinding skal ikke være under 0 år og ikke over 10 år. Konsernet benytter ulike derivater for å justere den effektive renteeksponering. Alle rentederivater er i utgangspunktet tilpasset løpetid og øvrige betingelser for spesifikke lån. Ved bruk av sikringsinstrumenter hadde ca 245 MNOK av konsernets rentebærende gjeld fast rente per 31.12.2010. Hensyntatt rentederivater hadde konsernet 78% av langsiktig gjeld til fast rente per 31.12.2010.

RENTESIKRINGSAVTALER 31.12.2010	VALUTA	BELØP (1 000)	FORFALL	FASTRENTE	VIRKELIG VERDI
Rente valutaswap	NOK/EUR	EUR 2 522	27.06.2011	5,97 %	-12
Rente valutaswap	NOK/USD	USD 4 023	27.06.2011	7,63 %	887
Renteswap	NOK	NOK 200 000	27.06.2011	7,42 %	-2 843

Fastrenteavtaler var bokført som sikringsinstrumenter der underliggende sikringsobjekt var langsiktig lån med flytende rente. Hele den virkelige verdien av rente valutaswapper ble klassifisert som langsiktig eiendel eller langsiktig forpliktelse (derivater) da det underliggende sikringsobjektet var den langsiktige finansieringen.

Alle renteswappene var sikring for kontantstrøm, og var balanseført til virkelig verdi. Verdiendring av renteswappene ble innregnet i andre inntekter og kostnader i totalresultatet så lenge alle sikringskriterier var oppfylt. I forbindelse med førtidig innfrielse av obligasjonslån i desember 2010 var ikke alle sikringskriterier lenger tilstede, og akkumulert verdiendring på innfrielsestidspunktet ble ført over resultatregnskapet, totalt TNOK 3 703 i 2010 (note 6). Valutadelen av derivatet ble som tidligere balanseført til virkelig verdi med verdiendring over resultatregnskapet.

Per 31.12.2011 har ikke konsernet etablert nye rentesikringsavtaler etter forfall på ovennevnte finansielle sikringsinstrumenter.

> FORTSETTELSE NOTE 24 // FINANSIELLE INSTRUMENTER

Følgende tabell viser konsernets sensitivitet for potensielle endringer i rentenivået. Beregningen hensyntar alle rentebærende instrumenter og tilhørende rentederivater per 31.12.

	ENDRING I RENTENIVÅET I BASISPUNKTER	EFFEKT PÅ RESULTATET ETTER SKATT (NOK 1 000)	EFFEKT ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER OG DIREKTE MOT EGENKAPITALEN (NOK 1 000)
2011	+50	-1 256	0
	-50	1 256	0
2010	+50	-628	0
	-50	628	0

Hensyntatt de finansielle instrumentene som eksisterte per 31. desember 2011 vil en økning på 1% i rentenivået redusere konsernets resultat etter skatt med TNOK 2 511 (1 256).

GJENNOMSNI TT LIG EFFEKTIV RENTE PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER VAR SOM FØLGER

	2011	2010
Kassakreditt	2,7 %	2,7 %
Banklån SEK	5,3 %	6,5 %
Banklån NOK	4,6 %	4,5 %
Finansielle leieavtaler	4,6 %	4,4 %
Obligasjonslån		6,0 %

(III) LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke vil være i stand til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Konsernets strategi for å håndtere likviditetsrisiko er å ha tilstrekkelig med likvider til enhver tid for å kunne innfri våre finansielle forpliktelser ved forfall, både under normale og ekstraordinære omstendigheter, uten å risikere uakseptable tap eller på bekostning av konsernets rykte. Ubenyttede kredittmuligheter er omtalt i note 16 og note 20.

Overskuddslikviditet blir for det meste investert i bankinnskudd.

Følgende tabell viser en oversikt over forfallsstrukturen for konsernets finansielle forpliktelser, basert på udiskonterte kontraktuelle betalinger. Ved tilfeller der motparten kan kreve tidligere innløsning, er beløpet gjengitt i den tidligste perioden betalingen kan kreves fra motpart. Dersom forpliktelser kan kreves innløst på forespørsel er disse inkludert i første kolonne (under 1 måned):

31.12.2011 GJENVÆRENDE PERIODE	UNDER 1 MÅNED	1-3 MÅNEDER	3-12 MÅNEDER	1-5 ÅR	MER ENN 5 ÅR	TOTALT
Kassakreditt			39 230			39 230
Rentebærende banklån og tilhørende derivater			519	299 761		300 280
Finansiell leasing	371	742	3 340	7 259		11 713
Offentlige avgifter	7 788					7 788
Betalbar skatt			8 338			8 338
Leverandørgjeld	70 613	38 708				109 321
Andre forpliktelser	3 499	6 998	20 993	20 627	2 922	55 038
Sum	82 271	46 448	72 419	327 647	2 922	531 707

31.12.2010 GJENVÆRENDE PERIODE	UNDER 1 MÅNED	1-3 MÅNEDER	3-12 MÅNEDER	1-5 ÅR	MER ENN 5 ÅR	TOTALT
Kassakreditt			90 903			90 903
Rentebærende banklån og tilhørende derivater			4 341	300 091		304 432
Finansiell leasing	306	613	2 757	7 159		10 835
Offentlige avgifter	9 713					9 713
Betalbar skatt			13 901			13 901
Leverandørgjeld	110 867	59 765				170 632
Andre forpliktelser	3 255	6 510	19 529	21 325	3 486	54 104
Sum	124 141	66 888	131 430	328 575	3 486	654 519

Se note 20 for informasjon om langsiktige lån, note 21 og note 22 for informasjon om kortsiktig gjeld og note 23 for informasjon om forpliktelser i forbindelse med finansielle leasing avtaler.

(IV) VALUTARISIKO

Konsernet er eksponert for valutasingninger knyttet til verdien av norske kroner relativt mot andre valutaer på grunn av produksjon og salg i forskjellige land med ulik funksjonell valuta mens konsernets presentasjonsvaluta er NOK. Balanseført verdi av konsernets nettoinvesteringer i utenlandske foretak fluktuerer med endringer i norske kroner sammenlignet med relevante valutaer. Resultat etter skatt for konsernet er også påvirket av endringer i valutakurser, da resultatet fra utenlandske foretak omregnes til norske kroner ved bruk av en vektet gjennomsnittskurs for perioden. Konsernet inngår terminkontrakter for å redusere valutarisikoen i kontantstrømmer nominert i utenlandsk valuta. Valutarisiko blir beregnet for hver utenlandsk valuta og tar hensyn til eiendeler og gjeld, ikke balanseførte forpliktelser og svært sannsynlige kjøp og salg i den aktuelle valutaen.

Følgende tabell viser konsernets følsomhet for potensielle endringer i kronekursen, med alle andre forhold holdt konstant. Beregningen legger til grunn lik endring mot relevante valutaer. Effekten i resultatet kommer av endringer i verdien på pengeposter og valutaderivater. Effekten på egenkapitalen kommer fra valutaeffekter av netto investeringer i utenlandsk valuta.

	ENDRING I KRONEKURSEN MOT USD	EFFEKT PÅ RESULTAT	EFFEKT ANDRE INNTEKTER OG
		ETTER SKATT (NOK 1 000)	KOSTNADER OG DIREKTE MOT EGENKAPITALEN (NOK 1 000)
2011	+5 %	-3 870	-3 182
	-5 %	3 870	3 182
2010	+5 %	-513	-2 793
	-5 %	513	2 793

	ENDRING I KRONEKURSEN MOT EUR ^{*)}	EFFEKT PÅ RESULTAT	EFFEKT ANDRE INNTEKTER OG
		ETTER SKATT (NOK 1 000)	KOSTNADER OG DIREKTE MOT EGENKAPITALEN (NOK 1 000)
2011	+5 %	5 273	-354
	-5 %	-5 273	354
2010	+5 %	7 204	-319
	-5 %	-7 204	319

^{*)} Inkluderer også effekt av enheten i Litauen da LTL har fast tilknytningskurs mot EUR.

Virkelig verdi av derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter er regnskapsført som andre omløpsmidler/annen kortsiktig gjeld eller andre langsiktige eiendeler/annen langsiktig gjeld avhengig av forfallstidspunktet til det tilhørende sikringsobjektet.

Per 31.12.2011 hadde konsernet følgende terminkontrakter som sikret forventet fremtidig salg til kunder. Terminkontrakter brukes til å redusere valutarisiko knyttet til forventet fremtidig salg. Betingelsene i kontraktene er som følger:

VALUTATERMINKONTRAKTER	VALUTA		FORFALL	VALUTAKURS	VIRKELIG VERDI
	SALG/KJØP	BELØP (1 000)			31.12.2011
Terminer for sikring av forventet fremtidig salg ^{*)}	EUR/NOK	14 534/121 140	2012	7,89-8,40	7 359
Terminer for sikring av forventet fremtidig salg og kjøp ^{*)}	EUR/USD	5 000/7 066	2012	1,41-1,43	3 422
Terminer for sikring av forventet fremtidig salg ^{*)}	EUR/NOK	5 084/40 891	2013	8,00-8,07	510
Sum					11 292

^{*)} gjelder terminkontrakter som er vurdert som ineffektive etter IAS 39.

Per 31.12.2010 hadde konsernet følgende terminkontrakter som sikret fremtidig salg til kunder:

VALUTATERMINKONTRAKTER	VALUTA		FORFALL	VALUTAKURS	VIRKELIG VERDI
	SALG/KJØP	BELØP (1 000)			31.12.2010
Terminer for sikring av forventet fremtidig salg ^{*)}	EUR/NOK	28 020/238 025	2011	7,85-9,77	16 964
Terminer for sikring av forventet fremtidig salg ^{*)}	EUR/NOK	14 029/117 145	2012	8,24-8,40	4 486
Sum					21 450

^{*)} gjelder terminkontrakter som er vurdert som ineffektive etter IAS 39.

(V) FASTSETTELSE AV VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi av valuta terminkontrakter er beregnet ved å sammenholde avtalt terminkurs og på balansedagen estimert tilsvarende terminkurs på samme forfall, multiplisert med terminfestet volum. Virkelig verdi av rente/valutaswapper er fastsatt ved å sammenligne med observerbare markedsdata (prising av finansielle instrumenter i finansmarkedene). For alle ovennevnte derivater er virkelig verdi bekreftet av den finansinstitusjon som selskapet har inngått avtalene med.

Følgende av selskapets finansielle instrumenter er ikke verdsatt til virkelig verdi: Kontanter og kontantekvivalenter, kundefordringer, andre kortsiktige fordringer og kassakreditt. Disse postene er i balansen per 31.12 ført opp til pålydende verdi uten at man har tatt hensyn til diskonteringsfaktor som følger av at inn- og utbetalinger skal skje frem i tid. Lån til ansatte og langsiktig rentebærende gjeld er regnskapsført i henhold til amortisert kost.

Pålydende beløp anses å reflektere virkelig verdi for fordringer og gjeld med varighet på mindre enn ett år. Virkelig verdi på langsiktig gjeld er basert på fremtidige rente og avdragsbetalinger.

> FORTSETTELSE NOTE 24 // FINANSIELLE INSTRUMENTER

FØRING AV INNTEKTER OG KOSTNADER MOT TOTALRESULTATET OG OVERFØRT TIL FOND FOR VERDIENDRINGER

	2011	2010
Virkelig verdi av kontantstrømsikring 01.01	0	-7 070
Endring over totalresultatet	0	4 404
Overføring fra andre inntekter og kostnader til finanskostnad (ineffektiv sikring etter innfrielse av obligasjonslånet)	0	2 666
Virkelig verdi av kontantstrømsikring 31.12	0	0

	2011		2010	
	BOKFØRT VERDI	VIRKELIG VERDI	BOKFØRT VERDI	VIRKELIG VERDI
FINANSIELLE EIENDELER				
Andre langsiktige eiendeler	1 953	1 953	564	564
Kundefordringer	160 735	160 735	220 255	220 255
Valutaterminkontrakter	11 292	11 292	21 450	21 450
Andre kortsiktige omløpsmidler	4 630	4 630	11 792	11 792
Bankinnskudd, kontanter og kontantekvivalenter	16 204	16 204	9 028	9 028
FINANSIELL GJELD				
Banklån	299 761	300 000	300 092	300 392
Finansiell leasing	7 260	7 260	7 158	7 158
Rente/valutaswapper *	0	0	1 968	1 968
Kortsiktig lån	44 199	44 199	96 951	96 951
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	117 109	117 109	180 345	180 345

*Rentekontraktene ble regnskaptført som kontantstrømsikring da de sammenfalt i løpetid og beløp med obligasjonslån. Etter innfrielse av obligasjonslånet 27. desember 2010 opphorte nevnte sikringsrelasjon og verdiendring på rentekontraktene ble deretter ført løpende over årsresultatet frem til endelig forfall 27. juni 2011.

FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI MED VERDIENDRING OVER RESULTATREGNSKAPET

	2011	2010
Basert på priser i et aktivt marked	0	0
Observerbare markedsdata	11 292	19 482
Annet enn observerbare markedsdata	0	0
Sum finansielle instrumenter til virkelig verdi	11 292	19 482

FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI MED VERDIENDRING OVER ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER I TOTALRESULTATET

	2011	2010
Basert på priser i et aktivt marked	0	0
Observerbare markedsdata	0	0
Annet enn observerbare markedsdata	0	0
Sum finansielle instrumenter til virkelig verdi	0	0

ØVRIGE OPPLYSNINGER VEDRØRENDE FINANSIELLE INSTRUMENTER

Ingen finansielle eiendeler har blitt reklassifisert på en slik måte at verdsettelsesmetode har blitt endret fra amortisert kost til virkelig verdi eller motsatt.

(VI) KAPITALSTRUKTUR OG EGENKAPITAL

Hovedformålet for konsernets forvaltning av kapitalstrukturen er å sikre at konsernet opprettholder en god kredittrating og dermed rimelige lånebetingelser hos långivere som står i et rimelig forhold til den virksomhet som drives.

Gjennom å sørge for gode forholdstall knyttet til egenkapital og gjeld vil konsernet støtte den virksomhet som drives, og dermed maksimere verdien av konsernets aksjer. Konsernets aksjonærer skal oppnå konkurransedyktig avkastning på sine aksjer gjennom først og fremst kursstigning på konsernets aksjer og/eller utbytte knyttet opp mot finansiell yteevne/investeringsbehov.

Konsernet forvalter sin kapitalstruktur og gjør nødvendige endringer i den basert på en løpende vurdering av de økonomiske forhold virksomheten drives under, og de utsikter man ser på kort og mellomlang sikt.

Forvaltning av kapitalstrukturen gjøres i hovedsak gjennom å emittere nye aksjer. Ingen endringer av retningslinjer på dette området har funnet sted gjennom 2010 og 2011.

Målsetting for egenkapitalandel i Hexagon Composites er minimum 35%. Per 31.12.2011 var den 33,3%.

NOTE 25 // OPSJONER TIL ANSATTE**OPSJONSPROGRAM**

Konsernet har et opsjonsprogram som omfatter ansatte i utvalgte ledende stillinger i mor- og datterselskap. Per 31.12.2011 er 15 ansatte i konsernet med i opsjonsprogrammet. De ansatte må arbeide i konsernet for å få rett til å utøve opsjonene på innløsningsdagspunktet. Alle opsjonene har negativ egenverdi på tildelingstidspunktet. Opsjonene gjøres opp i aksjer på utøvelsesdagspunktet. Opsjonene er vanlige europeiske kjøpsopsjoner med fastsatt innløsningsdato.

Nytt incentiv-program for ledende ansatte ble etablert i 2010. Eksisterende tildelte opsjoner løper videre til 2012, men det vil ikke bli tildelt nye opsjoner.

Virkelig verdi av opsjonene beregnes på tildelingstidspunktet, basert på Black-Scholes modellen, og kostnadsføres over opptjeningsperioden på 3 år. Det er kostnadsført henholdsvis TNOK 435 i 2011, TNOK 854 i 2010 og TNOK 1 245 i 2009 knyttet til opsjonsprogrammet. Virkelig verdi på alle opsjoner tildelt i 2009 var TNOK 950.

OVERSIKT OVER ANTALL UTESTÅENDE OPSJONER

(ANTALL I 1 000)

	2011	2010
Utestående opsjoner 01.01	1 320	2 340
Tildelte opsjoner	0	0
Utøvde opsjoner	0	-63
Utgåtte opsjoner	-690	-957
Utestående opsjoner 31.12	630	1 320
Herav fullt opptjent	0	0

Innløsningskurs for opsjoner som kunne innløses i 2011 var NOK 6,49 for opsjoner tildelt 2008 og NOK 5,10 for opsjoner tildelt 2009. Virkelig verdi av opsjonene på utøvelsesdagspunktet var negativ og ingen opsjoner ble utøvd.

UTESTÅENDE OPSJONER HAR FØLGENDE BETINGELSER

	UTLØPSDATO	UTØVELSESKURS	ANTALL(1 000)
OPSJONSPROGRAM 1	2012	5,53	630

Vektet gjennomsnittskurs på opsjoner er NOK 5,53
Opsjonsprogram 1 gjelder opsjoner tildelt 25. august 2009.

PROGRAM 1**OPSJON 3**

Aksjepris på tildelingstidspunktet	4,25
Aksjepris på innløsningspunktet	5,53
Volatilitet	50,0 %
Risikofri rente	2,82 %
Forventet utbytte 2012	0
Tid til forfall (år)	1

Forventet volatilitet er satt lik historisk volatilitet for underliggende aksje og skjønnsmessige vurderinger for fremtidig utvikling. Det er forutsatt at 100% av de ansatte vil utøve opsjonene på innløsningsdagen. Opsjonenes forventede løpetid er 3 år. Vektet gjennomsnittlig tid til utløp er 0,67 år.

BEHOLDING AV AKSJER OG OPSJONER FOR LEDEnde ANSATTE**PER 31.12.2011**

	OPSJONER	AKSJER
Erik Espeset, konsernsjef	100 000	404 544
Tor Olsen Husø, økonomidirektør	50 000	219 365 ^{*)}
Tore J. Fjell, konserndirektør	50 000	771 044

^{*)} Hvorav 1 000 er eid av nærstående.

NOTE 26 // INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAP**HEXAGON COMPOSITES ASA HAR FØLGENDE INVESTERING I TILKNYTTET SELSKAP**

ENHET	LAND	INDUSTRI	EIER- ANDEL	ANSK.- KOST	BALANSE- FØRT VERDI 31.12.2010	ANDEL RESULTAT ETTER SKATT 2011	NED- SKRIVNING EIERANDEL 2011	ANDRE INN- TEKTER OG KOSTNADER OG DIREKTE MOT EK	BALANSE- FØRT VERDI 31.12.2011 ^{*)}
Carbontech Holding AS	Norge	Teknologi- utvikling	22,4 %	8 600	5 499	-197	-2 890	0	2 413
Totalt				8 600	5 499	-197	-2 890	0	2 413

*) Carbontech Holding AS er et unotert selskap, og det foreligger ikke noterte priser. Ledelsen i Hexagon Composites ASA mener at det foreligger merverdier i Carbontech Holding AS som forsvarer bokført verdi på investeringen.

Eierandel er i løpet av året redusert fra 29,8% til 22,4% som følge av en kapitalutvidelse i enheten som selskapet ikke deltok i. Det er i løpet av året foretatt nedskrivning med TNOK 2 890 utover selskapets andel av enhetens underskudd. Bokført verdi av eierandelen etter nedskrivning tilsvarer verdsettelse ved kapitalutvidelsen. Både nedskrivning og resultatandel, totalt TNOK -3 087 er ført mot egen linje i resultatregnskapet, Andel resultat fra tilknyttede selskap.

SAMMENFATTET FINANSIELL INFORMASJON 31.12.2011 OM TILKNYTTET SELSKAP, BASERT PÅ 100% TALL

ENHET	EIENDELER	GJELD	EK	DRIFTS- INNTEKTER	RESULTAT ETTER SKATT
Carbontech Holding AS	13 597	4 276	9 321	1 241	-683

Konsernet solgte 28. oktober 2009 sin eierandel på 25% i Comrod Communication ASA. Andel resultat på tilsammen TNOK 3 531 var tatt inn frem til salgsdato. Alle tidligere føringer mot totalresultat og egenkapital ble reversert og ført mot resultatet på realisasjonstidspunktet. Tap ved realisasjon på TNOK 5 424 inngikk i andel resultat fra tilknyttede selskap i 2009.

NOTE 27 // INVESTERING I FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

Investering i felleskontrollert virksomhet er innregnet ved bruk av bruttometoden (forholdsmessig konsolidering), basert på eierandelen.

HEXAGON COMPOSITES ASA HAR FØLGENDE INVESTERING I FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

FKV	LAND	VIRKSOMHET	EIERANDEL
PPG-Devold, LLC	USA	Komposittarmeringer	50 %

Virksomheten er organisert som selskap med begrenset ansvar, og selskapet har egen ledelse som står for den daglige driften. Imidlertid er styresammensetningen og retningslinjene for driften av selskapet basert på aksjonæravtale. Aksjonæravtalen innebærer at deltakerne i selskapet har felles kontroll med virksomheten.

HEXAGON COMPOSITES ASA SIN ANDEL AV EIENDELER, GJELD, INNTEKTER OG KOSTNADER RELATERT TIL INVESTERINGEN I FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET SOM ER INKLUDERT I KONSERNREGNSKAPET ER SOM FØLGER

	2011	2010
EIENDELER		
Omløpsmidler	19 960	11 560
Anleggsmidler	15 495	15 697
GJELD		
Kortsiktig gjeld	15 503	7 908
Langsiktig gjeld	2 090	2 892
Netto eiendeler	17 863	16 458

	2011	2010
Driftsinntekter	36 800	31 128
Driftskostnader	35 085	31 282
Netto finansposter	-253	-381
Resultat før skatt	1 463	-536
Skatt	-512	188
Resultat etter skatt fra felleskontrollert virksomhet	951	-348

Konsernet har plikt til å innbetale ytterligere egenkapital på MUSD 0,5, dersom egenkapitalen når et avtalt minimum. Utover dette er det ingen betingede forpliktelser eller avgitt tilsagn relatert til den felleskontrollerte virksomheten PPG-Devold, LLC.

NOTE 28 // TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Konsernets nærstående parter består av hovedaksjonærer, medlemmer av styret og ledelsen.

Hexagon-konsernet har inngått flere avtaler med selskaper i Flakk Gruppen. Alle transaksjoner er foretatt som del av den ordinære virksomheten og til armlengdes priser. Med Flakk Gruppen menes selskaper kontrollert av Flakk Holding AS. Styreleder Knut Flakk har eierinteresser og lederverv i dette konsernet.

DE VESENTLIGE AVTALENE ER SOM FØLGER

- Kjøp av administrative tjenester fra Flakk International AS TNOK 4 496 (3 850) for 2011. Denne avtale omfatter leie av økonomidirektør, konsernregnskapssjef, innkjøpssjef, regnskapstjenester, sekretærtjenester, lokaler og datatjenester.
- Leie av eiendom fra O. A. Devolds Sønner AS og UAB Scandpark i Litauen. Totale leiebetalinger utgjorde TNOK 8 283 (8 345) i 2011. Avtalen gjelder leie av produksjon- og administrasjonsbygg for Devold AMT AS i Langevåg og UAB AMT Baltija i Litauen.

BALANSEN INKLUDERER FØLGENDE BELØP SOM FØLGE AV TRANSAKSJONER MED SELSKAPER I FLAKK GRUPPEN

	2011	2010
Leverandørgjeld	686	68

GODTGJØRELSE TIL STYRE OG LEDELSE

	STYRE HONORAR	LØNN	UTBETALT BONUS	NATURAL- YTelser	PENSJONS PREMIE	VERDI AV UTØVDE OPsjONER	SAMLET GODT- GJØRELSE 2011	SAMLET GODT- GJØRELSE 2010	SAMLET GODT- GJØRELSE 2009
LEDENDE ANSATTE									
Erik Espeset, konsernsjef		1 551	0	93	40	0	1 685	1 717	2 104
Tore J. Fjell, konserndirektør		1 230	0	52	60	0	1 342	1 410	1 323
STYRET									
Knut Flakk, styreleder	150						150	120	120
Kristin Krohn Devold, nestleder	125						125	100	100
Sverre Narvesen	120						120	80	80
Rune Selmar	140						140	80	0
Kristine Landmark	0						0	0	0
TIDLIGERE STYREMEDLEMMER									
Annelin Henriksen	120						120	80	0
Ingvild Vartdal	0						0	0	80
Gunnar S. Bøckmann	0						0	0	80
Samlet godtgjørelse	655	2 781	0	146	100	0	3 682	3 587	3 886

Økonomidirektør Tor Olsen Husø er leid inn fra Flakk International AS og mottar sin lønn der.

Konsernsjef og styreleder har ingen avtale om sluttvederlag. Konsernsjef har en avtale om bonus etter nærmere angitte målekriterier. Kostnadsført bonus i 2010 og 2011 er TNOK 0. Konsernsjef har i arbeidsavtalen oppsigelsestid på fire måneder.

Konsernledelsen i selskapet deltar i den generelle pensjonsordningen i selskapet som er beskrevet i pensjonsnotene.

Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet for medlemmer av ledergruppen, styret eller medlemmer av andre valgte selskapsorganer eller noen av deres nærstående. Ingen ansatte har mottatt opsjoner på selskapets aksjer i løpet av året. Se også note 25.

> FORTSETTELSE NOTE 28 // TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

KONSERNLEDELSEN HAR FØLGENDE BEHOLDNING AV OPSJONER

(BELØP NOK)	BEHOLDNING OPSJONER IB	TILDELTE OPSJONER	UTØVDE/ UTGÅTTE OPSJONER	GJ.SNITTLIG UTØVELSES PRIS - A	BEHOLDNING OPSJONER UB	GJ.-SNITTLIG UTØVELSES PRIS - B	GJ.-SNITTLIG LØPETID
LEDENDE ANSATTE							
Erik Espeset, konsernsjef	200 000	0	100 000		100 000	5,53	2,25
Tore J. Fjell, konserndirektør	100 000	0	50 000		50 000	5,53	2,25
Tor Olsen Husø, økonomidirektør	100 000	0	50 000		50 000	5,53	2,25
Sum	400 000	0	200 000		200 000		

A - gjennomsnittlig utøvelsespris for opsjoner utøvd i regnskapsåret (ingen opsjoner utøvd i 2011).

B - gjennomsnittlig utøvelsespris for beholdning av opsjoner ved utgangen av regnskapsåret.

AKSJER EID AV STYREMEDLEMMER ELLER NÆRSTÅENDE

	2011	2010
Knut Flakk (styreleder) *	53 217 236	53 217 236
Gunnar S. Bøckmann (varamedlem) **	11 787 531	11 787 531
Line Flakk ***	81 802	81 802
Erika Flakk ***	10 000	0

* Av aksjer eiet av Knut Flakk er 1 931 248 eiet privat og 51 285 988 er eiet gjennom Flakk Holding AS.

** Av aksjer eiet av Gunnar S. Bøckmann er 240 000 eiet privat og 11 547 531 eiet gjennom Bøckmann Holding AS.

*** Line Flakk er gift med Knut Flakk. Erika Flakk er datter av Knut Flakk.

Det er gitt billån til tre ansatte i ledende stillinger i konsernet. Restsaldo er TNOK 333. Lånene er gitt til markedsmessige betingelser.

Styret skal etter allmennaksjeloven §6-16a utarbeide en erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til daglig leder og andre ledende ansatte. Det vises til særskilt ledelseserklæring i årsrapporten.

KOSTNADSFØRTE HONORARER TIL REVISOR UTGJØR TNOK 2 212 (2 532) I 2011 OG ER FORDELT PÅ FØLGENDE TJENESTER (EKS.MVA)

	2011	2010	2009
Lovpålagt revisjon og revisjonsnære tjenester	1 709	1 603	1 691
Andre attestasjonstjenester	0	37	83
Skatterådgiving	274	238	255
Andre tjenester utenfor revisjon	229	654	390

NOTE 29 // KJØPSFORPLIKTELSER**KONSERNET HAR FØLGENDE FORPLIKTELSER SOM FØLGE AV KONTRAKTER VEDRØRENDE INVESTERINGER I PRODUKSJONSANLEGG/MASKINER**

	2011	2010
2011	0	1 472
2012	3 160	0
Deretter	0	0
Sum	3 160	1 472

Alle kontrakter gjelder investeringer i produksjonsanlegg/maskiner.

NOTE 30 // HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Etter gjennomførte drøftinger med tillitsvalgte ble det i januar 2012 besluttet å flytte gjenværende produksjon av komposittarmeringer i Langevåg til selskapets fabrikk i Litauen. Det vil være produksjon i Langevåg frem til sommeren 2012. Totale flyttekostnader er estimert til MNOK 8,0. Som følge av flyttingen er det nødvendig å refinansiere en finansiell leasingavtale. Se note 20.

Videre har konsernet besluttet å styrke konsernets virksomheter for LPG og CNG beholdere i Norge, ved å skille ut produktområdet CNG-personbil i Ragasco AS og slå det sammen med Raufoss Fuel Systems AS. CNG-personbil i Ragasco AS hadde en omsetning på MNOK 18,1 og en EBIT på MNOK -11,6 i 2011.

I begynnelsen av mars 2012 ble det besluttet å igangsette drøftinger med tillitsvalgte ved Composite Scandinavia, med formål om å avvikle produksjonen av komposittbeholdere for LPG i Piteå, Sverige. Bakgrunnen for beslutningen er ønske om å øke effektiviteten ved å konsentrere produksjonen av beholdere til anlegget ved Ragasco i Norge. Beslutningen er i en så tidlig fase at det ikke foreligger sikre estimat på hva eventuelle flyttekostnader vil utgjøre.

NOTE 31 // OVERSIKT OVER DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER

FØLGENDE DATTERSELSKAPER ER INKLUDERT I DET KONSOLIDERTE REGNSKAPET

SELSKAP	HJEMLAND	FORRETNINGS- KONTOR	HOVEDVIRKSOMHET	EIERANDEL	STEMMEANDEL
DATTERSELSKAPER					
Devold AMT AS	Norge	Langevåg	Komposittarmeringer	100%	100%
Ragasco AS	Norge	Raufoss	Komposittbeholdere	100%	100%
Raufoss Fuel Systems AS	Norge	Raufoss	Høytrykksbeholdere/system	100%	100%
Lincoln Composites Inc.	USA	Lincoln, NE	Høytrykksbeholdere/system	100%	100%
Hexagon Technology AS	Norge	Ålesund	Høytrykksbeholdere/system	100%	100%
TILKNYTTET SELSKAP					
Carbontech Holding AS	Norge	Bergen	Teknologiutvikling	22,4%	22,4%

NOTE 32 // VALUTAKURSER

	VALUTAKURS 01.01.2011	GJENNOMSNITTLIG VALUTAKURS 2011	VALUTAKURS 31.12.2011
USD	5,8564	5,5658	5,9927
EUR	7,8125	7,7809	7,7540
GBP	9,0680	8,9841	9,2829
LTL	2,2626	2,2535	2,2457
CHF	625,03	633,53	637,87
SEK	87,07	86,41	87,01

RESULTATREGNSKAP MORSELSKAP

HEXAGON COMPOSITES ASA

(NOK 1 000)

	NOTE	2011	2010
Salgsinntekter	5	4 400	4 357
Sum driftsinntekter		4 400	4 357
Lønn og sosiale kostnader	8,10,13	4 863	4 104
Avskrivning	2	508	142
Andre driftskostnader	10	10 493	10 351
Driftsresultat		-11 464	-10 241
Inntekt på investering i datterselskap	9	15 250	36 700
Finansinntekter	11,12	26 463	27 617
Finanskostnader	3,4,11,12	24 696	51 288
Ordinært resultat før skattekostnad		5 554	2 788
Skattekostnad på ordinært resultat	9	2 523	7 356
Ordinært resultat		3 031	-4 568
Årsresultat		3 031	-4 568
Avsatt til utbytte	1	0	9 331
Overført annen egenkapital	1	3 031	-13 899
Sum disponert		3 031	-4 568

BALANSE

HEXAGON COMPOSITES ASA
(NOK 1 000)

	NOTE	2011	2010
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
IMMATERIELLE EIENDELER			
Utsatt skattefordel	9	163	935
Sum immaterielle eiendeler		163	935
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	2	7 728	8 140
Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	2	267	300
Sum varige driftsmidler		7 995	8 440
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investeringer i datterselskap	3	130 105	130 105
Lån til foretak i samme konsern	4,5	354 768	326 853
Investeringer i tilknyttet selskap	3	2 413	5 499
Investeringer i aksjer og andeler		1 075	201
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	8	301	307
Sum finansielle anleggsmidler		488 661	462 966
Sum anleggsmidler		496 819	472 340
OMLØPSMIDLER			
FORDRINGER			
Andre fordringer	5	15 599	38 931
Sum fordringer		15 599	38 931
Bankinnskudd, kontanter og kontantekvivalenter	6	188	248
Sum omløpsmidler		15 787	39 178
Sum eiendeler		512 606	511 518

(NOK 1 000)	NOTE	2011	2010
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Aksjekapital	1,7	13 329	13 329
Egne aksjer	1	-106	-106
Overkursfond	1	82 955	82 955
Innskutt annen egenkapital	1	2 266	2 117
Sum innskutt egenkapital		98 445	98 296
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen egenkapital	1	72 205	69 204
Sum opptjent egenkapital		72 205	69 204
Sum egenkapital		170 650	167 499
GJELD			
ANNEN LANGSIKTIG GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjoner	4,12	299 761	297 965
Sum annen langsiktig gjeld		299 761	297 965
KORTSIKTIG GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjoner	4,12	38 764	18 715
Leverandørgjeld	5	323	1 161
Betalbar skatt	9	1 736	7 356
Skyldige offentlige avgifter		311	312
Avsatt utbytte	1	0	9 331
Annen kortsiktig gjeld	5	1 061	9 180
Sum kortsiktig gjeld		42 194	46 054
Sum gjeld		341 956	344 019
Sum egenkapital og gjeld		512 606	511 518

Ålesund, 22.03.2012
Styret for Hexagon Composites ASA

Knut Flakk
Styreleder

Kristin Krohn Devold
Nestleder

Kristine Landmark
Styremedlem

Sverre Narvesen
Styremedlem

Rune Selmar
Styremedlem

Erik Espeset
Konserrsjef

KONTANTSTRØMANALYSE MORSELSKAP

(NOK 1 000)

	NOTE	2011	2010
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER			
Resultat før skatt		5 554	2 788
Betalbar skatt		-7 360	-661
Avskrivninger		508	142
Nedskrivning aksjer/tap ved realisasjon		3 087	23 098
Inntektsført konsernbidrag og utbytte		-15 250	-36 700
Endring i leverandørgjeld		-837	81
Endring i avsetning pensjon		-36	-51
Endring i andre tidsavgrensningsposter		2 474	-158
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		-11 861	-11 462
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER			
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		-63	-3 905
Utbetalinger ved kjøp av aksjer		-874	0
Netto endring utlån til/fra datterselskap		2 019	-9 092
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		1 082	-12 997
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld		0	300 000
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld		0	-300 000
Netto endring i kassekreditt		20 049	18 715
Utbetalinger av utbytte		-9 329	-30 650
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		10 720	-11 935
Netto endring i betalingsmidler		-59	-36 394
Beholdning av betalingsmidler ved periodens begynnelse		248	36 642
Beholdning av betalingsmidler ved periodens slutt	6	188	248
Ubenyttet disponibel konsernkreditt	6	48 868	28 989

NOTER MORSELSKAP

(NOK 1 000)

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk i Norge.

KONSERNREGNSKAP

Det er utarbeidet eget konsernregnskap etter de internasjonale regnskapsreglene IFRS.

SALGSINNTEKTER

Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Andelen av salgsinntekter som knytter seg til fremtidige serviceytelser balanseføres som uopptjent inntekt ved salget, og inntektsføres deretter i takt med levering av ytelsene.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV BALANSEPOSTER

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Kostnader knyttet til opptak av obligasjonslån amortiseres over lånets løpetid etter effektiv rentemetode.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

EIENDELER OG GJELD I UTENLANDSK VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta bokføres til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta vurderes til kursen ved regnskapsårets slutt. Agio/disagio knyttet til fordringer/gjeld klassifiseres som finansposter.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmiddelets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmiddelets kostpris og avskrives i takt med driftsmiddelet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen vil generere.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Foruten de tradisjonelle finansielle instrumenter som kundefordringer, leverandørgjeld og rentebærende gjeld benytter selskapet valuta- og renteswapper for å begrense selskapets valuta- og renteesponering. Effektene av disse instrumentene regnskapsføres løpende sammen med de objekter som de er ment å sikre. Renteinstrumentene måles ikke til virkelig verdi på balansetidspunktet, da selskapet benytter sikringsbokføring. Valutainstrumentene måles til virkelig verdi, omregnet til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet.

AKSJER

I selskapsregnskapet benyttes kostmetoden for alle aksjer.

AKSJEBASERT AVLØNNING

De ledende ansatte i konsernet har fått opsjoner til å tegne aksjer i morselskapet. Virkelig verdi av tildelte opsjoner er målt på tildelingstidspunktet og kostnadsføres over opptjeningsperioden som en lønnskostnad med tilsvarende økning i annen innskutt egenkapital. Virkelig verdi er beregnet ut fra Black & Scholes-modellen. Arbeidsgiveravgift periodiseres utover opptjeningsperioden basert på egenverdien.

PENSJONSKOSTNADER

NRS 6A, anvendelse av IAS 19 under norsk regnskapslovgivning, benyttes i selskapsregnskapet. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forventet sluttlønn. Beregningen er basert på en rekke forutsetninger herunder diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet og frivillig avgang. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjenværende opptjeningsstid. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer) nullstilles løpende ved føring mot egenkapitalen (netto etter skatt).

SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 28% på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttegjørt.

RENTEBÆRENDE LÅN OG LÅNEKOSTNADER

Lån innregnes med initielt mottatt beløp minus direkte tilknyttede transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder blir rentebærende lån og låneopptak verdsatt til amortisert kost ved bruk av den effektive rentemetode. Gevinst og tap føres i resultatregnskapet når gjeld fraregnes fra balansen samt via ordinær amortisering. Lånekostnader blir kostnadsført løpende.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter og bankinnskudd.

BRUK AV ESTIMATER

Utarbeidelsen av årsregnskapet i henhold til god regnskapsskikk forutsetter at ledelsen benytter estimater og forutsetninger som påvirker resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt opplysninger om usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen.

Betingede tap som er sannsynlige og kvantifiserbare, kostnadsføres løpende.

NOTE 1 // EGENKAPITAL

(NOK 1 000)

	AKSJEKAPITAL	EGNE AKSJER	OVERKURSFOND	INNSKUTT ANNEN EGENKAPITAL	ANNEN EGENKAPITAL	SUM EGENKAPITAL
Egenkapital 01.01.2011	13 329	-106	82 955	2 117	69 204	167 499
Årets resultat					3 031	3 031
Transaksjoner egne aksjer					1	1
Aksjebasert avlønning				149		149
Årets endring estimatavvik pensjoner					-31	-31
Egenkapital pr 31.12.2011	13 329	-106	82 955	2 266	72 205	170 650

NOTE 2 // VARIGE DRIFTSMIDLER

(NOK 1 000)

	TOMTER/ BYGNINGER OG ANNEN EIENDOM	DRIFTSLØSØRE, INVENTAR OG LIGNENDE	SUM
Anskaffelseskost pr 01.01.2011	8 253	385	8 638
Tilgang kjøpte driftsmidler	51	12	63
Anskaffelseskost 31.12.2011	8 304	397	8 701
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2011	576	130	706
Balansført verdi per 31.12.2011	7 728	267	7 995
Årets avskrivninger	463	45	508
Økonomisk levetid	20 år - evig	5 år - evig	

NOTE 3 // AKSJER I DATTERSELSKAP OG TILKNYTTETE SELSKAP

(NOK 1 000)

DATTERSELSKAP	FORRETNINGSKONTOR	EIERANDEL	STEMMEANDEL	BOKFØRT VERDI
Devold AMT AS	Langevåg	100%	100%	9 139 ^{*)}
Ragasco AS	Raufoss	100%	100%	73 588
Raufoss Fuel Systems AS	Raufoss	100%	100%	22 159
Hexagon Technology AS	Ålesund	100%	100%	6 200
Lincoln Composites Inc.	Nebraska, USA	100%	100%	19 020
				130 105

*) Nedskrevet med TNOK 22 500 i 2010.

EGENKAPITAL OG RESULTAT IFØLGE SISTE ÅRSREGNSKAP (SELSKAPSREGNSKAP)	DEVOLD AMT AS	RAGASCO AS	RAUFOSS FUEL SYSTEMS AS	HEXAGON TECHNOLOGY AS	LINCOLN COMPOSITES INC.
Anskaffelseskost	31 639	73 588	22 159	6 200	19 020
Egenkapital per 31.12.2011	10 660	85 885	36 934	22 873	45 850
Resultat 2011	-4 054	13 927	3 541	6 265	4 972

TILKNYTTETE SELSKAP	FORRETNINGS- KONTOR	EIERANDEL	STEMMEANDEL	BOKFØRT VERDI
Carbontech Holding AS	Bergen	22,4 %	22,4 %	2 413 ^{**)}
				2 413

**) Nedskrevet med TNOK 3 087 i 2011.

EGENKAPITAL OG RESULTAT IFØLGE SISTE ÅRSREGNSKAP	CARBONTECH HOLDING AS
Anskaffelseskost	8 600
Egenkapital pr 31.12.2011	9 321
Resultat 2011	-683

NOTE 4 // FORDRINGER OG GJELD

(NOK 1 000)

FORDRINGER MED FORFALL SENERE ENN ETT ÅR	2011	2010
Lån til foretak i samme konsern	354 768	326 853
Sum	354 768	326 853
LANGSIKTIG GJELD MED FORFALL SENERE ENN 5 ÅR	2011	2010
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0
Sum	0	0
Gjeld sikret ved pant	338 764	318 715

Som sikkerhet for banklån er det stilt pant i kundefordringer, varelager og driftstilbehør i de norske datterselskaper i konsernet. Det er videre stilt selvskyldnerkausjoner fra norske datterselskaper til morselskap.

LANGSIKTIG FINANSIERING	VALUTABELØP	BOKFØRT VERDI	RENTE	LØPETID	FORFALL
Lån i bank	300 000	299 761	Nibor 3 mnd + pt 1,90%	5 år	23.12.2015

Kostnader knyttet til opptak av lånet amortiseres over lånets løpetid etter effektiv rentemetode og inngår i bokført verdi av lånet. Saldo per 31.12.2011 er TNOK 239.

Enkelte låneavtaler innebærer bestemmelser som pålegger selskapet å holde nøkkeltall innenfor bestemte nivåer. Finansiering i DNB har følgende finansielle vilkår i låneavtalen : Konsernets NIBD/EBITDA < 4,0 (Netto rentebærende gjeld/rullerende driftsresultat før avskrivninger de siste 12 måneder)

Videre er det krav om at konsernets egenkapital må være høyere enn 30% av sum rentebærende gjeld pluss egenkapital (anvendt kapital).

Selskapet hadde en rente- og valutaswap som løp til 27. juni 2011. Swapen har medført økte rentekostnader frem til forfall. Per 31.12.2011 har selskapet ingen rente- eller valutaswapper.

NOTE 5 // MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN

(NOK 1 000)

INNTEKTER	2011	2010
Administrative tjenester mot datterselskaper	4 400	4 357
Sum	4 400	4 357
FORDRINGER	2011	2010
Lån til foretak i samme konsern	354 768	326 853
Andre kortsiktige fordringer	15 425	38 410
Sum	370 193	365 263
GJELD	2011	2010
Annen kortsiktig gjeld	0	8 301
Sum	0	8 301

NOTE 6 // BANKINNSKUDD

(NOK 1 000)

2011

Bundne skattetrekksmidler utgjør	188
----------------------------------	-----

Konsernets likviditet i Norge er organisert i en konsernkontoordning. Dette innebærer at de norske datterselskapenes kontantbeholdning formelt sett er fordringer på morselskapet, og at selskapene er solidarisk ansvarlige for de trekk konsernet har gjort innenfor denne ordningen.

NOTE 7 // AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

(BELØP NOK)

AKSJEKAPITALEN BESTÅR AV	ANTALL	PÅLYDENDE	BALANSEFØRT
A-aksjer	133 294 868	0,10	13 329 487

Selskapets aksjekapital består av en aksjeklasse.

OVERSIKT OVER DE STØRSTE AKSJONÆRENE PR 31.12.2011	ANTALL AKSJER	ANDEL
Flakk Holding AS ¹⁾	51 285 988	38,48%
Rasmussengruppen AS	15 268 000	11,45%
MP Pensjon	12 903 097	9,68%
Bøckmann Holding AS	11 547 531	8,66%
Skagen Vekst	3 100 000	2,33%
The Northern Trust Corporation (Klientkonto)	2 957 500	2,22%
DNB SMB VPF	2 479 482	1,86%
Knut Flakk ¹⁾	1 931 248	1,45%
Spilka International AS	1 894 607	1,42%
WarrenWicklund Norge VPF	1 554 113	1,17%
Terra Norge VPF	1 305 000	0,98%
Lars Ivar Flydal	1 273 325	0,96%
Holberg Norge VPF	1 090 460	0,82%
Strafo AS	810 500	0,61%
Ivar Arvid Molvær	800 000	0,60%
JP Morgan Chase Bank (Klientkonto)	772 000	0,58%
Tore Johan Fjell	771 044	0,58%
Yamba AS	550 000	0,41%
Grete Flakk	524 000	0,39%
Driveklepp Invest AS	418 000	0,31%
Sum 20 største aksjonærer	113 235 895	84,95%
Resterende	20 058 973	15,05%
Sum	133 294 868	100,00%

1) Disse aksjepostene kontrolleres av styrets leder Knut Flakk

Totalt antall aksjonærer pr 31.12.2011 var 1385, hvorav 49 var utenlandske.

NOTE 8 // PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

(NOK 1 000)

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Morselskapet har pensjonsordninger som omfatter i alt fire personer, tre aktive og en pensjonist. Pensjonsordningene behandles regnskapsmessig i henhold til NRS 6A for pensjonskostnader.

Selskapet vedtok i desember 2008 å opphøre ytelsesbasert pensjonsordning for ansatte som var under 52 år på overgangstidspunktet. Disse ansatte ble meldt inn i innskuddsbasert pensjonsordning med virkning fra 1. januar 2009. Ansatte som var over 52 år på overgangstidspunktet fortsatte i den ytelsesbaserte pensjonsordningen.

Ytelsesordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom en forsikringsordning.

Innskuddsordningen har innskuddssatser på 5% for lønn i intervallet opp til 6 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 8% for lønn i intervallet 6 til 12 G. Årets innskudd er kostnadsført med TNOK 72 (48) eksklusiv arbeidsgiveravgift.

ÅRETS PENSJONSKOSTNAD I YTELSEBASERT ORDNING ER BEREGNET SOM FØLGER

	2011	2010
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	58	58
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	59	70
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-97	-108
Administrasjonskostnader	50	44
Arbeidsgiveravgift	10	9
Sum	80	74

PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSMIDLER

	2011	2010
Nåverdi av påløpte sikrede forpliktelser	1 756	1 698
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-2 020	-1 967
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	-37	-38
Netto balanseført pensjonsforpliktelse/-midler (-) 31.12	-301	-307

Netto balanseført pensjonsforpliktelse 01.01	-307	-334
Resultatført pensjonskostnad	80	74
Premiebetalinger/utbetalte ytelser	-116	-126
Estimatavvik ført direkte mot egenkapital	43	78
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12	-301	-307

Pensjonsforpliktelse	0	0
Pensjonsmidler	301	307

Akkumulerte estimatavvik ført direkte mot egenkapital (netto etter skatt)	110	79
---	-----	----

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER

Diskonteringsrente	2,60%	3,60%
Forventet lønnsregulering	3,50%	4,00%
Forventet pensjonsregulering	0,10%	0,90%
Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,25%	3,75%
Forventet avkastning på fondsmidler	4,10%	5,00%
Dødelighetstabell	K2005	K2005

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring.

NOTE 9 // SKATT

(NOK 1 000)

ÅRETS SKATTEKOSTNAD FORDELER SEG PÅ	2011	2010
Betalbar skatt	1 740	7 356
Endring i utsatt skatt	783	0
Sum skattekostnad	2 523	7 356

BREGNING AV ÅRETS SKATTEGRUNNLAG

Resultat før skattekostnad	5 554	2 788
Permanente forskjeller ^{*)}	355	385
Verdiendring/realisasjon finansielle anleggsmidler	3 087	23 098
Endring i midlertidige forskjeller	-2 798	0
Årets skattegrunnlag	6 199	26 271

Mottatt konsernbidrag TNOK 36 700 (43 193) er bokført som inntekt på investering i datterselskap og inkludert i resultat før skattekostnad.

OVERSIKT OVER MIDLERTIDIGE FORSKJELLER

Fordringer	-872	-3 798
Anleggsmidler	-12	187
Avsetning etter god regnskapsskikk	0	-34
Pensjoner	301	307
Sum	-583	-3 338

28% utsatt skatt	-163	-935
------------------	------	------

FORKLARING TIL HVORFOR ÅRETS SKATTEKOSTNAD IKKE UTGJØR 28% AV RESULTAT FØR SKATT

28% skatt av resultat før skatt	1 555	781
Permanente forskjeller (28%)	100	108
Verdiendring/realisasjon finansielle anleggsmidler (28%)	864	6 467
Korrigerings vedr. fjorår	4	0
Beregnet skattekostnad	2 523	7 356

Effektiv skattesats ^{**)}	45,4%	263,9%
------------------------------------	-------	--------

^{*)} Inkluderer ikke-fradragsberettigede kostnader, som for eksempel representasjon.

^{**)} Skattekostnad i forhold til resultat før skatt.

NOTE 10 // LØNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER, LÅN TIL ANSATTE MM.

(NOK 1 000)

LØNSKOSTNADER	2011	2010
Lønninger og honorarer	3 756	3 061
Arbeidsgiveravgift (inkl. aga på opsjoner)	547	379
Pensjonskostnader	138	107
Andre ytelser	421	557
Sum	4 863	4 104

Det har i løpet av regnskapsåret vært tre ansatte i selskapet.

> FORTSETTELSE NOTE 10 // LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSER, LÅN TIL ANSATTE MM.

LEDENDE ANSATTE	STYRE- HONORAR	LØNN	UTBETALT BONUS	NATURAL- YTELSER	BETALT PENSJONS- PREMIE	VERDI AV UTØVDE OPSJONER	SAMLET GODT- GJØRELSE
Erik Espeset, konsernsjef		1 551	0	93	40	0	1 685
Tore J. Fjell, konserndirektør		903	0	50	60	0	1 014
STYRET							
Knut Flakk, styreleder	150						150
Kristin Krohn Devold, nestleder	125						125
Sverre Narvesen	120						120
Rune Selmar	140						140
Kristine Landmark	0						0
Tidligere styremedlemmer	120						120
Samlet godtgjørelse	655	2 455	0	144	100	0	3 353

Konsernsjef og styreleder har ingen avtale om sluttvederlag. Konsernsjef har en avtale om bonus etter nærmere angitte målekriterier. Det er ikke kostnadsført bonus i 2011.

Konsernledelsen i selskapet deltar i den generelle pensjonsordningen i selskapet som er beskrevet i pensjonsnotene.

Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet for medlemmer av ledergruppen, styret eller medlemmer av andre valgte selskapsorganer.

Økonomidirektør er leid inn fra Flakk International AS og mottar sin lønn der.

Ingen ansatte har mottatt opsjoner på selskapets aksjer i løpet av året. Opsjonsordningen er nærmere omtalt i note 13.

KONSERNLEDELSEN HAR FØLGENDE BEHOLDNING AV OPSJONER

(BELØP NOK)	BEHOLDNING OPSJONER IB	TILDELTE OPSJONER	UTØVDE/ UTGÅTTE OPSJONER	GJ.SNITTLIG UTØVELSES PRIS - A	BEHOLDNING OPSJONER UB	GJ.-SNITTLIG UTØVELSES PRIS - B	GJ.-SNITTLIG LØPETID
LEDENDE ANSATTE							
Erik Espeset, konsernsjef	200 000	0	100 000		100 000	5,53	2,25
Tore J. Fjell, konserndirektør	100 000	0	50 000		50 000	5,53	2,25
Tor Olsen Husø, økonomidirektør	100 000	0	50 000		50 000	5,53	2,25
Sum	400 000	0	200 000		200 000		

A - gjennomsnittlig utøvelsespris for opsjoner utøvd i regnskapsåret (ingen opsjoner utøvd i 2011).

B - gjennomsnittlig utøvelsespris for beholdning av opsjoner ved utgangen av regnskapsåret.

AKSJER EID AV STYREMEDLEMMER ELLER NÆRSTÅENDE

	2011	2010
Knut Flakk (styreleder) *	53 217 236	53 217 236
Gunnar S. Bøckmann (varamedlem) **	11 787 531	11 787 531
Line Flakk ***	81 802	81 802
Erika Flakk ***	10 000	0

* Av aksjer eiet av Knut Flakk er 1 931 248 eiet privat og 51 285 988 er eiet gjennom Flakk Holding AS.

** Av aksjer eiet av Gunnar S. Bøckmann er 240 000 eiet privat og 11 547 531 eiet gjennom Bøckmann Holding AS.

*** Line Flakk er gift med Knut Flakk. Erika Flakk er datter av Knut Flakk.

KOSTNADSFØRT HONORARER TIL REVISOR UTGJØR TNOK 626 OG ER FORDELT PÅ FØLGENDE TJENESTER (EKSKL. MVA)

Lovpålagt revisjon og revisjonsnære tjenester	613
Skatterådgiving	13

NOTE 11 // POSTER SOM ER SLÅTT SAMMEN I REGNSKAPET

(NOK 1 000)

FINANSINTEKTER	2011	2010
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	21 024	26 552
Annen renteinntekt	856	812
Mottatt utbytte	1	25
Annen finansinntekt (agio)	4 582	227
Sum finansinntekter	26 463	27 617
FINANSKOSTNADER	2011	2010
Rentekostnad	17 125	22 236
Periodisert provisjon langsiktig gjeld	61	3 106
Disagio	3 781	1 977
Verdiendring finansielle anleggsmidler	3 087	23 098
Annen finanskostnad	642	871
Sum finanskostnader	24 696	51 288

NOTE 12 // FINANSIELL MARKEDSRISIKO

Da selskapet driver internasjonal virksomhet er det utsatt for valutarisiko og renterisiko. En benytter seg av derivater for å redusere disse risikoene i henhold til konsernets strategi for rente- og valutaeksponering.

RENTERISIKO

Renterisiko oppstår på kort og mellomlang sikt som et resultat av at deler av selskapets gjeld har flytende rente. Selskapet har benyttet renteswapper for å redusere risikoen, men har ingen slike instrumenter per 31.12.2011.

VALUTARISIKO

Utvikling i valutakurser innebærer både direkte og indirekte en økonomisk risiko for selskapet. Selskapet benytter valutaswapper samt opplåning i valuta for å redusere risikoen.

NOTE 13 // OPSJONER TIL ANSATTE

(NOK 1 000)

OPSJONSPROGRAM

Selskapet har et opsjonsprogram som omfatter ansatte i utvalgte ledende stillinger i mor- og datterselskap. Per 31.12.2011 er 15 ansatte i konsernet med i opsjonsprogrammet. De ansatte må arbeide i konsernet for å få rett til å utøve opsjonene på innløsningstidspunktet. Alle opsjonene har negativ egenverdi på tildelingstidspunktet. Opsjonene gjøres opp i aksjer på utøvelsestidspunktet. Opsjonene er vanlige europeiske kjøpsopsjoner med fastsatt innløsningsdato.

Nytt incentiv-program for ledende ansatte ble etablert i 2010. Eksisterende tildelte opsjoner løper videre til august 2012, men det vil ikke bli tildelt nye opsjoner.

Virkelig verdi av opsjonene beregnes på tildelingstidspunktet, basert på Black-Scholes modellen, og kostnadsføres over opptjeningsperioden på 3 år. I selskapsregnskapet er det er kostnadsført TNOK 142 (274) knyttet til opsjonsprogrammet for de som er ansatt i morselskapet. Virkelig verdi på alle opsjoner tildelt i 2009 var TNOK 950.

> FORTSETTELSE NOTE 13 // OPSJONER TIL ANSATTE

OVERSIKT OVER ANTALL UTESTÅENDE OPSJONER

(ANTALL I 1 000)	2011	2010
Utestående opsjoner 01.01	1 320	2 340
Tildelte opsjoner	0	0
Utøvde opsjoner	0	-63
Utgåtte opsjoner	-690	-957
Utestående opsjoner 31.12	630	1 320
Hvorav fullt opptjent	0	0

Innløsningskurs for opsjoner som kunne innløses i 2011 var NOK 6,49 for opsjoner tildelt 2008 og NOK 5,10 for opsjoner tildelt 2009. Virkelig verdi av opsjonene på utøvelses tidspunktet var negativ og ingen opsjoner ble utøvd.

UTESTÅENDE OPSJONER HAR FØLGENDE BETINGELSER

	UTLØPSDATO	UTØVELSESKURS	ANTALL (1 000)
OPSJONSPROGRAM 1	2012	5,53	630

Vektet gjennomsnittskurs på opsjoner er NOK 5,53.
Opsjonsprogram 1 gjelder opsjoner tildelt 25. august 2009.

PROGRAM 1**OPSJON 3**

Aksjepris på tildelingstidspunktet	4,25
Aksjepris på innløsningspunktet	5,53
Volatilitet	50,0 %
Risikofri rente	2,82 %
Forventet utbytte 2012	0
Tid til forfall (år)	1

Forventet volatilitet er satt lik historisk volatilitet for underliggende aksje og skjønnsmessige vurderinger for fremtidig utvikling. Det er forutsatt at 100% av de ansatte vil utøve opsjonene på innløsningsdagen. Opsjonenes forventede løpetid er 3 år. Vektet gjennomsnittlig tid til utløp er 0,67 år.

NOTE 14 // HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke oppstått hendelser etter balansedagen av vesentlig karakter.

ERKLÆRING FRA STYRETS MEDLEMMER OG DAGLIG LEDER TIL ÅRSRAPPORT 2011 FOR HEXAGON COMPOSITES ASA

DENNE ERKLÆRING ER AVGITT I HENHOLD TIL VERDIPAPIRHANDELLOVEN § 5-5 (2) NR 3

Styret og daglig leder har i dag behandlet og godkjent årsberetning og årsregnskap for Hexagon Composites ASA, konsern og morselskap, for kalenderåret 2011 og per 31. desember 2011 (årsrapporten 2011).

Konsernregnskapet er avlagt i samsvar med de EU-godkjente IFRS standarder og tilhørende fortolkningsuttalelser, samt de ytterligere opplysningskrav som følger av regnskapsloven og som skal anvendes per 31. desember 2011. Årsregnskapet for morselskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven og norsk god regnskapskikk per 31. desember 2011.

ETTER VÅR BESTE OVERBEVISNING

- er årsregnskapet 2011 for konsernet og morselskapet utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder
- gir opplysningene i regnskapet et rettviseende bilde av konsernets og morselskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2011
- gir årsberetningen for konsernet og morselskapet en rettviseende oversikt over:
  - utviklingen, resultatet og stillingen til konsernet og morselskapet, og
  - de mest sentrale risikofaktorer som konsernet og morselskapet står overfor

Ålesund 22.03.2012
Styret for Hexagon Composites ASA

Knut Flakk
Styreleder

Kristin Krohn Devold
Nestleder

Kristine Landmark
Styremedlem

Sverre Narvesen
Styremedlem

Rune Selmar
Styremedlem

Erik Espeset
Konsernsjef

Til generalforsamlingen i Hexagon Composites ASA

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Hexagon Composites ASA, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap, oppstilling over totalresultatet, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømanalyse for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger

Styrets og konsernsjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er selskapsregnskapet for Hexagon Composites ASA avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2011 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet for Hexagon Composites ASA avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2011 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og administrerende direktør har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Ålesund, 22. mars 2012

ERNST & YOUNG AS

Ivar-André Norvik

statsautorisert revisor